

TANRI'NIN
SÖZÜNE
İNANMAK

TANRI'NİN SÖZÜNE İNANMAK

**Kutsal Kitap'ın Anlaşılrlığı,
Gerekliliğı,
Yeterliliğı ve Bizler İçin İfade Ettikleri**

Kevin DeYoung

VIA CHRISTUS YAYINLARI
Davutpaşa Cad. Kazım Dinçol San. Sit.
No 81/87, Topkapı, İstanbul, Türkiye
<https://viachristus.com>
yayinlar@viachristus.com

Tanrı'nın Sözüne İnanmak

Yazar: Kevin DeYoung

Özgün adı: Taking God at His Word

Sürüm: tanrinin_sozune@master-d447d1b*

URL: https://yayinlar.viachristus.com/tanrinin_sozune

Çeviri: Torğul Salamlzade

Çeviri Editörü: Ali Ardahan Sütcüoğlu

Düzeltili: Nurettin Oğuz Alhan

Dizgi: Caleb MacLennan

Genel Yayın Yönetmeni: Mike Matlock

Bu kitapta kullanılan tüm Kutsal Kitap ayetleri, aksi belirtilmedikçe, Kutsal Kitap Türkçe Yeni Çeviri'den alınmıştır. Kutsal Kitap © The Bible Society in Turkey (Kitab-ı Mukaddes Şirketi), The Translation Trust (Yeni Yaşam Yayınları), 2001, 2008. Tüm yayın hakları Kitabı Mukaddes Şirketi'yle Yeni Yaşam Yayınları'na aittir ve izin ile kullanılmıştır.

Dağıtım: Bu PDF yerel kiliselerin kullanabilmeleri için tek yönlü basıma uygun bir şekilde hazırlanmıştır ve Via Christus Hizmetleri'nin internet sitesinde ücretsiz yayınlanmaktadır.

İçindekiler

1. İnanmak, Hissetmek, Yapmak	7
2. Daha Kesin Bir Şey	16
3. Tanrı'nın Sözü Yeterlidir	25
4. Tanrı'nın Sözü Anlaşılabilir	33
5. Tanrı'nın Sözü Nihaidir	41
6. Tanrı'nın Sözü Gereklidir	48
7. Mesih'in Tahrif Edilemez Kutsal Kitap'ı	53
8. Kutsal Yazılara Bağlı Kalmak	62
Ek: Kutsal Kitap Üzerine En İyi Otuz Kitap	71
Ayet Referans İndeksi	74

Tanrı'nın Sözüne her daim inanan ve
onlarca yıl boyunca sayısız vaaz dinleyen
Doğu Lansing'deki kutsallara.

İnanmak, Hissetmek, Yapmak

Öğütlerine candan uyar, onları çok severim.

MEZMUR 119:167

Bu kitap şaşırtıcı bir yerde başlıyor: bir aşk şiirinde.

Endişelenmeyin, aşk şiirini ne ben, ne de eşim yazdı. Aşk şiirinin kaynağı bir kart, film veya son zamanlarda çıkan türküler değil. Aynı zamanda ne yeni, ne de kısa bir şiirdir. Fakat kesinlikle bir aşk şiiridir. O şiiri daha önce de okumuş olabilirsiniz. Hatta belki de şarkı niyetine de söylemişsinizdir. Bu aşk şiiri, bir araya getirilmiş kitapların en uzun kısmının, en uzun kitabının, en uzun bölümünde yer alır. 1,189 bölümden oluşan, iki bin yıllık bir yazım sürecinden geçen 66 kitaptan en uzun kısım, 119. Mezmur'dur.¹

Bunun da iyi bir nedeni var.

Bu mezmur akrostiş tarzıdır. Mezmurun her kıtasında 8 tane ayet var ve 8 ayetin her cümlesi İbrani alfabesinde aynı harfle başlar. Yani 1–8 ayetleri alef harfiyle başlar-ken, 9–16 ayetleri bet harfiyle, 17–24 ayetleri gimel harfiyle başlar ve 22 kıta ve 176 ayet hep böyle devam eder—hepsi de Tanrı'nın sözüne duyulan sevgi hakkındadır. Bu ayetlerin 169'unda, mezmur yazarı Tanrı'nın sözünden alıntı yapmaktadır. Yasa, antlaşmalar, öğretiler, kanunlar, emirler, kurallar, vaatler, söz—tüm bunlar sürekli olarak vurgulanır ve genellikle tek ayette bile birden fazla kez tekrarlanır. Terimin farklı anlamları vardır (ör: Tanrı'nın istedikleri ve Tanrı'nın gerçekleştirdikleri veya Tanrı'nın talepleri ya da Tanrı'nın söyledikleri), ancak hepsi tek ve büyük bir ana fikirde birleşmektedirler: Tanrı'nın sözlerdeki vahyi.

Şüphesiz bu çetrefilli ve güzelce yazılmış, sade aşk şiiri –Kutsal Kitap'ın en uzun kısmı– evlilik veya çocuklar, yiyecek-içecek, dağlar veya günbatımı, nehirler veya okyanuslar hakkında değil, yalnızca Kutsal Kitap hakkındadır.

Şairin Tutkusu

Eminim birçoğumuz çoluk-çocuk sahibi olmadan önce, nişanlanmadan önce veya eğer henüz gençseniz, geçen döneme kadar şiirlerle ilgilenmişizdir. Benim kendi dönemlerimde birkaç şiir yazmışlığım var ancak en iyi arkadaşım olmuş olsaydınız bile, onları size asla okutmazdım. Şiirlerimden utanmıyorum –çünkü onlar sevgili eşim hakkındalar– ancak övgüye değer şiirler olduğundan şüpheliyim. Birçoğumuz için şiir yazmak,

¹ 119. Mezmur, Kutsal Kitap'ın en uzun bölümüdür (eğer hatırlamamız gereken bölümlere dikkat edecek olursak, bu bizi pek de motive etmez). Kutsal Kitap'ın en uzun kitabını belirlemek, biraz kurnazcadır. Bölümleri veya ayetleri göz önünde bulunduracak olursak, Mezmurlar kitabı Kutsal Kitap'ın en uzun kitabıdır. Kullandığımız Kutsal Kitap'ta da en çok sayfayı Mezmurlar kitabı kapsamaktadır.

8 Tanrı'nın Sözüne İnanmak

buğday tohumundan kurabiye yapmak gibidir: tam olmuş gibi görünse de, tat bakımından pek de olmamıştır aslında.

Bazı aşk şiirleri olağanüstüdür; örneğin Shakespeare'in 116. Sonesi gibi: "Bence engel tanımaz gerçek bir aşkla sevmiş olanlar. Aşk demem aşka değişik durumlarda değişip duruyorsa," ve buna benzer şeyler. Güzel. Mükemmel. Nefes kesici.

Pek de güzel olmayan şiirler de var. Bir keresinde internetteyken, ergenlikteki romantik tecrübelerini tekrar yaşayan bir adamın şiirini okumuştum:

Bak! Orada duruyor yalnız bir inek
Saman! İnek!
O ben olurum, eğer olsaydım bir inek
Okyanus aşksa eğer, ben de bir Titanik.
Bebeğim, elimi yaktım
Aşkımızın kızartma tavaasında
Fakat üzerine bastığın
Bizi bir arada tutan o sakızdan
Daha iyi hissettiriyor beni.

Sözün bittiği yerdeyiz, öyle değil mi? Şiir hakkında yapılacak yorumlar da, şiirin kendisi için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Fakat yine de, büyükbaş –ve sakız– temalı kelime sanatı, şu "Aşkın Ödülü" isimli anlaşılmasız imgeleminden daha sanatsaldır:

Kız, sen dişlerimi
Fırçalamama
Saçlarımı taramama
Deodorantımı kullanmama
Seni aramama sebepsin
Sen son derece harikasın

Sanırım bu şiir, lise dönemindeki kahramanımız için büyük bir fedakarlıktı. Fakat her ne kadar samimi olursa olsun, çarpıcı derecede kötü bir şiirdir. Gençlik dönemlerimizde ve aşık olduğumuz anlarda yazdığımız şiirler, o döneme baktığımız zaman –nasıl desem– biraz tuhaflar. Böyle olmasının sebebi ise ergenlerin sadece küçük bir kısmının iyi şair olmalarıdır. Bu biraz kedilerin bir kısmının sevecen olması gibidir. Fakat eskiden yazmış olduğumuz aşk şiirlerinin okunması zor olmasının bir diğer nedeni de, taşkın bir tutku ve ölçüsüz övgüye karşı rahatsız olmamızdır. "Vay be! On dokuz yaşındaki bir aşık gibiyim. Böylesine abartılı olduğuma inanamıyorum. Aşırı duygusalıyım!" diye düşünebiliriz. O dönemki ilişkimiz başarısızlıkla sonuçlanmış veya sevgimiz artık solmuşsa, yazdıklarımız bize utanç verebilir ve sınırsız coşkumuzla dizginsiz sevgimiz bize çok tuhaf görünebilir.

Mezmun 119'u okuduğumuzda aynı utanç hissini yaşayıp yaşamayacağımızı merak ediyorum. Yani, örneğin 129–136 ayetlerine göz atalım:

Harika öğütlerin var,
bu yüzden onlara candan uyuyorum.
Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar,
saf insanlara akıl verir.

Ağzım açık, soluk soluğayım,
 çünkü buyruklarını özlüyorum.
 Bana lütufla bak,
 adını sevenlere her zaman yaptığın gibi.
 Adımlarımı pekiştir verdiğin söz uyarınca,
 hiçbir suç bana egemen olmasın.
 Kurtar beni insan baskısından,
 koşullarına uyabileyim.
 Yüzün aydınlık saçsın kulunun üzerine,
 kurallarını öğret bana.
 Oluk oluk yaş akıyor gözlerimden,
 çünkü uymuyorlar yasana.

Yoğun duygularla yazılmış bir metin: nefes nefese, özlemle, akıtılan gözyaşlarıyla. Dü-rüst olmak gerekirse, abartılı bir liseli şiiri gibi görünüyor. Tutku dolu ve samimi, fakat biraz da hayali ve gerçek hayat için biraz fazla dramatik. Emir ve buyruklar hakkında kim böyle şeyler hisseder ki?

Başlangıçta Bitirmek

Mezmun 119'da Tanrı'nın sözü hakkındaki uzun ve tekrarlanan tutku için üç farklı tepki düşünüyorum.

İlk tepki, "Tabi tabi" tepkisidir. Bu yaklaşım şüpheli, alaycı ve kötümser kimselerin yaklaşımıdır. Kendi içinizde şöyle düşünebilirsiniz, "Kadim dönemlerde yaşayanların, Tanrı'nın yasasına ve sözüne böylesine saygı duymaları hoş bir şey, ancak bunları o kadar da ciddiye alamayız. İnsanların kendi amaçları için Tanrı'nın yerine konuştuklarını biliyoruz. Her 'ilahî' sözün, insan düşüncesiyle, düzeltmesiyle ve yorumuyla karıştığını biliyoruz. Kutsal Kitap aslında kısmen esinlenmiştir, ancak birçok yerinde artık çağdışı kalmış, karmaşık ve açıkça hatalı hale gelmiştir."

İkinci tepki, "Sıkıcı" diyen tepkidir. Tanrı sözünün onurlandırılması veya Kutsal Kitap'a inanılması konusunda hiçbir probleminiz yok. Sözde, Kutsal Yazıların üstünlüğüne inanmaktasınız. Uygulamada ise Kutsal Yazıları sıkıcı ve genellikle yersiz bulursunuz. Kendi kendinize yüksek sesle söyleyemediğiniz şeyi şöyle düşünmeye başlarsınız, "119. Mezmun çok uzun ve sıkıcı. Bugün, Kutsal Kitap okuma planım içinde en kötü günüm. Aynı şeyler sürekli devam edip tekrarlanıyor. 23. Mezmuru daha çok seviyorum."

İlk tepki "Tabi tabi" ve ikinci tepki de "Sıkıcı" ise, o halde demek ki üçüncü tepki de "Evet! Evet! Evet!" olacaktır. Böyle bir karşılık, Mezmun 119'da yazarların hepsi zihninizce tasdiklenip, yüreğinizde yankılandığı zaman verilir ve böylece mezmur yazarı tutkularınızı, ilginizi ve eylemlerinizi etkiler (veya siz bunları istediğiniz sürece olur). "Bu mezmuru sevmemin sebebi, ruhumdaki ezgiye ses vermesidir" diye düşünmeye başlarsınız.

Bu kitabın amacı, tamamıyla, samimi ve tutarlı bir biçimde üçüncü tepkiyi vermenizdir. Mezmun 119'da yazılmış her şeyin, zihninizde ve yüreklerinizde olanları yansı-

masını istiyorum. Aslına bakılırsa, kitaba sonuçla başlıyorum. Tek hedef, 119. Mezmur'dur. Sizleri (ve aynı zamanda kendimi), Kutsal Kitap'ın hiç hata yapmadığına, anlaşılabilirliğine, çarpıtılmadığına ve en önemlisi de, hayatınızın en önemli sözü ve her gün okuyabileceğiniz uygulanabilir bir kaynak olduğuna ikna etmek istiyorum. Tüm bunlara ikna olduğumuz zaman, Kutsal Kitap'ın en uzun kısmını okuduğumuzda tüm gücümüzle "Evet! Evet! Evet!" diyebileceğiz.

Elinizdeki kitabın bu bölümünü bir uygulama ve geri kalan yedi bölümü de son derece gerekli yapıtaşı olarak düşünün ki, 119. Mezmur'un sonuçları kanıtlanmış. Benzetme kullanmam gerekirse, 2 ila 8 arasındaki bölümleri, kabarcıklı kazanın içerisine serpilmiş yedi tane şişe, bu bölümü ile katalitik sonuç olarak düşünebilirsiniz. Mezmur 119, Tanrı sözü hakkında neye inanmamız gerektiğini, Tanrı sözü hakkında ne hissetmemiz ve ne yapmamız gerektiğini göstermektedir. Buna uygulama denir. Kutsal Yazıların yeterliliğini, yetkisini ve açıklığını ve önümüzdeki yedi bölümde göreceğimiz her şeyi zihnimize ve yüreğimize ektiğimiz zaman, kimyasal tepkileme gerçekleşecektir. Mezmur 119, doğru öğretişin ve İncil merkezli Kutsal Yazı doktrininin gerçekleştirebildiği övgü patlamasıdır. Kutsal Kitap'ın kendisi hakkında söylediği her şeyi benimsediğimiz zaman –ve yalnızca o zaman– Tanrı sözü hakkında inanmamız gerektiğine inanacak, hissetmemiz gerektiğini hissedecek ve yapmamız gerekeni de yapacağız.

Tanrı'nın Sözü Hakkında Neye İnanmalıyız?

119. Mezmur'da Tanrı'nın sözü hakkında neye inanmamız gerektiğiyle ilgili en azından üç temel, indirgenemeyen özellik görüyoruz.

Birincisi, Tanrı sözü, doğruları söyler. Tıpkı mezmur yazarı gibi bizler de söze güvenebilir (42. ayet), yazılanların doğru olduğunu bilebiliriz (142. ayet). İnternette okuduğumuz her şeye güvenemeyiz. Siyasetçilerin bizlere gerçek olarak sundukları her şeye güvenemeyiz. Hatta şüphesiz, haber teyit eden kimselerin, söylediklerine de güvenemeyiz! İstatistiksel veriler manipüle edilebilir. Fotoğraflar, sahteleştirilebilir. Dergi kapakları çekici hale getirilebilir. Öğretmenlerimiz, arkadaşlarımız, bilim, eğitim ve hatta kendi gözlerimiz bile bizi yanıltabilir. Ancak Tanrı'nın sözü kesinlikle ve her daim doğruyu söyler:

- Tanrı'nın sözü göklerde sağlam duruyor (89. ayet); değişmiyor.
- Kusursuzluğunun sonu yoktur (96. ayet); hiç bozulmamıştır.
- Tanrı'nın doğru hükümleri sonsuza dek geçerlidir (160. ayet); son kullanma tarihleri yoktur ve asla yıpranmazlar.

Eğer bir kerecik olsun, "Gerçeği bilmem gerekiyor—kendi hakkımdaki gerçeği, insanlar hakkındaki gerçeği, dünya hakkındaki gerçeği, gelecek hakkındaki gerçeği, geçmiş hakkındaki gerçeği, iyi hayat hakkındaki gerçeği ve Tanrı hakkındaki gerçeği" diye düşündüyseniz, o halde Tanrı'nın sözüne yaklaşın. Tanrı'nın sözü, gerçek olanı yazar: "Onları gerçeğe kutsal kıl, senin sözün gerçektir." (Yuhanna 17:17).

İkincisi, Tanrı doğru olanı talep eder. Mezmur yazarı, Tanrı'nın tam olarak buyruk verme hakkının olduğunu ve verdiği tüm buyrukların doğru olduğunu alçakgönüllülikle kabul eder. "Biliyorum, ya RAB, hükümlerin adildir; Bana acı çektirirken bile sadıksın." (Mezmur 119:75). Tanrı'nın bütün buyrukları güvenilirdir (86. ayet). Koyduğu her koşul doğrudur (128. ayet). Ara sıra Hristiyanların Kutsal Kitap görüşünü beğenmediklerini duyuyorum, ancak yazılanlar Kutsal Kitap'ın içindeyse, itaat etmek zorundalar. Bu, bir açıdan, insanın kendisini Tanrı'nın sözüne teslim etmesine dair güzel bir örnektir. Fakat yine de bir adım daha atıp, Tanrı'nın tüm buyruklarındaki iyiliği ve doğruluğu öğrenmeliyiz. Ne olursa olsun, Tanrı'nın sevdiği şeyleri sevmeli ve onlardan zevk almalıyız. Tanrı, keyfi kurallar koymaz. O'nun kuralları koyma sebebi, bizleri kısıtlamak ve çaresiz durumda bırakmak değildir. O asla kirli, sevgisiz ve hıkmetsiz şeyler buyurmaz. O, her daim yüce, her daim adil ve her zaman doğru şeyler talep eder.

Üçüncüsü, Tanrı'nın sözü doğru olanı sağlar. 119. Mezmur'a göre Tanrı'nın sözü mutluluk (1–2. ayetler), utançtan kaçınma (6. ayet), güvenlik (9. ayet) ve akıl verme (24. ayet) yoludur. Söz bize güç (28. ayet) ve umut (43. ayet) verir. Tanrı sözü bilgelik verir (98–100, 130. ayetler) ve gitmemiz gereken yolu gösterir (105. ayet). Tanrı'nın sözlü vahyi, kurtuluş tarihinde söyledikleri veya kurtuluş tarihinin antlaşma belgelerinde (ör. Kutsal Kitap) olsun, eksiksiz biçimde mükemmeldir. Bizler Tanrı halkı olarak, O'na her zaman güvenebileceğimize, her daim doğruyu söylediğine, doğru buyruklar verdiğine ve bizim için iyi olanı sağladığına inanıyoruz.

Tanrı Sözü Hakkında Ne Hissetmeliyim?

Genellikle Hristiyanlar, Tanrı sözünde sadece neye inanmaları gerektiğine odaklanıyorlar. Ancak 119. Mezmur bu kadarının yeterli olmadığını söylüyor. Bu aşk şiiri, bizlere Tanrı sözü hakkında nasıl hissedeceğimizi de anlatıyor. Mezmur yazarının, Tanrı'nın sözü hakkında üç temel duygu barındırdığını görüyoruz.

Birincisi, sözden zevk alıyor. Tanıklıklar, buyruklar, yasa—hepsinden zevk alıyor (14, 24, 47, 70, 77, 143, 174. ayetler). Mezmur yazarı, Tanrı'nın sözü hakkında hissettiklerini, derin duygusal bir dille ifade ediyor. Kutsal Yazıların sözleri bal gibi tatlıdır (103. ayet), yüreğinin sevincidir (111. ayet) ve içindeki öğütleri harikadır (129. ayet). "Öğütlerine candan uyar, onları çok severim." (167. ayet).

Fakat bazı insanlar, "Ben Tanrı'nın sözünü asla böyle sevmeyeceğim. Ben entelektüel biri değilim. Bütün günümü vaaz dinleyerek geçirmiyorum. Okumalarımı sürekli olarak yapmıyorum. Ben sözlerden zevk alan insanlardan değilim" diyorlar. Genel anlamda bu doğru olabilir ancak eminim ki bazen sayfadaki sözlerden heyecanlanıyorsunuzdur. Bir vasiyetname veya kabul mektubu gibi, okuduğumuz veya işittiğimiz şeyler bize fayda sağlıyorsa, dikkatimizi ona veririz. Okuduğumuz metin büyük tehlikeden söz ediyor ve bizi uyarıyorsa, dikkatlice okuruz—tıpkı elektrik panosundaki yönergeleri okur gibi. Kendimiz ve sevdiklerimiz hakkında hikâyeler okumaktan keyif alırız. Yücelik, güzellik ve güç hakkında okumayı severiz. Kutsal Kitap'ı nasıl tarif ettiğimi görüyor

musunuz? Kutsal Kitap, bize büyük faydalar ve ciddiye alınması gereken uyarılar hakkındadır. Kutsal Kitap biz ve sevdiklerimiz hakkındadır. En önemlisi de, Kutsal Kitap sayesinde tüm yüceliğe, güzelliğe ve güce sahip olanla yüz-yüze karşılaşmaktayız. Şüphesiz Kutsal Kitap bazen sıkıcı gelebilir, ancak bir bütün olarak ele alındığında o şimdiye kadar anlatılmış en güzel hikâyedir ve o hikâyeyi en iyi bilenler, ondan en çok zevk alanlardır.

Mezmun yazarı defalarca Tanrı'nın buyruklarına ve yaptıklarına karşı duyduğu sevgiyi ifade ediyor (48, 97, 119, 127, 140. ayetler). Bu sevgi madalyonunun diğer yüzü, Tanrı'nın sözünden zevk alınmadığında hissettiği öfkedir. Kızgın öfke, Tanrı'nın yasasına uymayı reddeden kötülerini görünce büyüyor (53. ayet). Hasımları, Tanrı'nın sözlerini unuttukları zaman, gayreti onu tüketiyor (139. ayet). İmansız ve itaatsizlere tiksiner bakıyor (158. ayet). Kullanılan dil biraz kaba gelebilir ancak aslında Tanrı'nın sözüne ne kadar az değer verdiğimizi gösteriyor. Eşinizde gördüğünüz güzelliği başkası fark etmediğinde nasıl hissedersiniz? Yahut özel gereksinimli çocuğunuzdaki özelliği görmeyen insanlara karşı ne hissedersiniz? Güzel olduğunu düşündüğümüz şeye değer vermeyen insanlara karşı doğal olarak öfkeleniriz. Bir şeye veya birisine karşı duyulan aşırı hoşnutluk, onu değersiz bulan kişilere karşı aynı derecede aşırı tikslenme duygusu uyandırır. Tanrı'nın sözünden gerçekten zevk alan birisi, söze saygısız olanlara karşı aldirışsız olamaz.

İkincisi, sözü arzuluyor. Mezmun yazarının Tanrı'nın buyruklarına itaat etmeyi özlediğini ifade ettiği en az altı tane ayet var (5, 10, 17, 20, 40, 131. ayetler). Tanrı'nın sözünü anlayabilme arzusunu ifade ettiği en az on dört ayet saydım (18, 19, 27, 29, 33, 34, 35, 64, 66, 73, 124, 125, 135, 169. ayetler). Bu hepimiz için geçerlidir: hayatlarımız arzularımızla canlanır. Bizi sabahları uyandıran da odur. Arzular, hayalini kurduğumuz, dua ettiğimiz ve düşünmek istediklerimizi düşünmek konusunda özgür olduğumuz zaman, düşündüğümüz şeylerdir. Birçoğumuzun evlilik, çocuklar, torunlar, iş, terfiler, evler, tatiller, öğ alma, tanınmak ve saire şeyler hakkında güçlü arzuları var. Bazı arzular iyi, bazılarıysa kötüdür. Ancak tüm tutku ve arzu karmaşalarının arasında, Tanrı'nın sözünü bilme, anlama ve uygulama konusundaki isteğiniz ne kadar güçlü? Mezmun yazarı Tanrı'nın sözüne itaat etmeye yardımcı olacaksa, acı çekmenin bile bereket olacağını düşünüyordu (67-68, 71).

Üçüncüsü, söze bağımlıdır. Mezmun yazarı her daim Tanrı'nın sözüne ihtiyacı olduğunu farkında. "Öğütlerine dört elle sarıldım, ya RAB, Utandırma beni!" (31. ayet). O, Tanrı'nın sözündeki vaatler ve buyruklardan teşvik almayı çok istiyor (50, 52. ayetler). Hayatta istediğimiz çok şey var. Ancak gerçekten ihtiyacımız olan birkaç tane şey var. O şeylerden biri de, Kutsal Kitap'tır. Amos'un günlerinde, Tanrı halkının üzerine gelen en büyük ceza, "kıtlık... RAB'bin sözlerine susamışlık" olarak belirtilmişti (Amos 8:11). Tanrı'nın sessizliği kadar büyük bir felaket yok. Tanrı bize konuşmadıkça ne gerçeği, ne kendimizi, ne Tanrı'nın yollarını ne de kurtaran Tanrı'nın kendisini tanıyabiliriz. Her hakiki Hristiyan, Tanrı'nın Kutsal Yazılarda kendisi hakkındaki vahye karşı derin bağlı-

lığı, kemiklerine kadar hissetmelidir. İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar. (Yasa'nın Tekrarı 8:3; Matta 4:4).

Tanrı'nın sözü hakkında inandığımız şeyler son derece önemlidir çünkü bunlar ayna görevi yaparak temelinde İsa hakkında nelere inandığımızı ve neler hissettiğimizi belirlerler. Göreceğimiz gibi İsa, tartışmasız bir biçimde Kutsal Yazılardaki her şeye inanırdı. Eğer O'nun öğrencileri olacaksak, biz de aynı biçimde inanmalıyız. Yeni Antlaşma, İsa'nın beden almış söz olduğunu öğretir; yani (tüm diğer şeylerle birlikte) Tanrı'nın sözel vahyindeki niteliklerin (hakikat, doğruluk, güç, gerçeklik, bilgelik, her şeyi bilmek), Mesih'te bulunduğu anlamına gelmesi de son derece önemlidir. Mezmur yazarının Tanrı'dan gelen sözler hakkında inandığı ve hissettiği şeyler, bizlerin beden almış Tanrı Sözü hakkında inanmamız ve hissetmemiz gereken şeylerdir. Kutsal Yazılara olan arzumuz, zevkimiz ve bağlılığımız, İsa Mesih'e olan arzumuz, zevkimiz ve bağlılığımıza ters bir şekilde büyüyemez. Her ikisi de birlikte büyümelidir. En olgun Hristiyanlar, Sözün beden alması hakkındaki tüm aşk şiirlerini duydukları anda heyecanlanır ve Tanrı'nın sözlerini kutlarlar.

Tanrı'nın Sözü Hakkında Ne Yapmalıyız?

Bu kitabın amacı, Kutsal Kitap hakkında nelere inanmamız gerektiğini, neler hissetmemiz gerektiğini ve Kutsal Kitap konusunda neler yapmamız gerektiğini bize öğretmektir. Mezmur yazarının söze olan inancına ve tutkusuna ilişkin olarak gördüğümüz her şey göz önüne alındığında, 119. Mezmur'un, söz konusu Ruh tarafından uyarılan eylem fiilleriyle dolu olması şaşırtıcı değildir:

- Sözü ezgi olarak söyleriz (172. ayet)
- Sözü konuşuruz (13, 46, 79. ayetler)
- Sözü çalışırız (15, 48, 97, 148. ayetler)
- Sözü hatırlarız (11, 39, 141. ayetler)
- Söze itaat ederiz (8, 44, 57, 129, 145, 146, 167, 168. ayetler)
- Söz için Tanrı'yı överiz (7, 62, 164, 171. ayetler)
- Ve Tanrı'nın kendi sözüne uygun hareket etmesi için dua ederiz (58, 121–123, 147, 149–152, 153–160. ayetler)

Bu eylemler, doğru bir iman ve sevginin yerine geçemez ancak söz hakkında nelere inandığımızla ilgili en iyi göstergelerdir. Ezgi söylemek, konuşmak, çalışmak, hatırlamak, itaat etmek, övmek ve dua etmek—Tanrı'ya ait erkekler ve kadınlar, Kutsal Yazıları tam olarak böyle ele almalıdırlar. Şimdi ise inanmak, hissetmek ve uygulamak konusunda başarısız olduğunuzu düşünüyorsanız panik yapmayın. Unutmayın, 119. Mezmur yapılacak işler listesi değildir. 119. Mezmur'la başlamamızın sebebi, orada bitirmek istememizdir. Bunlar, Kutsal Kitap'ın kendisi hakkında öğrettiklerini tam olarak kavradığımız zaman Ruh'un oluşturduğu tepkilerdir. Umudum ve duam, bu kısa kitabın sonunda

mezmur yazarının inandığı, hissettiği ve Tanrı'nın kutsal ve harika sözü hakkında uyguladığı her şeye "Evet!" diyebilmenizdir.

Son Birkaç Açıklama

Kitabın geri kalanını okumadan önce, nasıl bir kitap okuduğunuzu bilmeniz size yardımcı olabilir. Kitabın sizi Kutsal Kitap okumaya teşvik edeceğini umut ediyor ve bu kitabın Kutsal Kitap çalışma kitabı veya yorum bilimi ilkelerini öğreten bir kitap olmadığını hatırlatmak istiyorum. Amacım Kutsal Yazıları savunmak olmasa da, umarım bu sekiz bölümü okuduktan sonra Kutsal Kitap'a olan güveniniz artar. Bu kitap, tüm felsefi, teolojik ve yöntemsel bilgileri inceleyen çok ciltli ve teferruatlı bir kitap değildir. Aynı şekilde bu kitap var olan yanlışları "bölüm-bölüm, ayet-ayet" yazıp, insanların öğrettikleri yanlış şeyleri alıntılaman bir kitap değildir. Bu kitap, yorumsal, Kutsal Kitap'a dayalı, tarihsel veya sistematik teoloji konusunda çığır açan bir kitap değildir.

Hiçbir şey olmayan bu kitabın ne olduğunu merak ederek "Peki nedir bu kitap" diye soruyorsunuzdur kendinize.

Bu kitap, Kutsal Kitap'ın kendisi hakkında söylediklerini açığa çıkaran kitaptır. Amacım basit, düzenli, anlaşılır ve açık bir şekilde Kutsal Kitap'a dayanmak. Size, Kutsal Yazıların kendisi hakkında söylediğinden fazla bir şey sunmuyorum. Biliyorum, tüm bunlar Kutsal Kitap kanonu hakkındaki (elinizdeki yazıların gerçek Kutsal Yazılar olduklarını nasıl bilebiliyorsunuz?) ve döngüsel muhakemeye dayalı sorulara (Kutsal Kitap'ın yetkisi konusunda nasıl Kutsal Kitap'ı kaynak olarak gösterebilirsin?) kapı açacaktır. Bunlar mantıksal sorulardır ancak burada yolumuzu kesemezler. Her iki soru da ilk ilkelerle ilgilidir ve ilk ilkelerimizi savunmaya çalıştığımızda belirli bir döngü kaçınılmazdır. Yüksek otoritenizin mutlaklığını, daha aşağı yetkiye başvurarak temellendiremezsiniz. Evet, mantık döngüseldir ancak seküler birinin aklı, akılla savunması veya bilim adamının bilimi, bilime dayanarak övmesi kadar değil. Tabii ki bu, Hristiyanların kendi görüşleri konusunda mantıksız ve akılsız olabilecekleri anlamına değil, ancak ilk ilkemizin ne akıl ne de mantık olduğu anlamına geliyor. Kutsal Kitap hakkında öğrenmek için Kutsal Kitap'a başvururuz çünkü Kutsal Kitap'ı daha aşağı derecedeki bir şeyle yargılamak, Kutsal Kitap'ı iddia ettiğinden daha aşağı seviyeye koymak demektir. J.I. Packer'ın benzer sorunlarla karşılaştığı zaman, elli yıl önce yazdığı gibi, "Kutsal Yazılar, Kutsal Yazılar hakkındaki öğretimizi yargılamaya muktedir."2

² J. I. Packer, "Fundamentalism" and the Word of God (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1958), 76.

Kutsal Yazıların güvenirliliğini ve Kutsal Yazı kanonunu savunan, kimisi kolaylıkla anlaşılan, kimisi ise çok teknik olan bazı iyi kitaplar vardır. Kitabın ek kısmında bazıları sıraladım. Kutsal Kitap'ın kendi kendini nasıl doğruladığından veya Kutsal Kitap'ın tarihsel gerçekliğinden veya el yazmalarının kadim oluşundan şüphe duyuyorsanız, kendi başınıza o kitapları çalışabilirsiniz. Doğru inanç çizgisindeki Hristiyanlığın ağır kanıtlardan veya gerçeklerin detaylı incelenmesinden korkusu yoktur.

Kutsal Yazıların öğretilerinden ve tecrübelerden yola çıkarak kanımca, Kutsal Kitap'a olan güvenimizi destekleyen en büyük şey, Kutsal Kitap'la vakit geçirmektir. Kutsal Ruh, kendisini söz boyunca çalışmaya adanmıştır. Tanrı, sözünün okunmasını ve çalışılmasını bereketlendirmeyi vaat etmiştir. Koyunlar, Efendilerinin sesini, sözünde işitirler (krş. Yuhanna 10:27). Diğer bir deyişle, Tanrı sözünün gücü, Tanrı'nın işini Tanrı'nın halkında gerçekleştirmeye fazlasıyla yeterlidir. Kutsal Yazıların kendisiyle ilgili öğretiyi anlamının ve kavramanın en iyi yolu, kafesi açıp Kutsal Yazıların kendisini açıklamasına izin vermektir.

Buraya kadar okuduysanız, muhtemelen Kutsal Kitap'ı daha iyi bilmek istiyorsunuzdur. Muhtemelen Kutsal Kitap hakkında biraz altyapınız var ve altyapısı olan biri tarafından bu kitabın tavsiyesini almışsınızdır. Belki bir şüphecilikle veya büyük bir imanla, düzeltilmesi gereken bir bilgisizlikle veya kesinleşmesi gereken bir azimle gelmiş olabilirsiniz. Durum her ne olursa olsun, eminim ki, bu kitabın nasıl bir kitap olduğunu biliyorsunuz ve en iyi şekilde yararlanmak için hazırlanmışsınızdır. Bu sayfalardan herhangi bir şekilde yararlandıysanız, bu benim yaptığım harika bir şeyden dolayı değil, dünyanın en muhteşem kitabıyla (Ç.N. Kutsal Kitap'la) karşı-karşıya geldiğinizden dolayıdır.

Tanrı bize işitecek kulaklar versin çünkü Tanrı'nın sözünü korumamızdan çok, bizim O'nun sözünü duymaya ihtiyacımız var.

Daha Kesin Bir Şey

Rabbimiz İsa Mesih'in kudretini ve gelişini size bildirirken uydurma masallara başvurmadık. O'nun görkemini gözlerimizle gördük. Mesih, yüce ve görkemli Olan'dan kendisine ulaşan sesle, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" diyen sesle Baba Tanrı'dan onur ve yücelik aldı. Kutsal dağda O'nunla birlikte bulunduğumuz için gökten gelen bu sesi biz de işittik. Peygamberlerin sözleri bizim için daha büyük kesinlik kazandı. Gün ağarıp sabah yıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, karanlık yerde ışık saçan çıraya benzeyen bu sözlere kulak vererseniz, iyi edersiniz. Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteğinden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yöneltlen insanlar Tanrı'nın sözlerini ilettiler.

2. PETRUS 1:16–21

Birkaç yıl önce Christianity Today dergisinde, yazarı anonim olan "Tanrı ile Sohbetim" isimli bir makale yayınlanmıştı. Makale şöyle başlıyordu:

Tanrı hâlâ konuşuyor mu? Bu konuda tanıklıklar duyarak büyüdüm ancak 2015 yılının Ekim ayına dek, bunu tecrübe ettiğimi söyleyemem. Ben, pekiyi bilinen bir Hristiyan üniversitesinde orta yaşlı bir ilahiyat profesörüyüm. Tam on tane ödüllü kitap yazdım. İsmim, Christianity Today'in künyesinde yazılıdır. Yıllarca Tanrı'nın hâlâ konuştuğunu öğrettim, ancak bunu kişisel olarak kanıtlayamıyordum. Daha açık olacağını düşündüğüm nedenlerden dolayı bunu şu an anonim olarak yapıyorum. Tanrı'nın sesini duyduktan bir yıl sonra, Tanrı'yla olan sohbetim hakkında aşırı duygusallık yaşamadan konuşamıyorum.¹

Profesör, yazısında daha sonra Tanrı'nın nasıl doğaüstü bir şekilde kendisine yeni yazması gereken kitabın taslağını ve başlığını verdiğini ve daha sonra da kitaptan gelecek olan parayı, genç bir adamın hizmete hazırlanma amacıyla gitmesi gereken okula bağışlaması için yönlendirdiğini anlatıyor. Makalesini, sonunda imanının güçlendiğini ve nihayetinde Tanrı'nın kendisiyle kişisel olarak konuştuğunu söyleyerek bitiriyor.

Birçok yönden iyi bir hikâyedir—şu yönü hariç: Tanrı'nın genellikle bizlere kişisel olarak konuşmadığını ima ediyor. Makale bize, Tanrı'nın Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşmasını daha aşağı derece, daha az heyecan verici, daha az öğretici bir iletişim şekli olduğu hissini aktarıyor. Makaleden şu sonucu çıkarmamak imkansızdır: "Evet, Kutsal Kitap önemlidir ancak şey, Tanrı'nın bana kişisel olarak konuştuğunu tecrübe etsem ne de güzel olurdu! Tanrı'nın emin ve yanılmaz sesini duyabilseydim keşke."

Kulağa inanılmaz geliyor, değil mi? Tanrı'nın sizlere kişisel, emin ve yetkili bir şekilde konuştuğunu hayal edebiliyor musunuz? Pekala, iyi haber şu ki (makale yazarı

¹ <http://www.christianitytoday.com/ct/2007/march/2.44.html>

bunu atlamış gibi görünüyor) her birimiz Tanrı'nın sesini bugün, şimdi, tam da şu anda duyabiliriz. Tanrı hâlâ konuşuyor ve bizlere söyleyeceği emin, sağlam ve kusursuz şeyleri vardır.

İki Adet Kanıt

Son cümlede söylenen her şey, bu bölümün başında bulunan 2.Petrus 1:16–21 ayetinde kanıtlanabilir. Fakat o sonuca varmak için, Petrus mektubunun bağlamını anlamamız lazım.

2. Petrus mektubu kutsallığa teşvik eder. 1. bölümün 3–11 ayetlerinde, kutsal olmamız için imanımıza erdemi teşvik eder (5–7), kutsallığımızın temel dayanağı olarak çağrımız ve seçilmiş olmamızı gösterir (8–11). Daha sonra 12–15 ayetlerinde Petrus ölmeden önce, amacını pekiştirerek “bu nitelikleri” (ör. Kutsallığın erdemleri) anımsatır. Petrus, sahte öğretmenlerin kiliseye sızacakları, özgürlük vaat edecekleri ve sonuç olarak insanları şehvet ve ruhsal köleliğe mahkum edeceklerinden endişeleniyor (2:2, 10, 18–19). Demek ki buradaki teşvik, sahte öğretmenlerden sakınmak ve kutsallığı aramaktır.

Bunun yapılmasının en önemli sebeplerinden biri de, Mesih'in ikinci gelişidir. Rab'bin günü geldiğinde, dünya mahvolacak, tüm işlerimiz gün yüzüne çıkacak ve tanrısızlar yargılanacaklar (3:11–12, 14). Bu mektupta ve Yeni Antlaşma boyunca Mesih'in ikinci gelişi, kötülüğe sırt çevirme ve doğru ve bilgece yaşamının teşvik kaynağı olmuştur. Kutsal Olan döndüğünde, murdar işlerle uğraşmak istemiyoruz.

Petrus'un argümanı tam olarak böyledir. Fakat sahte öğretmenler, Rab'bin dehşet veren bir günde tekrar geleceği konusuna şüpheyile yaklaşıyorlardı (3:2–4). Onlar yargı gününe inanmıyorlardı. Bu nedenle Petrus yazmış olduğu bu mektupta, güvenilir bir şekilde –sahte öğretmenlerin aksine– Mesih'in ikinci kez geleceğine, ölümlerle dirileri yargılayacağına ve gelişini herkesin göreceğine ikna etmeyi amaçlıyordu.

İddianın doğruluğunu kanıtlamak için Petrus iki yönlü kanıt sunuyor: görgü tanıkları ifadesi (1:16–18) ve yetkili belgeler (19–21. ayetler). Bunlar, eski dönemlerdeki iki temel kanıt türüydü ve günümüzde de bu konuda pek bir değişiklik görülmemiştir. Bugün bile hukukçuların, tezlerini savunmak için bazı belgeler veya görgü tanıklarını kullandıklarını görebilirsiniz. Mahkemede iddianızı kanıtlamak isterseniz, görgü tanıklarına veya güvenilir belgelere ihtiyaç duyarsınız. Petrus'ta her iki kanıt türü de vardı.

Bizler de O'nunla Birlikteydik

Petrus Mesih'in görünümünün değiştiğine şahit olduğundan dolayı, O'nun geri döneceğinden emindi. Petrus, Yuhanna ve Yakup'la birlikte Baba'nın sesini duymuş ve Mesih'in ihtişamını kendi gözleriyle görmüşlerdi. Onların gördüklerini gören başka birisi, gördüklerini halüsinasyon veya hayal olarak nitelendirebilirdi. Ancak bu üç kişi dağdardı. Görünüm değiştiği sırada oradalar ve Mesih'in hafife alınacak biri olmadığından da emindiler.

2. Petrus 1:16'nın dili, Petrus'un argümanları ve bizim Kutsal Yazı öğretilerimiz için son derece önemlidir. Görünüm değişimindeki olayları sıralarken, "uydurma masallara başvurmadıklarının" altını çiziyor. Bazı liberal uzmanlar, Kutsal Kitap'ı "masal" kategorisine sığdırmaya çalışmışlardır. Onlar hemen "masalın" aslında "yanlış" olmadığını ileri sürerler ve Kutsal Yazılardaki gerçeklerin her zaman inanılabilir olmadığını ancak daha büyük ve daha derin gerçeklerin hâlâ var olduğunu savunurlar. Örneğin, Mısırdan Çıkış bölümündeki belaların ve Kızıl Denizin yarılmasının tarihsel bir gerçek olmadığını ancak Tanrı'nın gücünü veya tutsakları özgür kılabilceği gerçeğinin göz ardı edilemeyeceğini iddia ederler. İsa'nın suyun üzerinde yürümediğini, ancak buna rağmen: asıl önemli nokta, bizim O'na güvenebilmemiz için her şeyi yapacağıdır. Bazı liberaller İsa'nın dirilişini tartışırken, bazıları da dirilişin bedensel olmadığını iddia ederek, Tanrı'nın bizlere yeni bir ruhsal yaşam verebileceğini ve bizleri yenilginin pençesinden kurtarabileceğini sembolize ettiğini savunurlar.

Bu tarz görüşler hâlâ yaygın. Bir keresinde bir blogda, bakireden doğumun tarihselliğini sorgulayan liberal bir pastörle tartıştım. Bu konuya iki farklı kavramsal dünyalardan baktığımızı anlayıncaya dek defalarca tartışıp durduk. "Bakireden doğumun Hristiyan inanç ikrarımız için esaslardan biri olduğuna inanıyor muyum?" diye yazdı. "Öyle olduğunu söylemek benim işim değil, değil mi? Dediğin gibi bu inanç yüzyıllarca ikrar edildi ve bunu ciddiye alıp yüreğimle kavramam için çabalamam gerekiyor." Bakireden doğumu "ciddiye almak" ve bu konuda "çabalaması" gerektiğiyle ilgili söylediklerinin muğlak (ve işlevsel olarak yararsız) olması beni üzdü. Sonra ben onun sonucuna vardım: "Şahsen ben, imanım için 'Tanrı için her şey mümkündür' sözünün, 'bu nasıl olabilir, ben bakireyim' cümlesinden daha değerli olduğunu düşünüyorum. Benim anlayış tarzıma sahip olman gerektiğini iddia etmiyorum ve aynı şekilde düşündüğüne inanıyorum." Vermiş olduğum cevap aslında, "Anlayışımı kabul etmen gerektiğini iddia ediyorum, çünkü bu benim anlayışım değil. Bu Yeni Antlaşmanın öğretisi ve doğru öğretişe bağlı Hristiyan kilisesinin yüzyıllar boyunca tasdiklediği bir anlayıştır" anlamına geliyor.

Kendini çürüten anlayışının dışında –eğer Tanrı her şeyi yapabilecek güce sahipse, bakireden doğuma takılıp kalmanın amacı ne?– liberal görüş tarih anlayışı, Kutsal Kitap'ın kendi kendini anlayabilme anlayışıyla kesinlikle uyuşmamaktadır. Grekçe *mythos* sözcüğü Yeni Antlaşmada hep olumsuz anlamda kullanılmıştır (bkz. 1. Timoteos 1:4; 4:7; 2. Timoteos 4:4; Titus 1:14). 'Uydurma' kelimesi, hakikatin zıttı olarak kabul edilir. "Çünkü öyle bir zaman gelecek ki" diyor Pavlus, "sağlam öğretiye katlanamayacaklar. Kulaklarını okşayan sözler duymak için çevrelerine kendi arzularına uygun öğretmenler toplayacaklar. Kulaklarını gerçeğe tıkayıp masallara sapacaklar." (2. Timoteos 4:3–4). Çünkü Kutsal Kitap yazarlarına göre, uydurma ile gerçek iki ayrı kutbun kavramıdır ve Kutsal Kitap, gerçeğin kutbuna aittir.

Hatta liberal görüşün 'uydurma' tanımı tam olarak Yeni Antlaşmaya uymuyor olsa da, 'uydurmaları' eleştirirken, 2. Petrus 1:16 ayetindeki mantığı kullanmadan yapamazsınız. Petrus kendisini –öncelikli olarak görünüm değişmesi olayının değil, ancak aynı

zamanda İsa'nın müjdelerde geçen yaşam öyküsündeki- görgü tanığı olarak ifade ederek, İsa'nın yaşam öyküsünün bir etki veya içsel deneyim veya masallar değil, tarihsel ve doğrulanabilir gerçekler kategorisine koymaktadır. Yunanlıların ve Romalıların birçok miti vardı. Kendilerine anlatılan hikâyelerin gerçek olup olmadıklarını umursamazlardı. Hiç kimse, Herkül'ün gerçekten Zeus'un gayri meşru oğlu olup olmadığının tarihselliğiyle ilgilenmezdi. Bu bir mitti, masaldı, abartılı hikâyeydi, eğlence amaçlı anlatılan bir hikâyeydi ve dünyayı anlamlandıırırdı. Paganlık, mitolojinin gücünde temellendi; Hristiyanlık ise tıpkı kaynaklandığı Yahudi imanı gibi kendisini çok farklı tür bir din olarak gösterdi.

Şunu söylemek yanlış olmaz: Başlangıçtan beri Hristiyanlık kendisini tarihe bağladı. Hristiyanlığın en önemli iddiaları, tarihsel iddialardır ve tarihin gerçeklerinde Hristiyanlık ya ayakta kalır ya da çöker. Luka tüm olup biteni yakından izledi, her şeyi dikkatlice araştırdı ve görgü tanıklarına güvenerek Teofilos'a müjdenin hikâyesine "eminlikle" güvenebileceğini söyledi (Luka 1:1-4). Yuhanna, İsa'nın gerçekleştirdiği mucizeleri, insanlar kabul etsin, belirtileri anlasın ve İsa'nın Mesih olduğuna inanarak O'nun adında yaşama sahip olsunlar diye yazmıştır (Yuhanna 20:31). Her dört Müjde yazarının da gayreti, Mesih'in çarmıha gerilişinden sonra bedeninin çalındığı dedikoduları yayılmasına rağmen, mezarın gerçekten boş olduğunu ve İsa'nın gerçekten dirildığını bilmemizi sağlamaktır. Mesih dirilmediyse diyor Pavlus, tüm Hristiyan dini bir oyundan ibaret ve oyuna gelen herkes akılsızdır (1. Korintliler 15:14-19). Tarihi görmezden gelmek, Kutsal Kitap yazarlarının yaşadıkları dünyadan başka bir dünyada yaşamak demektir.

Bu Petrus'un şöyle demesi gibidir, "Bakın, ben görünümüm değiştiğini gördüm ve yalnız değildim. Her şeyi duyduk. Biz hem gördüklerimizi hem de duyduklarımızı aktarıyoruz. Amacımız sizi ürkütmek değil. Bizler merak uyandıran hikâyeler veya zeka dolu masallar uydurmuyoruz. Bizler sadece olan biteni söylüyoruz. Tanrı'nın duyulabilecek şekilde konuştuğunu işittik. Bu yüreklerimizde gerçekleşen bir deneyim veya ruhumuzda gördüğümüz bir görünüm değil. Eğer o dağda olsaydınız, aynı şeyleri duyar ve görürdünüz. Bizler masal değil, gerçekleri anlatıyoruz."

Petrus'un vurgulamak istediği noktayı anımsayın. Bu kuru bir inanç savunma ders kitabının özeti değil. O, azizlerin kutsal olmalarını istiyor. Hayatlarını Mesih'in ikinci gelişindeki ışığa göre yaşamalarını istiyor. Mesih'in ikinci gelişinden emin olmaları için onları ikna etmeye çalışıyor. Mesih'in yüce, tüyler ürpertici, muhteşem, harika, dehşet verici ikinci gelişini kanıtlayabilmesinin yolu, Petrus'un kendisinin daha önce de Mesih'i yüce, tüyler ürpertici, muhteşem, harika, dehşet verici şekilde gördüğünü imanlılara anımsatmasıdır. Petrus, örtü kaldırılmış şekilde gördü. O, Mesih'i tüm ilahi yüceliği giyinmiş halde gördü. Petrus İsa'nın marangozdan, açık-fikirli bir mürşitten, herkesin ve her şeyin eleştirel olmayan teşvikçisinden öte biri olduğunu fark etti. İsa'yı göz kamaştırıcı beyazlıkta ve göz alan ihtişamında yücelik bulutuyla gördüğü anda, O'nun hiç de hafife alınmayacak biri olduğunu anladı. İsa'nın ikinci gelişinde hepimiz -bazıları için çok geç olsa da- tanrısız bir yaşamın, Mesih'in yüceliğine aykırı olduğunu kavrayacağız.

Petrus'un anlatmaya çalıştığı budur ve söylediklerinin temeli tarihe, görgü tanıklarının şahitliğine dayanır.

Yazılmıştır

Petrus'un, Mesih'in ikinci gelişiyi ilgili sözleri aynı zamanda yetkili belgelerin güvenilirliğine dayanmaktadır (2.Petrus 1:19–21). “Peygamber sözleri” Petrus'un kendi görgü tanıklığı için esastır. Petrus, Yakup ve Yuhanna'nın dağda gördükleri ve Mesih'in ikinci gelişine ve son yargıya işaret eden her şey, yalnızca peygamberlerin sözleriyle doğrulanabilir (19. ayet). Kutsal Kitap'a, Petrus'un güvendiğinden daha fazla güvenemezsiniz.

Kutsal Yazıların doğası konusunda bu ayetlerin bizlere öğrettikleri üç gerçeği dikkate alalım.

Birincisi, Kutsal Yazıların tümü Tanrı'nın tek sözüdür. Kulağa çok lüzumsuz bir beyan gibi gelebilir ancak burada ‘tümü’ sözcüğü son derece önemlidir. Karl Barth gibi neo-ortodoks teologlardan etkilenen bazı Hristiyanlar, Kutsal Kitap'ın *tümünün* Tanrı'nın sözü olduğunu söylemekten çekinirler. Bunun yerine Kutsal Kitap'ın Tanrı'nın sözlerini *içerdiğini* veya Tanrı sözü *oluverdiğini* ya da Kutsal Kitap'ta Tanrı'nın bizlere konuştuğu *olayların* Tanrı sözü olduğuna inanırlar. Neo-ortodoks bakış açısı, Kutsal Yazıların esinlenmiş olduğu görüşüne mesafelidir. Ne var ki bu ayrım, elçi Petrus'a çok yabancıydı çünkü “peygamberlik” veya “peygamberlerin söylediği söz” ile ilgili yaptığı tüm azametli iddialar, Kutsal Yazılara işaret etmektedir.

Petrus, Tanrı'nın sözüne ithafen üç ifade kullanıyor: “peygamberlerin sözleri” (19. ayet), “Kutsal Yazılardaki peygamberlik sözleri” (20. ayet) ve “peygamberlik” (21. ayet). Her üç ifade de peygamberlik hakkındadır ve alternatifli olarak kullanılırlar. Düşünmemiz gereken asıl önemli şey şu ki, 20. ayette Kutsal Yazılar için Grekçede *grafe* kelimesi kullanılmış ve bu kelime aslında yazılmış olan bir şeylere işaret etmektedir. Petrus 20. ayeti yazdığı zaman aklındaki şey sözel gelenekler değil, yazılı metindi. Petrus'un esinlenme hakkındaki düşüncesi Kutsal Yazı sayfalarıyla ilgilidir ve peygamberlik sözü veya vaaz edilemeye sınırlanamaz.

Bu sadece Mesih'in ikinci gelişiyi ilgili peygamberlik yazıları ile sınırlı değildir. Sözü edilen peygamberlik yazıları, Eski Antlaşmanın tümünü kapsamaktadır. “Yasa ve Peygamberler” Eski Antlaşmanın genel ismi olduğu gibi (krş. Matta 7:12), yasa veya peygamberler olarak da ayrı düşünülebilirler. Hiçbir Yahudi, Kutsal Yazıların bir kısmının diğer kısmından daha doğru olduğu inancını kabul etmezdi (krş. 2. Timoteos 3:16). Yasa için doğru olan her şey, peygamberler için de doğrudur—peygamberler için doğru olan her şey de, yasa için doğrudur. “Peygamberlik sözleri” ile yazıya dökülmüş vahiy kastedilmektedir. Calvin'in dediği gibi, “Kutsal Yazı peygamberliklerinden anladığım şey, Kutsal Yazılarda yazılanlardır.”²

² John Calvin, *Commentaries on the Catholic Epistles*, çeviri ve editör John Owen (Grand Rapids, MI: Baker, 1993 [1855]), 391.

Bunların hepsi önemli hususlardır, çünkü Tanrı'nın sözlerinin –sözler, cümleler, paragraflar– yüreklerimizde yaşadığımız varoluşsal deneyimlerde değil, ancak Kutsal Yazılarda yazılmış olduğu anlamına gelmektedir. Bazı insanların yazılı metinlerden ve önermelerden hoşlanmamalarının sebebi bunların değişmez ve sabit olmalarıdır ve insanlar da gerçeğin sabit olmasını istemezler. Onlar daha öznel, daha içsel ve daha deneyimsel esini tercih ederler. Fakat 2.Petrus 1:19–21 ayetlerine göre, Kutsal Yazılar bize bağımlı olmayan objektif bir esindir.

Elbette bu, evanjelik esinlenme kuramının bizleri öznellikten, içsellikten veya deneysellikten uzaklaştırdığı anlamına gelmiyor. Tam tersi doğrudur. Bizler esinlenmiş Kutsal Yazılara, “karanlık yerde ışık saçan çıra” (19. ayet) gibi “tüm dikkatimizi” vermeliyiz. Tanrı'nın sözü bizi günah konusunda ikna eder, yol gösterir ve karanlıktan ışığa yöneltir. Kutsal Yazılara dalmamız gerekiyor ki, parlak sabah yıldızı olan Mesih'in kendisi (bkz. Çölde Sayım 24:17–19; krş. Vahiy 22:16), yüreklerimizde yücesin. Vahyin amacı sadece bilgi değil, ancak aynı zamanda yakınlık, tapınma ve itaattir. Mesih'in bizde görülebilmesinin tek yolu, bizden bağımsız Tanrı sözü olan Kutsal Kitap'tan derinlerin içmemizdir.

İkincisi, Tanrı'nın sözü insan aracılığıyla vahyedildiği için daha az ilahi değildir. Birçok insan, muhafazakar Hristiyanların esinlenmenin mekanik dikte kuramına inandıklarını iddia ediyorlardı ve hâlâ iddia etmektedirler. Bu iddianın sıkça kullanılmasına rağmen, esinlenmeye bu şekilde inanan hiçbir evanjelik ilahiyatçı tanımadım. Daha yaşlı ilahiyatçıların bazen, Kutsal Yazıların sanki dikte edilmişçesine kusursuz olduğunu söyledikleri olmuştur. Buradaki mecazın (yardımdan çok zararı varmış gibi görünüyor) amacı Kutsal Kitap'ın mükemmelliğini vurgulamaktır; ancak kesinlikle Kutsal Kitap yazarlarının kendilerine esinlenmiş sözleri yazma süreçleriyle ilgili değildir. Bilakis 2.Petrus 1:21 ayetinde, evanjelik ilahiyatçıların defalarca vurguladıkları gibi, insanların Kutsal Ruh tarafından “yöneltirilerek” yazdıkları öğretilmektedir.

Tanrı'nın kusurlu insanın aklını, becerilerini ve kişiliğini kullanarak ilahi ve kusursuz sözleri yazdırma sürecini anlatmak için “ortak süreç” ifadesi kullanılmaktadır. Kutsal Kitap bir nevi insani ve Tanrısal kitaptır. Fakat bu kesinlikle Kutsal Yazıların kusurlu olduğu anlamına gelmez. Mesih'in sahip olduğu iki doğanın Kurtarıcımızı günahlı yapmadığı gibi, Kutsal Yazıların da iki eş yazarlığı da onları kusurlu yapmaz. Calvin'in peygamberler hakkında dediği gibi, “[onlar] kendilerinden hiçbir şey beyan etmediler ve itaatkar bir biçimde onların ağızlarını tapınak gibi yöneten Ruh'un yönlendirmesini izlediler.”³

³ A.g.e.

21. ayette geçen “yönetilmek” sözcüğünün Grekçesi phero’dur ve 17 ile 18. ayetlerde “ulaşan” ve “gelen” diye tercüme edilmiştir. Burada sağlama bağlanmış bir kanıt var ve böylece gerçekleşmiş bir olgu, başka bir kanıt tarafından desteklenir. Gökten gelen sesler (17 ve 18. ayetler) ve peygamberlerin sözleri (21. ayet) aynı yönden –yani Tanrı’dan– gelir.

B.B. Warfield şöyle açıklıyor:

Burada [yönetilen/ulaşan] için kullanılan terim çok özeldir. Rehberlik etmek, idare etmek, kontrol etmek ve hatta öncülük etmekle bile karıştırılmamalıdır. Aktif aracıya sağlanan etki bakımından bu sözcük tüm o terimlerden daha ötedir. “Ulaşan” şey, “ulaştıran” tarafından ve “ulaştıranın” gücüyle ve “ulaştıranın” amacı için nakledilmez. Tanrı için konuşan adamlar burada beyan edilirler, demek ki, Kutsal Ruh tarafından, Kutsal Ruh’un gücüyle O’nun seçim amacıyla kullanılmışlardır. Ruh tarafından konuştukları şeyler kendilerinin değil, Ruh’undur. İşte tam olarak bu nedenle “peygamberlik sözleri” son derece eminlik taşırlar. İnsanlar aracılığıyla beyan edilseler de, “Kutsal Ruh tarafından ulaştırılmış” sözleri, İlahi söz olarak nakletmişlerdir.⁴

İnsanların kullanması, Kutsal Yazıları mükemmele yakın veya daha az Tanrısal yapmadığı gibi, Kutsal Yazıların yazılmasındaki Tanrısal kaynağın insanlar aracılığıyla gelmesi onları devre dışı bırakmaz.

Üçüncüsü, Kutsal Kitap’ın hatasız oluşudur. Kutsal Yazılar’daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir (2.Petrus 1:20). Kutsal Yazılardaki fikirler, kafası karışık insanlardan kaynaklanmıyor. Hatta Petrus hiçbir peygamberlik sözünün “insan isteğinden” (21. ayet) kaynaklanmadığını tasdikliyor. Calvin’in dediği gibi, Kutsal Kitap aracılığıyla “ölümlü insanların değil Tanrı’nın bizlere konuştuğunu anladığımız zaman” saygıyla yaklaşabiliriz.⁵ Peygamberliklerin “Tanrı’nın kuşkusuz vahiyleri olduğunu çünkü insan isteğinden kaynaklanmadığını”⁶ kabul edip inanmalıyız. Petrus bizleri, Kutsal Yazıların nihai kaynağının Tanrı olduğu konusunda bilgilendiriyor.

Kutsal Kitap’ın hatasız olduğuna dair kanıt olarak birçok metin gösterebiliriz ancak en basit önerme şudur: Kutsal Yazılar insan iradesinden değil, Tanrı’nın isteğinden kaynaklandılar. Tanrı’nın sözü olduğuna göre de, gerçek olmak zorundadır çünkü onda hiç yalan ve hata yoktur.

Hatasızlık, bizim Tanrı’dan değil, Tanrı’nın bizden her daim üstün olduğu anlamına gelir. Hatasızlığı kabul etmediğimizde, kendimizi Tanrı sözünün yargıcı gibi görmeye

⁴ Benjamin B. Warfield, *The Inspiration and Authority of the Bible* (Phillipsburg, NJ: Presbyterian & Reformed, 1948), 137. Kesin olmak gerekirse, Warfield Kutsal Yazılarda üç vahiy biçimini görüyor: dışsal tezahür, içsel öneri ve kesiştiren eylem (83–96). Eski Antlaşmanın peygamberliklerini ikinci kategoriye yerleştirir ve peygamberleri Yeni Antlaşmanın elçisel yazarlarından daha pasif olarak görür. Yine de, peygamberlerin Tanrı’nın sözünü almak için zekâlarını kullandığını ve tüm Kutsal Yazıların 2. Petrus 1:19–21’de “peygamberlik” olarak nitelendirildiğine dikkat çekerek, ayrımları çok fazla vurgulamaya karşı uyarır. Ayrıca bkz. “Bibliology” section in Fred G. Zaspel, *Theology of B. B. Warfield: A Systematic Summary* (Wheaton, IL: Crossway, 2010).

⁵ Calvin, *Commentaries on the Catholic Epistles*, 390

⁶ A.g.e.

başlıyoruz. Böylece Tanrı'dan gelen vahyin hangi kısımlarının güvenilebilir ve güvenilemez olduklarına biz karar vermiş oluyoruz. Kutsal Yazıların bir bütün olarak güvenilirliğini inkar ettiğimiz zaman –yani tarih; maddi dünya; mucizeler ve geri kalan en ufak detaylarıyla ilgili şeyleri– iki sonuçtan birine varmamız kaçınılmaz olur: ya Kutsal Yazılar tam olarak Tanrı'dan değildir, ya da Tanrı'ya her zaman güvenilemez. Her iki görüşten birini kabul etmek, alt-Hristiyan görüşünü doğrulamak anlamına gelmektedir. Bu sonuçlar Baba'ya tam teslimiyeti ifade etmiyorlar, Mesih'teki sevincimize katkıları yoktur ve peygamberlik sözlerini söylemeleri için sözü getiren ve Tanrı'nın kutsal kitabının yazarı olan Kutsal Ruh'u onurlandırmamaktadırlar.

Hatasızlık öğretisini savunmak kimilerine saçma gelir ve kimileri tarafından bölücü bir slogan gibi algılsa da, aslında imanımızın özünü oluşturan bir öğretilerdir. Tanrı'nın sözündeki herhangi bir şeyi inkar etmek, önemsizleştirmek, göz ardı etmek, reddetmek veya hükümsüz kılmak, imansızlık günahı işlemek demektir. “Herkes yalancı olsa bile, Tanrı'nın doğruyu söylediği bilinmelidir.” (Romalılar 3:4). Kutsal Kitap'ın bazı kısımlarını gerçek ve bazı kısımlarını (kendi yargımız temelinde) gerçek dışı olarak kabul etmek, bizi başarıya ulaştırmaz. Kutsal Kitap'ın kendi anlayışının yanında böylesine bir taviz Hristiyanlığı, ne ruhu tatmin eder ne de kaybolmuş insanların ihtiyacı olan Tanrı'yı onlara sunar. Tanrı'nın dünyayı hiçten var ettiğine, bakirenin çocuk doğurduğuna ve Oğul'un üçüncü gün ölümden dirildiğine inanmazsak, Tanrı'nın tasavvur edilemez bir şekilde isyanlarımızı bağışladığına, günahımıza galip geldiğine ve bu karanlık dünyada bize umut verdiğine nasıl inanabiliriz? J.I. Packer şöyle uyarıyor: “Kayıp kişilere hem hakikatin doluluğu ile hem de yaşam doluluğu ile ulaşmaya çalışan hiç kimse Kutsal Kitap'tan şüphe duyamaz. Demek ki eğer yüreğimizde toplumun, kiliselerin ve kendi hayatlarımızın ruhsal yenilenmesini istiyorsak, o halde Kutsal Yazıların esinlenmiş ve Tanrı'nın özgür kılan Sözü olduğuna –yani hatasız olduğuna– tam olarak güvenmeliyiz.”⁷

Mutlak Eminlik

Tanrı'nın sözü gerçektir. İsa Mesih'in müjdesi, tarihsel gerçeklerle aktarılmıştır. Beytlehem'de kadından doğmuş bir adam vardı. Binlerce insan O'nu gördü ve tanıdı. Büyük kalabalıkların şahit olduğu mucizeler yaptı. O öldü, dirildi ve beş yüzden fazla insana göründü (1.Korintliler 15:6). Mezarın yerini herkes biliyordu ve kontrol edilmesi serbestti. Dağda Görünümünün Değişmesi olayında O'nun ihtişamını özellikle üç tane havarisi gördü. O olayı gördüler ve gördüklerini aktardılar.

Uydurma masalları takip etmiyoruz. Ahlaksal hikâyelerin peşinden sürüklenmiyoruz. Tarihsel olarak imkansız olduklarını bildiğimiz ancak buna rağmen ruhsal olasılıkların var olduğu şeyleri umut etmiyoruz. Müjdede yazılmış her şey gerçekleşti. Tanrı hepsini biliyordu ve hepsini gerçekleştirdi. Ayrıca vahyettiği şeylerin yazıya dökülme-

⁷ J. I. Packer, *Truth and Power: The Place of Scripture in the Christian Life* (Wheaton, IL: Harold Shaw, 1996), 55.

sini sağladı. Bu nedenle, yazılanlara inanmalıyız. Kutsal Kitap'ta yazılmış hiçbir şey insan iradesinden kaynaklanmadı. Tanrı, yazıyı yazmaları için insanları kullandı ancak o insanlar Kutsal Ruh'un yönlendirişi ile harekete geçtiler. Kutsal Kitap tam olarak güvenilir, hatasız, kutsal ve ilahi bir kitaptır.

2. Petrus 1:19'daki sarsıcı beyanı atlamayın. Görünümün değiştiği dağda gerçekleşen detayları açıkladıktan sonra, olayların görgü tanığı olduğunu söylemesiyle acı çektikten sonra, tarihsel bir gerçek hakkında konuştuğunu bize anlatmaya gayret ettikten sonra, Petrus "Peygamberlerin sözleri bizim için daha büyük *kesinlik kazandı*" diyor.

Bazı uzmanlar 19. ayetin "ve biraz daha emin olduk" diye tercüme edilmesi gerektiğini düşünüyorlar. Aslında, İngilizce Kutsal Kitap'ın ESV çevirisinde ayet öyle tercüme edilmişti. Bu durumda Petrus, Kutsal Yazıların peygamberlik sözlerinin, görünüm değişimine tanık olmaktan daha üstün tanıklığa sahip olduğunu söylemiş olurdu. Şöyle derdi, "Eğer gözlerime güvenmiyorsanız, peygamberlik sözlerine güvenin. Kutsal Yazılar, benim duygularımdan daha güvenilirlerdir." Fakat eğer 19. ayet için İngilizce Kutsal Kitap'ın ESV çevirisinin güncellenmiş basımını kullanırsak, 19-21 ayetlerinin ana fikri değişmez olarak kalır. Peygamberlik sözleri Petrus'un gördüklerine ister kesinlik kazandırsın, isterse de daha büyük eminlik kazandırsın, Petrus'un Kutsal Yazılar hakkındaki görüşü değişmedi. Tanrı'nın sözünden daha yetkili, daha sağlam, dayanabilecek daha güçlü zemin yoktur; "son söz" hep Kutsal Yazılara aittir.

Sizler de Kutsal Yazılar hakkında elçilerin konuştuğu gibi konuşuyor musunuz? Kendi Kutsal Yazı yorumlarınıza çok fazla güvenebilirsiniz, ancak Kutsal Yazıların kendini yorumlaması sizinkinden daha güvenilirdir. Kutsal Yazıları ele alma yetkinizi abartabilirsiniz, ancak Kutsal Yazıların sizi ele alma yetkisini abartamazsınız. Tanrı'nın sözünü yanlış çıkarımlar yapmak için kullanabilirsiniz, ancak Tanrı'nın sözünde hiç yanlış çıkarım bulamazsınız.

Kutsal Kitap dışında herhangi bir özel vahye ihtiyacınız yok. Tanrı'nın sesini her gün duyabilirsiniz. Mesih hâlâ konuşmaktadır çünkü Ruh daha önce konuşmuştur. Tanrı'yı duymak istiyorsanız, yalnızca O'nun sözlerini yazan kitaba başvurun. Tanrı sözünün içine gömülün. Ondan daha emin bir şey bulamayacaksınız.

Tanrı'nın Sözü Yeterlidir

Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir. Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın sağında oturdu. Meleklerden ne denli üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o denli üstün oldu.

İBRANİLER 1:1-4

Kutsal Kitap'ın en derin mevzularda bile size yardımcı olup olamayacağını hiç merak ettiniz mi? Hayatınız konusunda neler yapacağınızı bilmek için Rab'den özel bir söz almak istediniz mi? Cinsellik konusunda Kutsal Kitap'a dayalı öğretinin ne olduğunu kendi kendinize hiç düşündünüz mü? Yalnızca Kutsal Kitap okumak dışında, daha özel ve daha kişisel bir vahiy almayı dilediniz mi? Tanrı'nın sözüne gizlice bir şeyler eklemeyi –yani bazı şeyleri daha garantiye almak için– istediniz mi? Kutsal Kitap'ı daha makbul kılmak adına ondan bir şeyler çıkarmayı istediniz mi? Kutsal Kitap'ın Tanrı'ya nasıl tapınılması gerektiği veya kilise düzeni hakkında hiçbir şey söylemediğini varsaydınız mı? Günümüz dünyasında Tanrı'ya sadık bir hayat sürmek için Kutsal Kitap'ın yeterli olmadığını hissettiğiniz oldu mu? Eğer bu soruların herhangi birine “evet” cevabını verdiyseniz –hepimiz bazı zamanlarda veririz– o halde *Kutsal Yazıların yeterliliği* konusunda sorunlar yaşıyorsunuzdur.

Hristiyanların birçoğu, Tanrı'nın niteliklerine aşinadır. Önünde sonunda ve bir derece de olsun, Tanrı'nın kutsallığını, adaletini, her şeyi bildiğini, egemenliğini, iyiliğini, merhametini, sevgisini ve diğer ilahi niteliklerini çalışmışsınız. Fakat *Kutsal Yazıların* niteliklerini açıklamak bir yana, hatta sıralayabildiğimiz konusunda bile şüphelerim var. Geleneksel olarak Protestan ilahiyatçılar, Kutsal Yazıların temelde dört niteliğinin altını çizmişlerdi: yeterlilik, anlaşılabilirlik, yetki ve gereklilik. Her niteliğin önemi –bu nitelikleri YAYG harfleriyle de ezberleyebilirsiniz– Kutsal Kitap hakkındaki gerçekleri korumaktır:

Yeterlilik: Kutsal Yazılar, kurtuluşumuz hakkında bilmemiz gereken ve doğru yaşamak için ihtiyacımız olan her şeyi içerir. Gökten başka herhangi bir vahye ihtiyacımız yoktur.

Anlaşılabilirlik: İsa Mesih'in kurtuluş mesajı Kutsal Yazılarda apaçık bir şekilde açıklanmıştır ve kulağı olan herkes tarafından anlaşılabilir. Kutsal Kitap'ın ne anlama geldiğini anlatması için yetkili bir majisteryum'a ihtiyacımız yoktur.

Yetki: Son söz hep Tanrı'nın sözü olmalıdır. Bilimin, insani deneyimlerin veya kilise konsillerinin, Kutsal Yazıların yetkisini üstelemesine izin vermemeliyiz.

Gereklilik: Kurtuluşa erişmemiz için genel vahiy yeterli değildir. Kişisel deneyimlerimiz ve insani mantığımızla Tanrı'yı kurtarıcı olarak tanıyamayız. Nasıl yaşamamız, nasıl kurtulmamız gerektiğini ve Mesih'in kim olduğunu bilmek için Tanrı'nın sözüne ihtiyacımız vardır.

Nitelikleri tekrar sıralamak gerekirse, şöyle diyebiliriz: son söz Tanrı'nındır; Tanrı'nın sözü anlaşılabilir; Tanrı'nın sözü gereklidir; ve Tanrı'nın sözü yeterlidir. Bu niteliklerin her biri için bir bölüm yazmak gerekiyor. Bu bölüme de Kutsal Yazıların yeterliliği konusuyla başlayacağız.

Yeter de Artar

Kutsal Yazıların yeterliliği doktrini –Kutsal Yazıların mükemmeliyeti olarak da bilinir– “Kutsal Yazıların Tanrı'ya karşı olan şimdiki sorumluluklarımızı, bizlere göstermek konusunda yeterli olduğu” anlamına gelmektedir.¹ Bu etik bir doktrindir. İtaatsizlik için kullanılan tüm bahaneleri silip atar. Hiç kimse Tanrı'nın, kurtulmamız veya O'nu hoşnut eden bir yaşam sürme konusunda yeterince açık olmadığını söyleyemez. Kutsal Yazılar yetkindir ve “her iyi iş için donatılmıştır” (2.Timoteos 3:16–17). Günümüz sıkıntılarına karşılık vermesi için ona hiçbir şey ekleyemeyiz ve de günümüz idealleriyle uyuşması için ondan hiçbir şey çıkaramayız. Tanrı'nın sözü, Mesih, kurtuluş ve kutsal yaşam hakkında gerekli her şeyi bize vererek, mükemmel ve eksiksizdir. Kilise babası Athanasius'un da dediği gibi, “Kutsal ve ilahi esin olan Kutsal Yazılar, hakikatin açıklanması için yeterlidir.”²

Bu dört nitelikler arasında, Kutsal Yazıların yeterliliği evanjelikler tarafından ilk unutulandır. Eğer yetki liberal, anlaşılabilirlik post-modern ve gereklik de ateist ve agnostikler için bir sorunsal, o halde yeterlilik de kiliseye devamlı olarak giden Hristiyanlar için çabuk şüphe uyandıran bir meseledir. Kutsal Kitap hakkında çok doğru şeyler söyleyebiliriz ve hatta her gün okuya da biliriz, ancak hayat şartları zorlaştığında veya sıkıcı olmaya başladığında, bizi Tanrı'ya yaklaştıran yeni sözler, yeni vahiyler ve yeni deneyimler aramaya başlıyoruz. Yeni Antlaşmanın cennet hakkındaki tanımlarından sıkılırız ama okul çağındaki çocukların oraya gidip geldiklerini duyduğumuzda büyüleniriz. “Tanrı ile Sohbetim” (bkz. 2. bölüm) makalesinden, Tanrı'nın özel iletişim yolları kullandığını iddia eden çok-satan kitaplara kadar tüm şeyleri okuduğumuzda, Kutsal Kitap'ın sanki yeterli olmadığı kanısına varırız. Sanki Kutsal Yazılardan daha fazla bir şeye sahip olsak, İsa'ya daha yakın olur ve O'nun sevgisini daha iyi anlayabilirdik.

Velev ki, Mesih'in bizler için sağladığı kurtuluşun kesinliği, bize verilen vahyin sona ermesi ile derinlemesine bağlantılıdır.

¹ John M. Frame, *The Doctrine of the Word of God* (Philipsburg, NJ: Presbyterian & Reformed, 2010), 226.

² Timothy Ward, *Words of Life: Scripture as the Living and Active Word of God* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 2009), syf. 107'den alıntılanmıştır.

Tanrı'nın Yüce Oğlu

İbraniler kitabında yer alan ilk ayetlerdeki büyük fikir, İbraniler kitabının büyük fikridir. Tanrı, kendi Oğlu aracılığıyla konuştu ve bu Oğul tüm insanlardan, göksel varlıklardan, kurumlardan, ritüellerden ve vahiy ve kurtuluş elçilerinden daha üstündür. Bu nedenle ki, 1. ve 2. ayetler karşılaştırma serisi ile başlıyorlar.

Zamanlar. Geçmişte kalan zamanlar, “eski zamanlardı,” ancak yaşadığımız dönem “bu çağa” aittir. Bu sözler, dünyanın sonunun çok yakında olduğu anlamına gelmiyor. Bu sözler aslında yeni bir çağa, Ruhsal bir çağa yani yüce kurtuluş eyleminin gerçekleştiği çağa girdiğimizi ifade etmektedirler. İsa'nın ölümü ve dirilişi dünyaya yeni bir dönemin kapısını açtı. Son günler gelinceye dek, herhangi bir kurtuluş eylemi gerçekleşmeyecektir. Bu da son günlerde olduğumuz anlamına gelir.

Alıcılar. Çok eski dönemlerde Tanrı “atalarımıza” –iman atalarımıza, Yahudi soyuna– seslenmiştir. Fakat yaşadığımız bu günlerde ise Tanrı “bizlere” konuşmuştur. Bu farklı bir çağdır ve Tanrı farklı bir gruba konuşmaktadır.

Aracılar. Tanrı aynı zamanda farklı “aracılar” ile konuşmuştur. Geçmiş günlerde “peygamberler” –hem Musa'nın sahip olduğu peygamberlik gücü hem de peygamberlik yazılarını yazan (ör: Eski Antlaşma) diğer peygamberler– aracılığıyla konuşmuştur. Tanrı, “peygamberler aracılığıyla” konuşmuştur. Fakat yaşadığımız bu son günlerde Tanrı “kendi Oğlu” aracılığıyla konuşmuştur. İsa Mesih bizlere Tanrı'nın nasıl olduğunu anlatmış ve Tanrı'nın iradesini ve kurtuluş yolunu açıklamıştır.

Yollar. Eski zamanlarda Tanrı birçok kez (*polimeros*) ve çeşitli yollarla (*politropos*) konuşmuştur. Tanrı görümler, rüyalar, sesler, yanan çalı, ateş sütunu, eşek ve duvar yazıları aracılığıyla insanlara seslenmiştir. Tüm bunlar geçmişte yaşandı, eski zamanlarda. Fakat şimdi yaşadığımız günlerde ise Tanrı tek bir yolla, Rab İsa Mesih aracılığıyla konuşmuştur. Buradaki temel karşılaştırma, Tanrı'nın bir zamanlar çeşitli yollarla insanlara seslendiği, ancak şimdiki dönemde ise yalnızca tek bir yolla, yani kendi Oğlu aracılığıyla konuştuğudur.

Dört karşıtlığın hepsi de bizi - İbraniler 1. bölümün 2–4 ayetlerine –Mesih'in aslında Tanrı'nın kurtuluş mesajını ve vahiyini insanlara bildiren en yüce ve en son aracı olduğuna dair ihtisamlı sonuca götürmektedir. İbraniler mektubunun yazarı buraya kadar, Mezmur 2 ve Mezmur 110'dan tam yedi tane doğrulama kullanmıştır:

1. *Oğul, her şeyin mirasçısıdır* (İbraniler 1:2). Her şey Mesih'te son bulmuştur. Bu çağın asıl görevi, Mesih'e ait olan şeyi O'na getirmektir.
2. *Oğul, her şeyin yaratıcısıdır* (2c.ayeti). Yaratılış öyküsünde Üçlü Birliğin ikinci kişisi ismiyle yazılmamış olsa bile, Yaratılış kitabında Tanrı'nın her şeyi ilahi sözü ile yarattığını görüyoruz. Beyan edilen söz aslında daha sonra insan bedeni alacak olan Sözdür.
3. *Oğul, her şeyi devam ettirendir* (3a.ayeti). Her proton, her elektron, her bileşim, her parça ve her gezegen, tüm yıldızlar ve evrenin tümü O'nun güçlü sözüyle varlıklarını sürdürmektedirler.

4. *Oğul, Tanrı'nın vahyidir* (3a.ayeti). O, Tanrı'nın varlığının görünümüdür. Yalnızca Tanrısal yüceliğin yansıması değil, görkemidir. O, Tanrı'nın ta kendisidir, aynı öze ve aynı doğaya sahiptir. Mesih bizlere Tanrı'yı olduğu gibi göstermektedir.
5. *Oğul bizi günahlarımızdan arındırdı* (3b.ayeti). O, günahın lekesini ve suçunu kaldırdı. O, gelecek olanın gölgesi değildi (eski kurbanlarda olduğu gibi), ancak önceden tasvir edilen tüm kurbanların özüdür.
6. *Oğul, oturdu* (3b.ayeti). Nasıl ki bir anne çocuklarının yattığından ve mutfakın temiz olduğundan emin olarak gün sonunda oturuyorsa, Mesih de yapması gereken işi bitirip, Tanrı'nın sağında oturmuştur. Taçlanma tamamlandı (Mezmur 110:1) ve kahinlik görevi ilk ve son olarak gerçekleştirildi (İbraniler 9:25-26).
7. *Demek ki Oğul, tüm meleklerden daha üstündür* (4. ayet). O, Tanrı'nın son sözünü söyleyen aracı olduğu için göksel elçilerden daha üstündür. O'ndan sonra hiç kimse gelmeyecek. Büyük kurtuluşumuz geldi –belirtilerle, harikalarla, mucizelerle ve Ruh'un armağanlarıyla doğrulandı– ve hep kalıcı olacaktır (2:1-4).

Tanrı, kendi Oğlu aracılığıyla konuştu ve bu Oğul tüm insanlardan, göksel varlıklardan, kurumlardan, ritüellerden ve vahiy ve kurtuluş elçilerinden daha üstündür. İbraniler 1:1-4 ayetlerinin ve İbraniler mektubunun ana teması budur. Mesih, meleklerden (1-2. bölümler), Musa'dan (3. bölüm), Yeşu'dan (3-4. bölümler), Harun'dan (5. bölüm), İbrahim'den (8. bölüm), sunaktan (9. bölüm), baş kahinden (10. bölüm), dünyanın zenginliklerinden (11. bölüm), Sina Dağından (12. bölüm) ve bu dünyada yaşadığımız yerden (13. bölüm) daha üstündür. Oğul, En Büyüğümüzdür, kendisinden önce herkesten daha üstündür çünkü O'nda Tanrı'nın vahiy ve kurtuluş mesajının doluluğu ve kesinliği vardır.

Oğul'da ve Kutsal Yazılarda Yeterlilik

Peki, tüm bunların Kutsal Yazıların yeterliliği konusuyla ne gibi bir bağlantısı var? Yukarıdaki sonuca daha yakından bakmanız yeterli olacaktır: Oğul herkesten daha üstündür çünkü O'nda Tanrı'nın vahiy ve kurtuluş mesajının doluluğu ve kesinliği vardır. *Doluluk* kısmını iyi anlıyoruz. “Uzun zaman önce” her şey Mesih'e işaret ediyordu ve şimdi Mesih'te tamamlanmıştır. O, yüzyıllar boyu devam eden hükümlerin, peygamberliklerin ve yazılmış olan şeylerin tamamlanmasıdır. Denklemin doluluk kısmı bundan ibarettir.

Ancak Mesih'in yaptığı işin kesinliği de son derece önemlidir. Tanrı kendisini kesinlikle açıkladı. Mesih, günahlarımızın bedelini ilk ve son kez ödedi. Dünyaya geldi, aramızda yaşadı, çarmıhta öldü ve öleceği zaman “Tamamlandı!” diye haykırdı. Bizi yönetecek başka bir kral beklemiyoruz. Muhammed gibi başka bir peygambere de ihtiyacımız yok. Günahlarımızın bedelini ödemek için başka bir kahin olamaz. Kurtuluş eylemi, tamamlandı.

Ayrıca kurtuluşu vahiyden ayırmamız gerekir. Her ikisi de Oğul'da bitti ve tamamlandı. Tanrı'nın sözü, Tanrı'nın Sözüne karşı mı olacak? Kutsal Kitap İsa'ya karşı

olur mu? Ve yahut Kutsal Yazılar Oğul'a karşı olabilir mi? İbraniler mektubunda, böyle-sine şeytani bir tezatlığa yer verilmemiştir. Kutsal Kitap, İsa değildir; Kutsal Yazılar da Oğul değildir; doğru. Kutsal Kitap'ın sözleri ile beden almış Söz birbirinden farklıdır ama diğer bir yandan da ayrılamazlar. Her kurtuluş eylemi –çıkıştan, sürgünden dönüşe ve çarmıha kadar– aynı zamanda vahiydir. Bu vahiy bizlere günahın doğası, kurtuluş yolu ve Tanrı'nın karakteri hakkında bir şeyler açıklar. Zira vahyin amacı kurtarmaktır. Peygamberlerin ve elçilerin söyledikleri sözlerin amacı bizleri daha akıllı kılmak değil, kurtarmaktır. Kurtuluş vahyedilir. Vahiy kurtarır.

Mesih, her ikisidir. O, Tanrı'nın sağladığı kurtuluşun tam ve son eylemidir ve aynı zamanda Tanrı'nın tam ve son vahyinin ta kendisidir. Hatta havarilerin sonraki öğreti-leri de, Mesih'in söylediklerinin hatırlatılmasından ibaretti (Yuhanna 14:26) ve Mesih'in ne yaptığının ve kim olduğuyla ilgili Ruh'un onlara öğrettikleridir (Yuhanna 16:13–15). “Kurtuluş işine hiçbir şey eklenemez” diyor Frame, “ve bu kurtuluş işinin vahyine de hiçbir şey eklenemez.”³ Eğer vahyin tamamlanmadığını söylersek, şu ya da bu şekilde kurtuluş işinin de tamamlanmamış olarak kaldığını iddia etmiş oluruz.

O halde Tanrı'nın artık hiç konuşmadığını mı iddia ediyoruz? Kesinlikle hayır. Fakat Tanrı'nın bu son günlerde nasıl konuştuğu konusunda dikkatlice düşünmeliyiz. Tanrı şimdi kendi Oğlu aracılığıyla konuşmaktadır. Mesih'in üç görevi vardı: peygamber, kahin ve kral. Gerçek anlamda Mesih bu görevindeki tüm işleri tamamladı. Ancak yine de tamamlanmış işi *aracılığıyla* çalışmaya devam etmektedir.

Kral olarak, Mesih artık tahta oturdu ve göklerde egemenlik sürüyor ancak krallığı-nın başlaması demek, her şeyin mükemmelliğe eriştiği anlamına gelmez. Ayakları altına serilmesi gereken düşmanlar hâlâ mevcut (İbraniler 2:8).

Kahin olarak, Mesih mükemmel kanıyla ilk ve son kez olmak üzere günahlarımızın bedelini bir daha tekrarlamamak üzere ödedi. Ancak yine de bu büyük kurtuluş karşılıksız olarak sunulmalı ve Mesih bizleri orada tutmalıdır (İbraniler 2:3).

Velhasıl peygamber olarak, Tanrı katı bir surette kendi Oğlunda konuşmuştur. Bil-memiz, inanmamız ve yapmamız gereken her şeyi bize açıkladı. Söylenecek başka bir şey kalmadı. Ancak yine de, söylemiş olduğu sözler aracılığıyla bizlere konuşmaktadır. “Tanrı'nın sözü diri ve etkilidir” (İbraniler 4:12); ve bizler Kutsal Yazıları okuduğumuz zaman, Kutsal Ruh hâlâ bizlere seslenmektedir (3:7).

Kısacası evet, Tanrı hâlâ konuşmaktadır. O sessiz değildir. O, bizimle kişisel ve direkt olarak iletişim kurmaktadır. Fakat O'nun devam eden konuşmaları, vahyin de devam ettiği anlamına gelmez. Bavinck şöyle yazmıştır “Kutsal Ruh artık yeni öğreti-ler açıklamaz, ancak her şeyi Mesih'ten alır (Yuhanna 16:14). Mesih'te, Tanrı'nın vahyi tamamlanmıştır.”⁴ Yaşadığımız bu son günlerde, Tanrı bizlere çok çeşitli yollarla değil,

³ Frame, *Doctrine of the Word of God*, 227.

⁴ Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics, Volume I: Prolegomena*, editör John Bolt, çeviri John Vriend (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2003), 491.

ancak tek bir yolla yani Oğlu aracılığıyla konuşmaktadır. Bu konuşma, Eski Antlaşmada önceden vaat edilen, Müjdelerde kayda alınmış ve son olarak da Ruh aracılığıyla Yeni Antlaşma boyunca elçilere açıklanmış, Oğlu'nun kurtuluş işinin vahyi aracılığıyla gerçekleşmektedir.

Mesih'in işi yeterli olduğu için Kutsal Yazılar da yeterlidir. Bunlar birbirine bağlıdır. Oğul'un kurtuluşu ve Oğul'un vahyi yeterli olmak zorundadır. Ve böylelikle, kurtuluşumuz ve Hristiyan yaşamımız için, Mesih ve Mesih hakkındaki Kutsal Ruh'un yazmış olduğu kitapta gördüklerimizden ve bildiklerimizden daha fazlasının yapılmasına ve bilinmesine gerek kalmamıştır. Frame haklı olarak şu yorumu yapmaktadır: "Kutsal Yazılar, Tanrı'nın bizler uğruna gerçekleştirdiği kurtuluş işinin tanıklığıdır. Kurtuluş ve havarilerin tanıklığı bittiğinde, Kutsal Yazılar tamamlanmıştır ve bunlara eklenecek bir şey olduğuna dair bir beklenti içerisinde olmamalıyız."⁵ Packer kısa ve öz ancak doğru bir şekilde şunları söylemiştir, "Kutsal Yazıların sözleri dışında, yaşadığımız bu günlerde Tanrı bizlere başka bir şey söylememiştir."⁶

Pratik Yeterlilik

Peki, tüm bunlar niçin bu kadar önemli? Kutsal Yazıların yeterliliği, Hristiyan yaşamımızda nasıl bir farklılık yaratabilir ki? Bölümü bitirmeden önce, bu konunun çok büyük bir fark yaratacağına dair dört maddeyi sıralamak istiyorum.

Birincisi, Kutsal Yazıların yeterliliği ile geleneği olması gereken konumda tutuyoruz. Tanrı'nın sözünü anlamada ve kilisenin doktrinsel kanaatlerini ifade etmede, kuşkusuz geleneğin bir yeri vardır. Bugünlerde gözden en çok kaçan çeşitlilik türü, ölümlerin çeşitliliğidir. Bizden önce yaşamış olan büyük öğretmenlerden öğrenmeliyiz. Kilisenin ekümenik iman açıklamalarından vazgeçmemeliyiz. Ve eğer bildirgelere dayalı geleneğe bağlıysak –Lüteriyenler, Anglikanlar, Presbiteriyenler ve Reformcular– o halde inanç bildirgelerimizi ciddi, dikkatli ve samimi bir şekilde sürdürmeliyiz. Ancak bu büyük iman açıklamaları, ilmi haller ve inanç bildirgeleri bile Kutsal Yazıların özeti olduğu sürece değerlidirler. Hiçbir insan yapımı metin Kutsal Kitap'ın yerini alamaz ve o tarz metinlerin Kutsal Kitap bilgisine ve ona olan bağlılığımıza engel teşkil etmesine izin verilemez.

Kutsal Yazıların yeterliliği, Reformun *sola Scriptura* veya "Yalnızca Kutsal Yazılar" öğretisini desteklemektedir. Bu, Kutsal Kitap'ı iyi öğretmenlerimizin, akademik kaynakların ve denenmiş doktrinsel förmüllerin yardımı olmadan kavramaya çalıştığımız anlamına gelmiyor. "Yalnızca" demek, "kendi başına" (*solo Scriptura*) olmak ve toplumsal veya bildirgelere dayalı değerlendirmelerden vazgeçmek değil, ancak Kutsal Yazıların

⁵ Frame, *Doctrine of the Word of God*, 227.

⁶ J. I. Packer, *"Fundamentalism" and the Word of God* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1958), 119. Bu tür "ani" vahiyler sona ermiştir. Tanrı bize yeni fikirler ve uygulamaları yalnızca "aracılık" şeklinde verir (bazen şaşırtıcı şekillerde olsa da), ancak bunu her zaman Kutsal Yazılar aracılığıyla yapar. Bkz. Garnet Milne, *The Westminster Confession of Faith and the Cessation of Special Revelation: The Majority Puritan Viewpoint on Whether Extra-Biblical Prophecy Is Still Possible* (Bletchley, Milton Keynes, UK: Paternoster, 2007).

son sözü söylemesi demektir. Her şey, Tanrı sözüyle sınanmalıdır. Geleneğin, gerçeği bilmemizdeki rolü, Kutsal Kitap'la bir değildir. Bilakis geleneğin doğrulayıcı, aydınlatıcı ve destekleyici rolü vardır. Bizler, Tanrı'nın sözünde yer almayan ve Kutsal Yazılarda *açıklananlarla* çelişen papanın yanılmazlığı, araf, Meryem'in günahsız doğumu veya Meryem'in ihtiramı gibi öğretilerini kabul edemeyiz. Katolik dostlarımıza saygı duyup, birçok yönden imanlarından ve toplumsal tanıklıklarından dolayı minnettar olsak da, sola Scriptura'ya olan bağlılığımızdan vazgeçmemeliyiz. Sola Scriptura, Kutsal Kitap'ın yeterliliğini, Kutsal Kitap anlayışıyla açıklar.

İkincisi, Kutsal Yazılar yeterli olduğundan dolayı, Tanrı'nın sözüne hiçbir şey ekleyip-çıkartmayacağız. Kutsal Kitap'a yaklaştığımızda, bir antlaşma kitabını okumakta olduğumuzu unutmamalıyız. Her antlaşma belgesi gibi Kutsal Kitap'ta da antlaşmaya dayalı lanet ibareleri bulunmaktadır. Bu tarz lanetleri Yasa'nın Tekrarı 4:2 ve Yasa'nın Tekrarı 12:32 ayetlerinde, İsraililerin Musa'nın yasasına bir şeyler eklememeleri veya çıkarmamaları konusunda uyarıldıkları zaman görmekteyiz (krş. Süleyman'ın Özdeyişleri 30:5-6). Bunun gibi benzer bir laneti, Yeni Antlaşmadaki Vahiy kitabının sonunda 22:18-19 ayetlerinde görüyoruz: "Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Her kim bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır. Her kim bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır." Kutsal Kitap'ın sonundaki bu uyarı, Kutsal Yazılara herhangi bir şey eklemememiz –daha iyi, daha güvenli veya varsayımlarımızla uyumlu şekilde yapmak adına– ve akademik bir dergi, deneyim veya kültür yapısından etkilenmeden herhangi bir şey çıkarmamamız gerektiğine dair son derece ciddiye alınması gereken bir uyarıdır.

Üçüncüsü, Kutsal Kitap yeterli olduğuna göre, Tanrı sözünün tüm hayatımız için uygun olmasını bekleyebiliriz. Tanrı, yaşamımız ve kutsallığımız için gerekli olan her şeyi bize vermiştir (2. Petrus 1:3); Kutsal Yazılar, bizleri kurtuluş ve kutsallık konusunda bilge kılmak için yeterlidir (2. Timoteos 3:14-17). Eğer Kutsal Kitap'ı yüreklerimize indirip, Kutsal Yazıların hikâye çizgisinde, hikâyenin sonuna kadar ve Mesih'in huzurunda Tanrı'nın yüceliği için okumayı öğrenirsek, Kutsal Kitap'ın her bir parçasının bizler için yararlı olduğunu anlayacağız. Kutsal Yazıların yeterli olduğunu doğrulamak, Kutsal Kitap'ın bizi her konudaki her şey hakkında bilgilendirdiğini değil, bilmemiz gereken en önemli konularda bize her şeyi bildirdiğini belirtmektir. Kutsal Yazılar, her konuda teferruatlı bilgi vermez ancak bilgi verdiği her konu kesinlikle gerçektir. Bizlere verdiği gerçekler de, günahattan dönmemiz, Kurtarıcıyı bulmamız, iyi kararlar almamız, Tanrı'yı hoşnut etmemiz ve en derin sorunlarımızın kökenine inmemiz konusunda yeterlidir.

Dördüncüsü, Kutsal Yazıların yeterliliği öğretisi, Kutsal Kitap'ı açmamız ve Tanrı'nın sesini duymamız konusunda bizi teşvik eder. Uzun zaman önce "normlarımızı" bir topluluk olarak bulmamızın söylendiği mezhepsel bir danışma grubundaydım. İlk normumuzun söylenen her sözü Kutsal Kitap'la sınamak olması gerektiğini söylediğim zaman, şöyle cevap aldım –bu birebir alıntıdır– "burada toplanma amacımız Kutsal Kitap'ı aç-

mak değildir." Görünüşe göre grubun amacı kalbimizin sesini ve birbirimizi dinlemek ancak Tanrı'yı dinlememektir. Daha sonra yine aynı mezhepsel gurubun toplantısında, Güney Amerikalı bir pastör konuşuyordu. Arka tarafta asılı, Tanrı'nın mezhebimiz için planını "keşfetmek" duyurusunu görünce şöyle dedi, "Keşfetmek mi? Umarım aradığınızı bulursunuz. Ve dikkat edin ki uzun sürmesin." Aslında bu, Amerikan kilisesinin planlama ve hayal etme ve projelendirme ve vizyon oluşturma eğilimine yapılan iyi bir dokundurmaydı; çünkü Tanrı'nın apaçık sözleri, ellerimizde görmezden geliniyor.

Tanrı'nın sözleri, Tanrı halkının Tanrı'nın yüceliği uğruna yaşayabilmesi için fazlasıyla yeterlidir. Baba, Ruh'un Oğul aracılığıyla konuştuğu her şeyden konuşacaktır. Asıl mesele de, Kutsal Kitaplarımızı açıp dinlemeye gayret edip etmeyeceğimizle ilgilidir.

Tanrı'nın Sözü Anlaşılabilir

Bugün size ilettiğim bu buyruk ne tutamayacağınız kadar zor, ne de ulaşamayacağınız kadar uzaktır. O göklerde değil ki, 'Kim bizim için göğe çıkacak? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?' diyesiniz. Denizin ötesinde değil ki, 'Kim bizim için denizin ötesine gidecek? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?' diyesiniz. Tanrı sözü size çok yakındır; uymanız için ağzınızda ve yüreğinizdedir.

YASA'NIN TEKRARI 30:11-14

Birkaç yıl önce, yeni gelişmeye başlayan bir kilisede konuşmacıydım. Diğer açık oturum konuşmacılarıyla birlikte, en az bin kişi kapasiteli büyük bir konferans salonundaydık. Ortam aşağı yukarı, bir tartışma ortamıydı ve kocaman salona dağınık biçimde oturmuş yetmiş beş kişi zar-zor dikkatlerini verebiliyorlardı. Etkinlik akıllarda kalıcı olmasa da, sonrasında benimle konuşan adamdan dolayı o oturumu hatırlıyorum. Aslında "konuşmak" hüsnütabir kalır. Ona nutuk atmak demek daha doğru olur. Yüzünde "bunu daha önce görmüştüm" ifadesiyle karısı ayakta duran bu adam öfkeliydi, çünkü Kutsal Yazıların ne öğrettiğini bildiğimi iddia etmeye cesaret etmiştim.

Çok geçmeden sohbetimizin bir sonu olmadığını ve ikimiz için de hayal kırıklığı olacağını fark ettim. Kutsal Yazılardan alıntı yaptığım her an, "İyi de, bu sizin yorumunuz" deyip duruyordu. Sonra İsa ve havarilerinin Kutsal Yazılar hakkında bildikleri şeyleri gösteren ayeti alıntı yaptığımda da, "İyi de, bu sadece Kutsal Yazıları yorumlama ile ilgili kısımlara dair yaptığınız bir yorumdur" diyordu. Daha sonra Pavlus'un havradaki tartışmaları hakkında ağzımı açtığım anda, "Yani bu hikâyeyi anlamamanın sadece sana ait bir yolu" diye karşılık veriyordu. Sohbetin niçin anlamsız olduğunu görebiliyorsunuzdur. Diğer önemli konular hakkında hiç konuşamadık çünkü Kutsal Kitap'tan herhangi bir şeyi kesin bir biçimde bilip bilemeyeceğimiz konusunda anlaşamadık. Kısacası, Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği konusunda aynı fikri paylaşamadık.

Ölçülü Bir Tanım

Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği –bazen "açıklığı" olarak da bilinir (anlaşılabilirlik anlamına gelen bir kelime için, o kadar açık değildir)– Westminster İnanç Açıklamasında (WIA) ölçülü bir biçimde tanımlanmıştır:

Kutsal Yazıdaki her şey kendi içerisinde sade değildir ya da herkes için eşit derecede açık olarak algılanmayabilir. Ancak kurtuluş için bilinmesi, iman edilmesi ve gözetilmesi gereken konular öylesine açık bir dille gözler önüne serilmiş ve birbirini destekleyen ayetlerle sergilenmiştir ki, yalnızca okumuş (aydın) insanlar değil, eğitimsiz olan kişiler tarafından da doğal yolların doğru şekilde kullanılmasıyla anlaşılabilir. (WIA 1.7)

Bu tanımdaki birkaç önemli ayrıntıya dikkat etmeye değer.

- Kutsal Yazıların bazı kısımları, diğerlerinden daha anlaşılırdır. Her pasaj sade veya açık bir anlam barındırmamaktadır.
- Bilmemiz, inanmamız ve uygulamamız gereken temel şeyler Kutsal Kitap'ta açık olarak algılanabilmektedir.
- Temel öğretilerin birçoğu her pasajda aynı derecede açık olmasa da, Kutsal Yazıların diğer kısımlarında anlaşılabilir şekilde açıklanmışlardır.
- Kurtuluşumuz için gerekli olan her şey eğitimsiz kişiler tarafından bile anlaşılabilir, öyle ki doğal yolların doğru şekilde kullanılmasıyla çalışıp öğrenebilsinler.
- Kutsal Yazılardaki en önemli noktalar mükemmel bir biçimde anlaşılmasa da, yeterli kadar anlaşılabilir.

Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği öğretisi, Kutsal Kitap'taki her bölümün herkes tarafından kolayca anlaşılabilirliği anlamına gelmez. Bilakis Kutsal Yazıların açıklığı öğretisine göre, sıradan insanların da doğal öğrenme yolları kullanarak, sadık Hristiyanların bilmesi, inanması ve itaat etmesi gereken öğretileri anlayabileceklerini vurgulamaktadır.

Tartışmalı Doktrin

Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği doktrini, bazı Hristiyanlar için yeterince açık olsa da, diğer birçokları tarafından kuşku ile karşılanmaktadır. Tipik itirazlar, üç başlıkla kategorize edilebilir.

Mistik itiraz. Bu görüşe göre –bir düşünce okulundan çok duyguya ve aşırı tepkiye dayalıdır– Tanrı sözcüklerle ifade edilmeyecek kadar yücedir. Kendini popüler düzeyde, genellikle insan yapımı teolojiden Tanrı'yı kurtarmak için alçakgönüllü bir girişim olarak ifade eder. Hristiyan inancının tümüyle mistik olduğu savunulur. Hristiyan inancının sözcüklerin ötesinde olan şeyler hakkında olduğunu düşünürler. Sonuçta Tanrı'yı bir kutuya sığdıramazsınız. Hakikat, sözcüklerle veya önermelerle bilinemez. En azından Kutsal Yazıların yorumlarına kuşkularla yaklaşmalıyız. Kutsal Yazıların, imanın gizemlerini mükemmellikten uzak insan diliyle ifade etmeye çalışan çelimsiz bir girişimden öte bir şey olmadığını ileri sürerler.

Katolik itirazı. Protestanlar ve Katolikler, Kutsal Yazıların nitelikleri konusunda ayrılırsalar da, tarihsel olarak vahyedilme ve yanılmazlık konusunda aynı düşüncededirler. Katolik ilahiyatçılar Kutsal Kitap'ın kendi başına yeterince anlaşılabilir olmadığını tartışır. Kutsal Yazılar kısmen tamamlanmamıştır ve gelenek tarafından açıklanıp yorumlanması gerekmektedir. Kendi başımıza ise Kutsal Yazıları yanlış anlayabilme ve yanlış uygulayabilme eğilimine sahibiz. Birilerinin veya bir şeylerin bizlere güvenilir ve doğru yorumlamasına ihtiyacımız vardır. Tanrı sözünü “geçerli bir biçimde yorumlama” görevi majistere, yani papaya ve onunla aynı düşüncede olan piskoposlara verilmiştir.¹

¹ *Catechism of the Catholic Church*, 2. basımı, 1997, kısım 1, kesit 1, bölüm 2, makale 2, III [#85, 100].

Plüralizm itirazı. Bu itirazın temeli, günümüzün yorumlama çıkmazına dayanmaktadır. Kutsal Kitap son derece anlaşılır ise, o halde niçin Hristiyanlar yorumlar konusunda fikir birliğine sahip olamıyorlar? Niçin bu kadar çok mezhep var? Niçin şu konuda dört görüş ve bu konuda da beş görüş tarzında bir sürü Hristiyan kitap var? İnsanlar Kutsal Kitap'ın ne anlama geldiğini bildiklerini iddia ediyorlar, ancak eğer kilise Kutsal Kitap'ı köleliği, haçlı seferlerini, dünyanın düz olmasını veya jeosantrik evren konularını aklamak için kullanabildiyse, bu nasıl doğru olabilir ki? Bu önerme, *herhangi bir* yorumun doğru veya yanlış olduğu konusuyla ilgili değildir. Plüralizm itirazı, aslında herhangi birimizin doğru veya yanlış yorumu bilip bilmeyeceğimiz konusunda yeterli olup olmadığımızı sorgulamaktır.

İtirazın her hususuna tek tek cevap vermek yerine, açığı biraz daha genişletip Kutsal Kitap'ın anlaşılabilirlik konusunda ne söylediğine bakmayı tercih ediyorum. Kutsal Yazılardan geçerek ve bulduğumuz şeylerin bazı çıkarımlarını yaparak, ilk tanımımızın desteklenebileceğini ve çeşitli itirazların ele alınabileceğini düşünüyorum. Bizi bu bölüme getiren pasaja bakmakla başlayacağız.

Uzak değil, Yakın

Yasanın Tekrarı kitabı, İsraililerin Vaat Edilmiş Ülkeye girmek üzere oldukları anda yasanın ikinci kez verilmesini anlatmaktadır (Yasa'nın Tekrarı 1:1–8). Geriye doğru gidecek olursak, 34. bölüm Musa'nın ölümü, 33. bölüm Musa'nın son kutsaması, 32. bölüm Musa'nın Ezgisi, 31. bölüm Yeşu'nın seçilmesi ve 1–30 bölümleri de Tanrı'nın, Musa'nın ağzıyla halka antlaşmaya dayalı yenileme töreninde verdiği uzun vaaz hakkındadır. 29 ve 30. bölümler, doğal olarak Musa'nın vaazının doruğa ulaştığı sonuçtur. Biraz daha ilerlersek, 30:11–20 ayetleri uzun konuşmanın son uyarılarını içermektedir. Musa, halkın Tanrı'nın buyruklarına uyarak ölüm yerine yaşamı seçmelerini istirham etmektedir (15–20. ayetler). Bu da Musa'nın 1–30. bölümler arası konuştuğu her şeyin ana fikridir. Fakat bu uyarıları etkili kılmak adına, Musa halka aslında onlardan imkansız bir şey istemediğini anlatmak zorundaydı. 15–20. ayetlerdeki açıklamalardan hemen önce, Musa 11–14. ayetlerde, Tanrı sözünün onlardan uzakta olmadığını söyleyerek onlara moral vermekteydi.

İşin garip yanı şu ki, Tanrı sözünün basitliği hakkındaki bu bölüm, çok da kolay anlaşılabilir bir bölüm değildir. İlk bakışta, Pavlus'un yasa ve onu uygulamanın imkansızlığı konusunda yazdıklarını hiçe sayar gibi görünmektedir. Eğer “doğru kimse yok, tek bir kişi bile yok” ise (Romalılar 3:10), o halde Musa buyrukların nasıl “çok da zor olmadığını” (11. ayet) ve “yerine getirebileceğimizi” (14. ayet) söyleyebilir? Ben yasanın özellikle yerine getiremeyeceğimiz için verildiğini düşünüyordum (bkz. Galatyalılar 3:19–22). Kurtuluşumuz bazında, yasa hakkında bu söylenenler *doğrudur*. Ancak Musa yasanın buyruklarına uyma konusunda, kendimizi aklamamanın bir yolu olarak söz etmiyor. O, halihazırda Mısır'dan kurtulmuş, zaten özgür kılınmış ve zaten herhangi bir yasayı yerine getirmeden kurtarılmış insanlara konuşmaktadır. O, onları

Tanrı'nın seçilmiş, kurtarılmış, özgür kılınmış halkı olarak yaşamaya teşvik ediyor. Ve böylece Musa, Tanrı sözünün anlaşılabilirliği ve itaat edilebilirliğine dair güvence verir - mükemmel veya meziyetli değil, ancak zaten onları kurtarmış olan Tanrı'yı hoşnut eden bir şekilde. Aslında düşündüğünüzde, bunun, İsa'nın havarilerine onlara buyurduğu her şeye uymaları gerektiğinden (Matta 28:20) veya Yuhanna'nın "O'nun buyrukları ağır değildir" (1. Yuhanna 5:3) sözlerinden hiç de farklı olmadığını görebilirsiniz.

Yasa'nın Tekrarı 30:11-14 ayetlerinde çizilmiş Tanrı sözünün resmi, kolay kavranabilir türdendir. Matthew Henry'nin açıkladığı gibi, "Tanrı'nın onlara anlaşılmaz veya uygulanmaz, bilinmesi veya uygulanması mümkün olmayan şeyleri buyurduğunu söyleyerek asla itaatsizliklerine mazeret bulamazlardı."² Tanrı'nın sözünü almak için göklere çıkmanız gerekmiyor (12. ayet). Onu bulmak için okyanusun diğer tarafında geçmeniz de şart değil (13. ayet). Tanrı'nın sözü ulaşılabilir veya saklı değildir. Calvin'in de dediği gibi, "Tanrı'nın amacı bizi tereddütte bırakmak veya zorluklarla eziyet çekertmek değildir; lakin amacı insanların cehaletine ve kapasitesine göre gerekli olan her şeyi dostça öğretmektir."³

Tanrı'nın, halkından istedikleri şeyler göklerde veya denizlerin ötesinde saklı değildir. Yasa, dilimizde olabilir. Çocuklarımıza öğretilir (Yasa'nın Tekrarı 6:7). Tanrı'nın açıklanmış isteği, evrenin sırlarını araştırıp çözmeyi gerektirmez (29:29). Tanrı'nın sözü uzak değil, yakındır, hemen önünüzdedir, anlaşılmaya ve itaat edilmeye hazırdır.

Tasdik İlkesi

Yasanın Tekrarı kitabının, Tanrı sözünün anlaşılabilirliği konusunda öğrettikleri, Kutsal Kitap'ın geri kalan kısmı tarafından da tasdiklenmiştir. Örneğin Mezmurlar'da, mezmur yazarı Tanrı'nın sözünü ışığa benzetir. Söz adımlarımız için çıra, yolumuz için ışıktır (Mezmun 119:105). Sözlerin açıklanışı, ışık gibidir ve saf insanlara akıl verir (130. ayet). Yasa, saf adama bilgelik verir ve gözleri aydınlatır (19:7-8). Tanrı ışık olduğuna göre (1. Yuhanna 1:5), sözünün de açık ve parlak olmasını bekleyebiliriz. Sonuçta Tanrı, sendelememiz için değil, açıklamak için iletişim kurar.

Yasa, Yoşiya'nın günlerinde yeniden keşfedildikten sonra insanlar onu okumaları, anlamaları ve ne yapmaları gerektiğini biliyorlardı (2. Krallar 22-23). Metnin anlamı, uzun yıllar geçse bile kaybolmadı. Tüm bu tehdit ve vaatlerin anlaşılabilirliği, en azından insanların iman ve tövbe ile karşılık verebilmeleri için yeterli olduğu düşünülürse, acımasız, korkmuş, yasa-tanımayan, çaresiz bir insana tehdit ve vaatlerde bulunmanın ne anlamı var? Tanrı'nın "antlaşma temsilcileri" olan peygamberlerin varlığı, yalnızca insanların bilmesi ve izlemesi gereken ama görmezden geldikleri yasaların ana noktalarını bastırma hakkına sahip oldukları varsayımı son derece mantıklıdır. Aslında, Eski

² Matthew Henry, *Commentary on the Whole Bible*, editör Leslie F. Church (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1961), 200. Ayrıca benim diğer kitabım *The Hole in Our Holiness*'e bakınız, "The Pleasure of God and the Possibility of Godliness" başlıklı 5. bölüm (Wheaton, IL: Crossway, 2012).

³ John Calvin, *Calvin's Commentaries*, Hacim 2, çeviri Charles William Bingham (Grand Rapids, MI: Baker, 1993), 412.

Antlaşmadaki asıl mesele, kutsal sözlerin ve kutsal metinlerin Tanrı'nın amaçlarını ve isteklerini aktarmak için yeterli araç oldukları üzerinedir. Bu nedenledir ki Nehemya bizlere diyor ki, Ezra ve kahinler “Tanrı’nın Yasa Kitabı’nı okuyup açıkladılar, herkesin anlamasını sağlayacak biçimde yorumladılar” (Nehemya 8:8): sadece *yorumlamadılar*, Tanrı sözünü *anlamalarını* sağladılar.

Kutsal Yazılara olan aynı yaklaşımı İsa ve havariler de paylaşmışlardı. İsa sorunu çözmek amacıyla çok kez Eski Antlaşma metinlerine işaret etmiştir. Bu, İsa’nın sadece Eski Antlaşmanın otoriter olduğuna değil, aynı zamanda insanların tanınması gereken sabit bir anlama sahip olduğuna da inandığını göstermektedir. İsa, öğretilerinin doğruluğu konusunda Kutsal Yazıları referans olarak kullanmıştır (bkz. Matta 21:42–44; Markos 10:4–9; Yuhanna 10:34–35). Başka zamanlarda da Tanrı sözüne uyum sağladıklarından dolayı Yahudileri azarlamıştır (Matta 21:13; Markos 7:6–13). “Gidin de, ‘Ben kurban değil, merhamet isterim’ sözünün anlamını öğrenin,” (Matta 9:13). Bu sözleri İsa, kendisinin vergi görevlileri ve günahkarlarla yemek yemesini bir “skandala” çevirenlere cevap olsun diye, Hoşea kitabına işaret ederek söylemiştir. İsa altı kez “Okumadınız mı...?” diye sormuştur. O’na karşı gelenler Kutsal Yazıları daha iyi bilmiş olsalardı, düştükleri hatalara düşmezlerdi. Bilinebilir ve anlaşılabilirdiği için İsa sürekli Tanrı’nın yazılı vahyine başvurmuştur. Havariler de aynı şeyi yaptılar; Kutsal Yazılardan alıntılar kullandılar, üzerinde düşündüler, bahsettiler ve tüm bu metinlerin doğru anlamına sahip olduklarını bildiler.

Zorunlu Anlaşılabilirlik

Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği doktrini, iş işten geçmeden kabul etmeniz gereken doktrinlerdendir. Bu doktrin, iyi niyetli Hristiyanlar tarafından (bazen iyi niyetle olmasa da), sözel vahyin anlaşılabilirliğini sorgulamanın, Tanrı’ya daha fazla yücelik verdiğini düşünerek yok edilmeye çalışılmaktadır. Kutsal Yazıların anlaşılabilirliğini yıkma çalışmaları azar azar başlar. Başlangıçta alçakgönüllü ve pratik gibi görünürler. Fakat sonunda Kutsal Yazıların bu niteliğini kaybedersek –açıkça, varsayımlara dayanmayan, Kutsal Kitap sayfalarında öğretilmiş niteliği– kilisenin büyümesi ve parlaması için gerekli olan en değerli ve güçlü gerçeği yitirmiş oluruz. Bu doktrini tehlikeye iten birçok şey var.

Birincisi, insan dilinin armağanı tehlikededir. “Tanrı’yı kutuya sığdıramayız. O’nu insan diliyle tanımlayamayız. Eğer O’nu kendi sözlerimizle ifade edebilseydik, O Tanrı olmazdı. Kutsal Yazılar bizlere, bazı insanların sözlerle ifade edilemez gizemleri insani şekilde ifade etmeye çalışmasını sunmaktadır” gibi cümleler kulağa mütevazı geliyor. Hatta son derece hoş ve kibar sözlerdir. Lakin bu tarz bir monoloğun içinde saklı varsayımlar yatar:

- Eğer Tanrı, etraflı bir şekilde tarif edilemezse, o halde, gerçek bir şekilde de tarif edilemez.
- Kutsal Yazılar Tanrı’nın kendisini bizlere değil, insanların Tanrı’yı anlamaya çalışma gayretlerinin kayıtlarını içerir.

- İnsan dili, o kadar kusurlu, tutarsız ve acizdir ki, ilahi bir iletişim için son derece işe yaramazdır.

Her üç varsayım da yanlıştır. Tanrı'nın tam olarak bilinmemesi, hiç bilinemediği anlamına gelmez. İlahiyatçılar arketipik bilgi (Tanrı'nın kendisinin sahip olduğu) ile alıntı bilgi (kendi esinlemesiyle sahip olduğumuz bilgi) arasında ayrım yapmışlardır. İsa veya havarileri hiçbir yerde Eski Antlaşmanın, ilahi gerçeklerin insani yansıması olduğunu düşünmediler. Eski Antlaşma, Kutsal Ruh'un sesi (Elçilerin İşleri 4:25; İbraniler 3:7) ve Tanrı'nın esinlemesiydi (2. Timoteos 3:16).

Bundan ziyade, insan dili her ne kadar da kusurlu ve bazen de özensiz olsa da, ilahi armağanların en iyisidir. Evrende ilk konuşan Tanrı'dır. Daha doğrusunu söylemek gerekirse, O'nun konuşması evreni var etti (İbraniler 11:3). Daha sonra, söylediklerini anlayıp itaat etmesini bekleyerek, suretinin benzeri olan Adem'e seslendi. Peki, sözel vahyin problemli olduğunu ilk kim iddia etti? Tanrı'nın Adem ve Havva'ya söylediklerinin tam da öyle olmadığını iddia eden Yılandı (Yaratılış 3:1). İnsani bir biçimde iletişim kuranların ilki, Tanrı'nın ta kendisidir. Tanrı kendi konuşma becerisini, bizlere armağan olarak vermiştir. Tanrı'nın tam olarak bilinemediğini veya insan dilinin O'nu tam olarak kapsayamadığını söylemek mümkün. İnsan dilinin aldatıcı ve anlaşılmaz olabileceğini söylemek yanlış olmaz. Ancak eğer bizler Tanrı'nın benzerliğinde yaratıldıysak, o zaman evreni konuşarak başlatan Tanrı için uygun sohbet partnerleri olduğumuzu kabul etmekteyiz. İnsan dili, başlangıçtan itibaren, kendisini ve kendi yollarını bildirmeyi amaçlayan Tanrı'nın kutsal olarak yaratılmış bir aracıdır.

İkincisi, insan dilinin özgürlüğü tehlikededir. Protestanlığın anlaşılabilirlik doktrini, Batıdaki dini özgürlük anlayışının temellerinden birini oluşturur. Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği, bireylerin sorumlulukları ve Kutsal Yazıları yorumlama becerileri olduğuna vurgu yapmaktadır: yorumlamalar, tarihi, gelenekleri veya uzmanları görmezden gelerek yapılan yorumlar değildir. Zira anlaşılabilirlik doktrini, vicdanıma karşı gelmeye zorlanamamam gerektiği anlamına gelmektedir. Vicdanın yegane efendisi, söz aracılığıyla konuşan İsa Mesih'tir.

Şüphesiz, Protestanlığın bu öğretileri bazı sorunlara yol açtı—hizipleşmelere, eksantrik yorumlara, azgın bireyselliğe vb. Ancak tüm bu tehlikelere rağmen, anlaşılabilirlik doktrininin koruduğu özgürlük, bedel ödemeye değer. Herman Bavinck şöyle açıklıyor:

Her şey göz önünde tutulduğunda avantajlar, dezavantajlardan daha ağır basıyor. Çünkü Kutsal Yazıların anlaşılabilirliğinin inkarı, sıradan bir insanın rahibe veya kişinin vicdanının kiliseye teslim olmasına yol açar. Dini ve vicdani, kilise ve ilahiyat özgürlükleri, Kutsal Yazıların anlaşılabilirliği doktrinine dayanmaktadır. İşte bu doktrin, Hristiyan özgürlüğünü devam ettirmektedir. Bu doktrinin kökeni, dini ve siyasi özgürlüklerin kökeni olup, onları güvence altına almaktadır. Özgürlük ve kaptisrin tehlikelerinden ayrı olarak elde edilemeyen ve bunlardan yararlanamayan bir öz-

gürlük bile, hürriyeti baskılayan bir tiranlık üzerinde daima tercih edilen bir şeydir.⁴ Kutsal Kitap'a dayalı anlaşılabilirlik doktrini suiistimal edilebilir. Fakat tüm kötü yorumlamalara ve bazen kavgalar Protestanlığına rağmen, Kutsal Kitap'ı Tanrı'nın bizlere verdiği (ve kusurlu olan) vicdanımızla okumamızın özgürlüğüne sahip olmamıza değer. Kutsal Yazıların açıklığına güvenmeden, dini sorgulama ve ifade özgürlüğü mümkün olmazdı.

Üçüncüsü, Tanrı'nın nasıl biri olduğu fikri tehlikedir. D.A. Carson'un Tanrı'nın Çaresizliği⁵ eseri, tam da başlığına uygun bir kitaptır. Tanrı hakkında bilgi edinme hakkında post-modern şüpheciliğinin özünde, Tanrı'nın nasıl biri olduğu bir alt anlayıştır. Mesele, sonsuzluğun girintilerine baktığımızı ve Tanrı'yı şaşılacak bir şekilde anladığımızı düşünecek kadar kibirli olup olmadığımız değildir. Asıl mesele, Tanrı'nın kendi yarattıkları ile iletişime geçmeye istekli ve becerikli olup olmadığıyla ilgilidir. Tanrı konuşabilir mi? Yoksa çaresiz midir?

Altı tane kör adam ve filin hikâyesini duymuşsunuzdur. Altı tane kör adam file dokunuyor ve dokundukları şeyin ne olduğunu kestirmeye çalışıyorlar. Adamlardan biri filin göbeğine dokunur ve duvar olduğunu düşünür. Diğeri kulağını tutar ve pervane olduğunu zanneder. Öbürü, kuyruğun ip olduğunu düşünür. Devam ettikçe, her biri aslında ne olduğunu bilmedikleri şeye dokunarak nasıl bir şey olduğunu bulmaya çalışırlar. Bu hikâyenin amacı ne? Konu Tanrı olduğunda hepimiz körüz. O'nun bir kısmını biliriz ancak O'nun gerçekten kim olduğunu bilmeyiz. Hiç kimse bir diğerinden daha haklı değildir. Bizler karanlıkta bir şeyleri kavıyor ve gerçekten bildiklerimizden daha fazlasını bildiğimizi düşünüyoruz.

Fakat bu benzetmede iki büyük sorun var. Yeni başlayanlar için, tüm hikâye filin bir fil olduğunu açıkça bilen birinin bakış açısından anlatılır. Hikâyeyi anlatanın, anlattığı şeyin fil olduğu konusunda kesin ve doğru bilgiye sahip olması gerekmektedir. İkinci safsata ise çok daha ciddi türdendir. İnsanın Tanrısal konulardaki yetersizliğini ifadesi konusunda bu hikâye mükemmel bir örnektir. Hepimiz körüz ve Tanrı'yı kendi becerilerimizi kullanarak bilemeyiz. Ancak bu hikâye, paradigma-sarsan soruyu dikkate almaz: peki, ya fil konuşursa? Peki, fil o kör adamlara, "Duvar gibi olan kısım benim göbeğimdir. Pervane, kulağımdır. O şey ip değil, kuyruğumdur" derse? Fil tüm bu şeyleri söylerse ve bu kör adamlar onun sözünü yok saydıkları için hâlâ alçakgönüllü olarak mı kabul edilecekler?

Epistemoloji (yani bilgilerimizin bildiğimiz ve nasıl bildiğimiz ile ilgili teorimiz) ile teolojiyi ayırmamalıyız. Anlaşılabilirlik ve yorumlama bilimi hakkındaki tartışmaların hepsi, Tanrı'nın karakteriyle ilgilidir. Tanrı, kendisini açıklayacak kadar bilge midir? Kendisini ulaşılır kılacak kadar iyi midir? Mevkice kendisinden aşağı olanlarla anlaşılır bir biçimde iletişim kuracak kadar lütfekar mıdır? Yoksa Tanrı anlamadığımız buyruklar verip, cevaplardan çok sorular üreten vahiy ile mi kendisini tanıtıyor?

⁴ Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics*, Hacim 1: Prolegomena, editör John Bolt, çeviri John Vriend (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2003), 479.

⁵ D. A. Carson, *The Gagging of God: Christianity Confronts Pluralism* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1996).

Son olarak, Tanrı'nın kimliği tehlikededir. Anlaşılrlık doktrinine göre, en sıradan öğrenci bile Tanrı'nın sözünü anlayıp kurtuluşa erişebilir. Bu öğretiş olmadan şu sorular doğacaktır: Kutsal Kitap yalnızca pastörler ve rahipler için midir? Sıradan insanlar Kutsal Yazılara güvenebilirler mi? Tanrı'nın sözünü anlamak için gerçekten uzman mı olmanız lazım? Grekçe ve İbranice, Museviliğin İkinci Tapınağı, Grekoromen gelenekler, Yakın Doğu dinleri veya redaksiyon, kaynak ve şekil eleştirisi hakkında yeterli bilgiye mi sahip olmanız lazım? Tanrı yalnızca çok bilmişlerin Tanrısı mıdır? R. C. Sproul şu soruyu soruyor, "Sevgisini ve kurtuluşunu teknik kavramlarla yalnızca elit ve seçkin uzmanların anlayabileceği şekilde ortaya çıkaran bir Tanrı nasıl bir Tanrıdır?"⁶

William Tyndale (1494–1536), Kutsal Kitap'ı sıradan halkın anlayabileceği dile tercüme ettiğinden dolayı sık sık iftiraya uğramış ve tehlikeler atlatmıştır. Bir keresinde "eğitimli bir adamla" tartışması sırasında şunu söyledi, "Tanrı benim hayatımı yıllar boyunca esirgediğine göre, toprağı süren bir çocuğun Kutsal Yazıları sizden daha fazla bilmesini sağlayacağım."⁷ Kutsal Yazıların anlaşılrlığı doktrininin verdiği bir emnliktir. Söylediğı bu sözler Tyndale'ın hayatına mâl oldu. Tyndale, kent merkezinde boğularak öldürüldü ve cansız bedeni yakıldı. Yaptığı işlere uygun olarak, ölmeden önce şu son sözleri haykırdı: "Rab, İngiltere Kralının gözlerini aç."⁸ Evet Rab, Kutsal Yazıları anladığımız dilde okuyabilmenin gücünü ve ayrıcalığını anlamamız için gözlerimizi aç. Yasandaki harikaları görebilmemiz için gözlerimizi aç. Gözlerimizi aç ki, önümüze serilmiş hakikati görebilelim. Tanrı bu gerçekleri apaçık şekilde –her birimize– sundu; yeter ki gözlerimizi açalım.

⁶ Mark D. Thompson, *A Clear and Present Word: The Clarity of Scripture* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2006), syf.79'dan alıntılanmıştır.

⁷ David Daniell, *William Tyndale: A Biography* (New Haven, CT: Yale University Press, 1994), 79.

⁸ A.g.e., 383.

Tanrı'nın Sözü Nihaidir

Amfipolis ve Apollonya'dan geçerek Selanik'e geldiler. Burada Yahudiler'in bir havrası vardı. Pavlus, her zamanki gibi Yahudiler'e giderek art arda üç Şabat Günü onlarla Kutsal Yazılar üzerinde tartıştı. Mesih'in acı çekip ölümden dirilmesi gerektiğine dair açıklamalarda bulunuyor, kanıtlar gösteriyordu. "Size duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir" diyordu. Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Grekler'den büyük bir topluluk ve ileri gelen kadınların da birçoğu ikna olup Pavlus'la Silas'a katıldılar. Yahudiler bunu kışkıandı. Çarşı pazardan topladıkları bazı kötü insanlardan bir kalabalık oluşturup kentte kargaşalık çıkarttılar. Pavlus'la Silas'ı bulmak ve halkın önünde yargılamak amacıyla Yason'un evine saldırdılar. Onları bulamayınca, Yason ile bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. "Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler" diye bağıyorlardı. "Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar'ın buyruklarına karşı geliyorlar." Bu sözleri işiten kalabalık ve kentin yetkilileri telaşa kapıldı. Sonunda yetkililer Yason ve öbürlerini kefaletle serbest bıraktılar. Kardeşler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya Kenti'ne gönderdiler. Onlar oraya varınca Yahudiler'in havrasına gittiler. Veriya'daki Yahudiler Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi. Tanrı sözünü büyük ilgiyle karşılayarak her gün Kutsal Yazılar'ı inceliyor, öğretilenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. Böylelikle içlerinden birçokları ve çok sayıda saygın Grek kadın ve erkek iman etti. Selanik'teki Yahudiler Pavlus'un Veriya'da da Tanrı'nın sözünü duyurduğunu öğrenince oraya gittiler, halkı kışkırtıp ayağa kaldırdılar. Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteos ise Veriya'da kaldılar. Pavlus'la birlikte gidenler onu Atina'ya kadar götürdüler. Sonra Pavlus'tan, Silas'la Timoteos'un bir an önce kendisine yetişmeleri yolunda buyruk alarak geri döndüler. **ELÇİLERİN İŞLERİ 17:1-15**

Selanik'te ve Veriya'da geçen bu iki olay arasında birçok benzerlik var. Pavlus, müjdecilik çalışmasına havrada başladı (1, 10. ayetler). Her iki olayda da sözün beyan edildiğini, araştırıldığını, mantığın ve iknanın kullanıldığını görüyoruz (2, 3, 4, 11, 13. ayetler). Her iki olayda da insanların verdiği karşılık benzerlik içermektedir: bazıları sözü kabul ettikleri için münakaşa doğdu (4, 12. ayetler), bazıları ise verilen mesajdan nefret ettiler (5, 13. ayetler). Pavlus'un Selanik ve Veriya'daki misyon girişimleri, tıpkı diğer Grekoro-men şehirlerde yaptığı müjdecilik deneyimi gibi birbirlerine çeşitli yönlerden benzerlik içermekteydi.

Fakat her yönden de benzer değildi. Yukarıdaki karşılaştırma bir açıdan yanıltıcı olabilir. Müjdenin paylaşılması her iki kentte de münakaşa yaratmış olsa da, Veriya'daki kalabalıklar, Selanik'ten gelen Yahudiler tarafından galeyana getirilmişlerdi. İki kentte yaşananların temel taslağı aynı olsa da, Selaniklilerin ve Veriyalıların Tanrı sözüne olan yaklaşımlarının birbirine zıt olduğunu görebiliriz.

Dramatik Selanikliler

Selaniklilerin müjdenin hakikatine karşı tavırları yıkıcı ve taşkınlığın eşiğindeydi. Yeni başlayanlar şunu bilmelidirler: onların yargı sistemi kişisel önyargılarla örtülüydü. Yahudiler, Pavlus'un popülerliğinden rahatsızdılar (Elçilerin İşleri 17:5). Aslında müjdeye inanan Selaniklilerin Musevi değil de, putperest kökene sahip olduklarına şaşmamalı (1.Selanikliler 1:9). Pavlus'un kendi halkı, onun abartılı biri olduğunu düşündüklerinden dolayı ilettiği mesajı kabul etmediler. Maalesef, benzer önyargılarla her zaman karşılaşırız. İnsanların Tanrı sözünü önemsememelerinin sebeplerinden bazıları kilise müziği, kilisenin kalabalık olup olmadığı, pastörün giyimi veya bir zamanlar kötü bir Hristiyan'la karşılaşmaları ya da ebeveynleri gibi olmak istememeleridir.

Bazen de sırf itaat etmek istemediğimizden dolayı Tanrı sözünü reddetmek için çeşitli bahaneler buluruz. Brave New World kitabının yazarı ve bir zamanlar doğu mistisizmi ve SGA ile ilgilenmiş olan Aldous Huxley'in dediği gibi:

Benim ve birçok çağdaş insan için manasızlık felsefesi, özgürlüğümüz için temel araçtı. Arzuladığımız özgürlük siyasal, ekonomik ve ahlaksal bir özgürlüktü. Ahlakla karşı gelmemizin nedeni, cinsel özgürlüğümüzü engellemesiydi; siyasal ve ekonomik sisteme karşı gelmemizin nedeni ise onları adil bulmadığımızdan dolayıydı.¹

Şüphesiz bazı insanlar gerçekten entelektüel kaygılarından dolayı müjdeyi ve Kutsal Kitap'ı reddediyorlar, ancak kendim şuna da ikna oldum ki, bunun suçlusu aynı zamanda kibir ve kişisel önyargılardır. İnsanların Kutsal Kitap'ı öğretmelerini ve aynı zamanda Kutsal Kitap'ın öğrettiklerini sevmiyoruz. Böylece yüreklerimiz tıpkı Selaniklilerinki gibi Tanrı sözüne karşı ölümüne duyarsızlaşıyor.

Selanikliler aynı zamanda kendi tutarsızlıklarına karşı kördüler. “Ben önermesel gerçeğe dayanan bir dine inanmam,” tarzında önermesel beyan yapan birini gördünüz mü? Ve yahut hoşgörüsüzlüğe karşı hassas olan birinin “Hoşgörüsüz gerçeklere katlanamıyorum” dediğini hiç duydunuz mu? Selaniklilerin de tutarsızlıkları tıpkı bunlar gibiydi. Sorun çıkararak “dünyayı altüst eden” (Elçilerin İşleri 17:6) Hristiyanlardan şikayetçydiler. Peki, ne yaptılar? Çete kurdular, kentte kargaşa çıkardılar ve Yason adındaki bir adamı evinden dışarı sürüklediler (5–6. ayetler). Onlar Pavlus ve Silas'a karşı yaptıkları suçlamalarda herhangi bir tutarsızlık görmüyorlardı. Kendi günahlarına ve çifte standartlarına karşı kördüler. Tıpkı “sisteme uymak istemeyen” bir öğrencinin, diğer “isyankarlar” gibi giyinmesi, konuşması, alışveriş yapması, düşünmesi ve saç stiline sahip olması gibi. Herkesi yargılayarak paylayan bir adamın yargılamak hakkında sitem etmesi, “Otoriteyi sorgulayın” diyen bir liderin bunu kendi yetkisiyle söylemesi, başkalarının kendisine ahlak dersi vermesinden bıkararak, liberal ahlakı herkese dayatmaya çalışması, tutarsızlık konusunda yalnızca birkaç örnektir. Bazı insanların Tanrı sözünü reddetmesi, kendilerinde göremedikleri kusurları başkalarında bulmalarından dolayıdır.

¹ Aldous Huxley, Robert S. Baker ve James Sexton'un editlediği *Aldous Huxley: Complete Essays*, Hacim 4 (Lanham, MD: Ivan R. Dee, 2001), 369.

İnsanlar önyargılarla dolu olup kendi tutarsızlıklarına karşı kör oldukları zaman, argüman geliştirmek yerine insanlara saldırmayı tercih ediyorlar. Selanikliler sözlü istismara (6. ayet), gerçeği saptırmaya (7. ayet) ve fiziksel şiddete (5. ayet) başvurdular. Aşırı hevesli bu çete, kırk beş mil boyunca Veriya'ya doğru yürüyerek, kent halkını elçilere karşı kışkırtmayı denediler. Onların derdi Hristiyanlığın öğretileri değildi. Tek istedikleri, tehlikeli ve hakarete layık olduğu sonucuna vardıkları bir tarikatı yok etmektir. Kimileri onların itirazlarını samimi bulsa da, kimileri ise Kutsal Yazıları kendi başlarına araştırmayı tercih ettiler. Önyargılı olanlar, sakın bir ruhla ve açık fikirlerle oturup öğrenmek yerine, Kutsal Kitap'ın bilim, kadın ve eşcinsel karşıtı olduğuna karar vermişlerdi bile.

Açık Fikirli Veriyalılar

Veriya'daki Yahudiler, Selanikte olanlara kıyasla daha düşüncelilerdi. Kutsal Yazıları duyma ve çalışma konusunda azimli ve ısrarcılardı (11. ayet). Her gün Kutsal Yazıları araştırarak, Pavlus'un mesajının, Tanrı sözüne uygun olup olmadığını öğrenmeye çalışıyorlardı. Duyduklarını sınıyor, gerçeği bulma konusunda son derece dikkatliydi.

Çeşitli konferanslarda ve kiliselerde konuşmalar yaptığımda, konuştuğum sırada çok az insanın Kutsal Kitap'a baktığını görünce hayret ediyorum. Sebebi her ne olursa olsun –tembellik, unutkanlık veya başka bir şey– bu hiç de iyi bir alışkanlık değil. Kendimde hiçbir yetkiye sahip değilim. İnsanların söylediğim her söze inanmalarını istemiyorum. Tanrı'nın halkı, her şeyi Tanrı sözünde sınamalıdır. Öğretenler ve de dinleyenler olarak, tıpkı Veriyalılar gibi Kutsal Kitaplarımızı açmalıyız.

Veriyalılar, Pavlus'un ilettiği müjdenin ilahi dayanağı olup olmadığını kontrol etmek için Kutsal Yazıları araştırıyorlardı. Duyduklarının Kutsal Yazılara uygun olduğunu anladılar ve "böylelikle içlerinden birçokları... iman etti" (12. ayet). Veriyalılar, Kutsal Yazılara tümüyle teslim olduklarından dolayı, Selaniklilerden daha açık fikirliydiler. Kutsal Yazılar tarafından desteklendiği sürece yeni bir şeyi kabul edebilirlerdi. Kutsal Yazılarda temeli olduğu sürece, tartışmalı herhangi bir konuya inanabilirlerdi. Kutsal Yazıların izinde ömürleri boyunca Mesih'i takip etmeye istekliydi.

Bu bölüm, Kutsal Kitap'ın muhteşem yetkisini açık bir biçimde sergiliyor. Ayet Veriyalılar için "her gün Kutsal Yazılar'ı inceliyor, öğretilenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı" (11. ayet) derken, Kutsal Yazılarda olduğu sürece onların da inandıklarını ima ediyor. Eğer Pavlus'un onlara ilettiği mesajın Kutsal Yazılara dayanmadığına ikna olsalardı, o halde Pavlus'un öğretilerini reddederlerdi. Onların tâbi olduğu yetki, Tanrı'nın sözüydü. Son söz, Tanrı sözüne aitti. O son sözdü; öyle ki başka söze gerek kalmasın ve ona aykırı olan herhangi bir şeye de inanılmasın.

Yetki Meselesi

Eğer Hristiyanların niçin bu kadar büyük teolojik farklılıklara sahip olduklarını merak ediyorsanız, emin olun ki bunun cevabı –aslında cevabın büyük kısmı– yetki meselesiyle ilgilidir. Batıda Hristiyanlığın üç temel kolu –geleneksel Roma Katolik, liberal Protestan ve evanjelik– gerçeklere nasıl karar verecekleri konusunda hemfikir değildirler. Bizlerin “Nihai yetki kimdedir?” sorusuna verilecek cevabımız aynı değildir. Her bir Hristiyan, ilahiyatın ve etiğin “Kutsal Yazılara uygun olması” gerektiğinin farkındadır. Peki, konu teolojik tartışmalara geldiği zaman, kapanış argümanlarımızı neye veya kime dayandırıyoruz?

Aşağıda, çağdaş Batı Hristiyanlığının, Kutsal Yazılar ve onların yetkisi konusunda üç farklı görüşlerinin birbirlerinden nasıl farklı olduğunu görebilirsiniz.

İlki, iyi bir Katolik olan yazar Peter Kreeft:

Kilise, tıpkı bir annenin yeni doğmuş çocuklarına, ağabeylerinin ve ablalarının giysilerini vermesi gibi bizlere de Geleneği vermiştir. Fakat herhangi bir dünyevi giysiden farklı olarak, yok edilemez çünkü yünden veya pamuktan değil, hakikatten üretilmiştir. İnsan değil, Tanrı tarafından var edilmiştir. Kutsal Gelenek (büyük “T”), bütün diğer insani geleneklerden (küçük “t”) ayrı tutulmalıdır.

Kutsal Gelenek, Kutsal Yazıların da dahil olduğu “iman deposunun” bir parçasıdır. Rab tarafından Kiliseye verilmiş esaslardan oluşmaktadır.²

İkinci alıntı, kendisi liberal Protestan olan ve Amerikan liberal ilahiyatının en önemli uzmanı olan Gary Dorrien'den yapılmıştır:

Liberal teolojinin temel fikri şu ki, ilahiyatta olduğu gibi tüm diğer disiplinlerdeki hakikat iddiaları, harici bir otoriteye değil, akla ve deneyime dayanmalıdır. Hristiyan kutsal yazılar, Hristiyan deneyimi çerçevesinde ruhsal bir yetkili gibi kabul görse de, tüm olgular konusunda gerçeği oluşturan bir kaynak olarak kabul edilemez.³

Son olarak da üçüncü alıntı, bu konuda geniş çaplı evanjelik görüşün temsilcisi olarak kabul edilebilen Westminster İnanç Açıklamasından yapılmıştır:

Tüm inanç biçimlerinin, tüm toplumların hükümlerinin, tüm eski yazarların düşüncelerinin, tüm insan öğretilerinin, tüm ruhların belirlenmesi ve sınanmasında gereken, tümüyle güvenilir olan en yüce yargı, Kutsal Yazıda konuşan Kutsal Ruh'tan başkası değildir. (WIA 1.10)

Alıntılar arasındaki farklılık can alıcıdır. Kreeft için kilise geleneği, Kutsal Yazılarla eşit konumdaki nihai yetki sahibidir. Dorrien için Kutsal Yazılar akıl ve deneyimle aynı düzeyde olmalıdır. Fakat Westminster İnanç Açıklaması için ise, Tanrı'nın sözü kilisenin ve tüm insan düşüncesinin çok daha ötesinde ve üstündedir. Katolikler, liberaller veya evanjelikler olarak katılmadığımız noktalar olsa da, hemfikir olmamız gereken yön şu ki, bizleri ayıran şey Kutsal Yazılar ve onların yetkisidir.

² Peter Kreeft, *Catholic Christianity: A Complete Catechism of Catholic Church Beliefs Based on the Catechism of the Catholic Church* (San Francisco: Ignatius, 2001), 18.

³ Gary Dorrien, *The Making of American Liberal Theology: Idealism, Realism, and Modernity, 1900–1950* (Louisville: Westminster John Knox, 2003), 1.

Tüm dinlerin dayandığı bir yetki vardır. Aslında her akademik disiplinin ve insanın sorguladığı her alan bir yetkiye dayanır. Farkında olsak da olmasak da, her birimiz hayatımızdaki son sözü birilerine veya bir şeylere veririz—ebeveynlerimize, kültürümüze, toplumumuza, duygularımıza, devlete, hakemli dergilere, kamu oyu yoklamalarına, izlenimlere veya kutsal kitaba. Her birimizin hakikat iddialarımızı sorgulamak için danıştığımız bir hakem vardır. Hristiyanlar için sözü edilen hakem, Eski ve Yeni Antlaşmayı içeren Kutsal Yazılardır. Kuşkusuz Tanrı sözünü yanlış anlayabilir ve yanlış uygulayabiliriz. Fakat doğru bir biçimde yorumladığımızda –orijinal bağlamına, edebi türüne dikkat ettiğimiz ve yazılma amacını düşündüğümüz zaman– Kutsal Kitap doğruladığı şeyler konusunda asla yanılmaz ve hiçbir şekilde nihai yetki sahibi olma konumundan uzaklaştırılmamalıdır.

İki Kitap, Tek Nihai Yetki

Tanrı kendisini bizlere iki yolla açıklar: görebildiğimiz evren ve okuyup işitebildiğimiz Kutsal Yazılar aracılığıyla. Genel vahiy, Tanrı'nın yaratmış olduğu dünyaya kendisini açıklamasıdır. Özel vahiy, Tanrı'nın sözünü vahyettiği elçilerin söyledikleri ve yazdıkları sözler aracılığıyla açıklamasıdır. Vahyin her iki türü de önemlidir ve her ikisi de Kutsal Yazılarda öğretilmiştir.

Bu “İki Kitabın” her ikisinde de vahyin Tanrı'dan olması nedeniyle, ikisinin de aynı gerçeği öğrettiğine sık sık dikkat çekilmiştir. Şöyle bir deyim var, “Tüm gerçekler, Tanrı'nın gerçekleridir.” Önünde sonunda, Tanrı'nın Kutsal Yazılarda açıkladıklarıyla, doğada açıkladıkları arasında hiçbir çatışma olmayacaktır. Eğer tüm gerçekler tam olarak bilinebilseydi, Kutsal Kitap ile bilimin birbirleriyle çelişmediğini görebilirdik. Hristiyanların, bilimsel araştırmalardan korkmalarına gerek yok.

Hal böyle olunca, eğer Kutsal Kitap nihai yetki sahibiyse –Veriyalılar için olduğu gibi– o halde, “bilimin kesin sonuçlarıyla” çelişmiş gibi görüldüğünde, Kutsal Kitap'ı törpülememeliyiz. Kutsal Kitap'ta okuduklarıyla, bilim adamlarından duyduklarını bağdaştırmaya zorlanan Hristiyanların ne hissettiklerini anlıyorum. Bunlar önemsenmesi gereken sorulardır. Çünkü Kutsal Kitap'ın yanlış okunmasına kapı açabilir. Uzun bir süre boyunca kilise bir şeyleri yanlış uygulayabilir. Fakat her bir Hristiyan şunu kabul etmelidir ki, eğer Kutsal Kitap ile bilimsel çevreler birbirleriyle hemfikir değildilerse, Kutsal Kitap önemsizleştirilmemelidir. İki Kitap ayrılmaz olmakla beraber, eşit de değildirler.

Belçika İnanç Açıklaması, genel ve özel vahyin standardı konusuna açıklık getiriyor: Tanrı'yı iki şekilde bilebiliriz: İlk olarak evrenin, yaratılması, korunması ve hükmedilmesiyle; ki, bu evren zarif bir kitap gibi gözlerimizin önündedir. Evrende var olan küçük büyük bütün canlıların tümü, Tanrı'nın gözle görülemeyen niteliklerini yani elçi Pavlus'un Romalılar Mektubu 1:20 ayetinde dediği gibi O'nun sonsuz gücünü ve Tanrılığını düşünmemiz için bizler için yazılmış birer mektup gibidirler. Tüm bunlar insanı ikna etmeye ve özürsüz bırakmaya yeterlidir. İkinci olarak, Tanrı Kendisini

bizlere, O'nun yüceliği ve O'nda olanların kurtuluşu için bu yaşamda tek ihtiyacımız olan, kutsal ve ilahi Söz'ünde, daha açık ve tam olarak bildirmiştir. (2. Bölüm)

Genel ve özel vahiy arasındaki farka dikkat edin. Genel vahiy, Tanrı'nın gücünü ve ilahi doğayı gözler önüne serdiği için özrümüz yoktur. Özel vahiy ise Tanrı'yı "daha açık" bir şekilde ifade ederek, kurtulmamızı sağlar. Genel ve özel vahiy doktrini, Kutsal Kitap'ın diğer akademik disiplinlere suni bir uygunluk sağlamasına hizmet etmez. Gökler Tanrı'nın görkemini açıklamakta ancak RAB'in yasası da yetkindir ve Rab'be tanıklık eder (Mezmun 19:1,7). İsa, kır zambakları benzetmesini kullanabilir (Matta 6:28) fakat "şöyle yazılmıştır" sözü, İblise galip gelir (4:1-11).

İman ve bilim konusunda zor sorularla karşı karşıya gelindiği zaman, gericiliğe başvurulması gerektiğini savunmuyorum. Onuncu sınıftan beri hiç bilim dersi görmemiş olan pastörler, jeoloji, biyoloji ve genetik ile ilgili zor sorulara karşı laubali olabiliyorlar. Ancak kim ne derse desin, Kutsal Kitap'ta yazılmış her şeye inanmak, kişinin Hristiyan olduğuna dair bir belirtidir. Lise ders kitapları veya on beş saniyelik kısa konuşmalar şöyle dursun, akademik dergiler de yanılmaz değil. Hristiyanlar olarak, Kutsal Yazıları yanlış yorumladığımızı gördüğümüzde, düşüncelerimizi her zaman değiştirmeye istekli olmalıyız, ama bu, Kutsal Yazıları bir yana bırakmaktan çok farklı bir şeydir, çünkü son beş yıldır - veya elli yıl ya da yüz elli yıldır - bilim adamları bize, Adem'in tarihselliğine inanamayacağımızı veya evrenin, Tanrı'nın sözü ile hiçten var olmadığını bildirmektedirler. Genel vahiy bize Tanrı'nın var olduğunu bildirip, O'na yanlış tapınanları ikna edebilir. Özel vahiy ise daha net, daha açık ve daha yetkiyle seslenir. Eğer son söz Kutsal Yazılara aitse, demek ki sırf doğa kitabı -belirli bir süredir ve bazı insanlardan dolayı- yapmamızı teşvik etse de, Kutsal Kitap'ın herhangi bir kısmını çarpıtmamalıyız.

Anlamak için İnanmak

Kutsal Yazıların yanılmazlığını ve nihai yetkisini kabul eden ve de Kutsal Kitap'ı yeterince, bol bol çalışan düşünceli Hristiyanlar, Kutsal Kitap'ın basit çözümler üretmediği konusunda sıkıntılar yaşayabiliyorlar. Tarihleri ve sayıları uygun kalıba oturtmak bazen zor olabilir. Cevaplar kolay olmadığı sürece, uyuşmayan ve kolay oturtulmayan belli başka farklılıklar vardır. Kutsal Yazıların yetkisi konusunda çeşitli tuhaf düşünceler olsa da, Hristiyanlar olarak gördüklerimizi açıkça beyan etmeliyiz. Eğer Petrus bile Pavlus'un mektuplarında "güç anlaşılan bazı yerler" (2. Petrus 3:16) olduğunu söylüyorsa, demek ki bizim de zaman zaman kafamız karışabilir.

Kutsal Yazılar hakkında, Kutsal Kitap'a dayalı öğretileri öğrendikten sonra, Kutsal Kitap'ta karşılaştığımız zor anlaşılan ayetleri ve uyuşmazlıkları gördüğümüzde tırsmamız için hiçbir neden yok. Birçoğunun basit açıklaması vardır. Geri kalan birçok ayetin iyi ve makul çözümü mevcuttur. Geride kalan son birkaç olağanüstü ayetlerin de, henüz insan ırkı olarak doğrusunu ve yanlışını bilmememize rağmen muhtemel açıklamaları vardır. Kutsal Kitap'a olan güvenimiz mantıksız değildir. Tarihte, arkeolojide ve metin eleştirisinde bulduğumuz şeyler, Eski ve Yeni Antlaşmaya güvenmemiz için bize birçok

neden sunar. Fakat tüm inanç savunma kanıtlarından da öte –bu konuda en iyi kitapları okuyan insanların her an ulaşabilecekleri kanıtlar– bizzat Tanrı'nın tanıklığına sahibiz. Kitapta sürekli olarak hatırlatıldığı üzere, Kutsal Kitap Tanrı'nın kitabıdır. Sonuç olarak, Kutsal Kitap'a tamamen güvenmek, Tanrı'nın karakterine ve itikadına, kendi aklımıza ve mantık yürütme ve açıklama yeteneğimize güvendiğimizden daha fazla güvenmektir.

Yeniden, J. I. Packer mükemmel açıklıyor. Bu uzun paragrafın yavaşça okunması gerek:

Tanrı, Kutsal Yazılar hakkında sormak istediğimiz her türlü sorunun cevabını Kutsal Yazılarda açıklamamıştır. İman hayatımızı temellendirmemiz için gerekli olanı açıklamakla yetinmiştir. Bize alçakgönüllülüğü öğretmek ve O'nun gerçekliğine güvenmemizi sağlamak adına bazı ortaya çıkabilecek sorunları çözümsüz bırakmıştır. Bu nedenle bir muamma ile karşı karşıya kaldığımız zaman 'bunu böyle hayal etmek mantığa uygun mudur?' sorusunu değil, 'burada Tanrı'nın itikadını kabul etmek mantıklı mıdır?' sorusunu sormamız lazım. 'Tam olarak kavrayamasam da, Tanrı'nın sözlerini hakikat olarak kabul edip inanmak mantıklı mıdır?' Bu sorunun cevabı kendi içinde saklıdır. Sırf ortaya çıkan sorunları çözemiyoruz diye Tanrı'nın öğrettiği bir şeyi imansızlıkla reddetmemeliyiz. İlahi hakikatin ölçümü ve kontrolü entelektüel becerimizle yapılamaz. Sırf anlayamadığımızdan dolayı inanmayı bırakmak yerine, anlamak için inanmaya devam etmeliyiz.⁴

Veriyalılar cevap bulamadıkları konularda Kutsal Yazıları sorguladılar mı? Muhtemelen. Bunu bilemeyiz. Ancak Kutsal Yazılara nihai yetkiyi verdikleri için şükrettiklerini biliyoruz. Kutsal Yazılara karşı olan hiçbir şeyi kabul etmemek, Kutsal Yazıların kabul ettiği bir şeyi de gözden kaçırmamak adına her şeyi Kutsal Yazılar temelinde sınıyorlardı. Kutsal Kitap'larını Tanrı'ya layık bir biçimde değerlendiriyorlardı. Yaptıkları şey doğrudu çünkü nihayetinde, kendimizi Tanrı'nın sözünün yetkisine bağlamış oluyoruz, çünkü sözleri olan Tanrı bize bunu yapmamız ve söylememiz gerektiğini buyurur.

⁴ J. I. Packer, "Fundamentalism" and the Word of God (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1958), 109

Tanrı'nın Sözü Gereklidir

Gerçi olgun kişiler arasında bilgece sözler söylüyoruz; ama bu bilgelik ne şimdiki çağın, ne de bu çağın gelip geçici önderlerinin bilgeliğidir. Tanrı'nın saklı bilgeliğinden gizemli biçimde söz ediyoruz. Zamanın başlangıcından önce Tanrı'nın bizim yüceliğimiz için belirlediği bu bilgeliği bu çağın önderlerinden hiçbirisi anlamadı. Anlasalardı yüce Rab'bi çarmıha germezlerdi.

Yazılmış olduğu gibi, “Tanrı'nın kendisini sevenler için hazırladıklarını Hiçbir göz görmedi, Hiçbir kulak duymadı, Hiçbir insan yüreği kavramadı.”

Oysa Tanrı Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladı. Çünkü Ruh her şeyi, Tanrı'nın derin düşüncelerini bile araştırır. İnsanın düşüncelerini, insanın içindeki ruhundan başka kim bilebilir? Bunun gibi, Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhu'ndan başkası bilemez. Tanrı'nın bize lütfettiklerini bilelim diye, bu dünyanın ruhunu değil, Tanrı'dan gelen Ruh'u aldık. Ruhsal kişilere ruhsal gerçekleri açıklarken, Tanrı'nın lütfettiklerini insan bilgeliğinin öğrettiği sözlerle değil, Ruh'un öğrettiği sözlerle bildiririz.

I. KORİNTLİLER 2:6-13

Birçoğumuz yüreklerimiz derinliklerinde hayattan aynı şeyleri istiyoruz. Kuşkusuz, anında olabilecek şeyler değil, nihai şeylerden bahsediyorum. Anlık şeyler konusunda insanların çeşitli arzuları vardır. Bazı insanlar seyahat etmeyi severler. Bazıları lezzetli yemekleri severler. Bazı insanlar evde zaman geçirmeyi ve bir rahat yatak tercih ederler. Diğerleri de kamp yapmaya bayılırlar. Dünyada milyonlarca tat, ilgi alanı ve hobi var. Fakat yürek seviyesine indiğimiz zaman, bence insanlar olarak tek bir şeyi istiyoruz: Amaç. Mutlu olmak istiyoruz. İyi olduğumuzu bilmek istiyoruz. Bizden daha büyük olan bir şeyin parçası olmak istiyoruz. Bizden daha büyük biri tarafından tanınmak istiyoruz. Sonsuza dek yaşamak istiyoruz.

Eğer isteklerin kökenine inerseniz, birçok insanın aslında hayal ettikleri iyi yaşama ulaşmalarına yol gösterici olarak bir rehber beklediğini göreceksiniz. Hayal kurdukları hayata adım adım onları ulaştıracak yasaya veya listeye ihtiyaçları var. Öğretmenlerinin “Sınıfı geçtin” ya da ebeveynlerinin onlara “Seni seviyorum” demelerini istiyorlar. Hayalini kurdukları işten veya sevdikleri birinden telefon gelmesini bekliyorlar. Emeklilik fonundan veya sağlıklarından ve yahut çocuklarından iyi haberler almak istiyorlar. Birçokları bildiği ve devamlı olarak dinlediği en kutsal ses, kendi sesleridir. Bazılarıysa Tanrı'nın sesini duymak istiyorlar.

Kutsal Yazıların gerekliliği doktrini, bize kendi çıkmazımızı anımsatır: en çok dinlememiz Gereken, kendi çabalarımızla keşfedilemez. Aynı zamanda bize bir çözüm yaratır: betimlenemez olan bu Varlık kendisini kendi sözüyle açıklamıştır. Westminster İnanç Açıklamasının ifade ettiği gibi: “Doğanın ışığı, yaratılışın işleri ve Tanrı'nın sağlayışı,

insanları özürsüz bırakacak derecede Tanrı'nın iyiliğini, bilgeliğini ve gücünü gözler önüne sermiş olmasına rağmen bunlar, kurtuluş için gerekli olan Tanrı ve O'nun isteğine ilişkin bilgiyi sunmada yetersiz kalır." İnanç Açıklaması son cümlesinde Kutsal Yazıların "son derece gerekli olduğunun" altını çizmiştir (WİA 1.1). Kutsal Yazılar, (Calvin'in deyişi ile) Tanrı'yı, dünyayı ve kendimizi doğru olarak görebildiğimiz gözlüklerimizdir. Kutsal Kitap olmadan Tanrı'yı, O'nun isteğini veya kurtuluş yolunu bilemeyiz.

Gerçekten Tanrı'ya yaraşır bir yaşam sürmek için Kutsal Yazılara ihtiyacımız var. Sonsuz yaşama sahip olmak için Kutsal Yazılara ihtiyacımız var. "Rab, biz kime gidelim? Sonsuz yaşamın sözleri sendedir." (Yuhanna 6:68). Kutsal Kitap eşsiz bir kitaptır. Farklı bir kaynaktan gelen farklı bir bilgeliği açıklayarak, farklı bir sevgiden bahsediyor.

Farklı bir Bilgelik

1. Korintliler mektubunun ilk bölümlerinin ana konusu bilgeliktir. Dönemin Yunan kültüründe, güçlü felsefecilerin ve tıpkı günümüz rock yıldızları gibi olan yetenekli konuşmacılarının arasında, Pavlus müjdeyi o tür bir bilgelikten ayrı tutmak için çok çabaladı. Eğer bilgeliği sofistike konuşmalarda ve güçlü hitabette arıyorsanız, Pavlus, çarmıhta öyle bir şey bulunmadığını belirtiyor (1.Korintliler 1:18-25). Vaazlarımda böyle bir şey göremezsiniz (2:1-5). Keza birçoğunuzda da böyle şeyler bulamazsınız (1:26-31).

Müjde, olgun insanlar için bilgeliktir (2:6), fakat bu bilgelik, dünyanın peşinden gittiği bir bilgelik değildir. Tanrı'nın bilgeliği, bu çağın bilgeliği değildir (6. ayet). Bu bilgelik dünyevi boyuta veya kurtuluş tarihindeki "henüz olmaz" anına ait bir bilgelik değildir. Tanrı'nın bilgeliği ile bu çağın yöneticilerinin bilgeliği aynı değil (6. ayet). Dünyadaki siyasiler veya Kötü Olanın hileci araçlarıyla hiçbir ortak yanı yoktur (krş. 2.Korintliler 4:4; 10:4-6). Tanrı'nın bilgeliği eşsizdir. Bu bilgelik herkese açık olmadığı gibi, herkes tarafından da kabul edilmez (1.Korintliler 2:7).

İnsanlar bizim gördüklerimizi görmediklerinde, Kutsal Yazılardaki argümanlar yeterli gibi görünmediğinde hayal kırıklığı yaşarız. Ancak bu bizi şaşırtmamalı. Tanrı'nın bilgeliği gizli ve saklı bir bilgeliktir. Şüphesiz, Tanrı'nın bilgeliğine erişmek için denizleri aşp göklere çıkmamalıyız. Aslında eğer bilge olmak istiyorsanız, Tanrı'nın bizlere konuşması gerektiği anlamına gelir. Tüm gerçekler Tanrı'nın gerçekleri olsa da, *kurtaran* gerçekler yalnızca *açıklanmış* gerçeklerdir.

Dünyanın sözü Tanrı'nın sözü gibi değildir. Biri yeni ve şimdiki zaman için geçerlidir. Diğeri ise ezeli ve ebedidir. Biri fanidir ("gelip geçicidir," 1.Korintliler 2:6), diğeri ise ("zamanın başlangıcından önce vardır," 7. ayet). Eğer gelip geçici devrin, etkileyici beyinlerin ve yetenekli insanların "bilgeliğini" istiyorsak, dünyaya bakabiliriz. Yok eğer bizden daha yüce, bizim dışımızda, asla yarı yolda bırakmayan bilgeliği istiyorsak – ve ona ihtiyacımız varsa– o halde Tanrı'nın "Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladığı" (10. ayet) şeylere odaklanmalıyız.

Farklı bir Kaynak

Peki, Tanrı'nın açıklamış olduğu şeyleri öğrenmek için nereye başvururuz? Ağaçlara bakarak mı? İçimizdeki ışığa başvurabilir miyiz? Peki ya toplumsal kalıplara? Yoksa insan aklı ve deneyimine mi? 1. Korintliler mektubunun tanıklığına esasen, Tanrı hakkındaki gerçekleri bize yalnızca Tanrı açıklayabilir. İnsanın düşüncelerini, insanın ruhundan başka hiç kimse bilemediği gibi Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhu'ndan başkası bilemez (1. Korintliler 2:11). Tanrı'yı sizlere açıklayabilecek kadar bilgili, hikmetli ve becerikli olan yalnızca biri var, o da Tanrı'nın ta kendisidir.

Bu da başka bir konuyu gündeme getirir: Pavlus Kutsal Yazıların gerekliliğinden değil de, Ruh'un içsel çalışmasından söz etmiyor mu? İçinizde “Kesinlikle katılıyorum. Tanrı hakkında bilgilenmemiz için bunu Tanrı'nın yapması gerek. Tanrı açıklamadığı sürece, hakikati bilemem. Tanrı da bana yüreğimdeki ses ile konuşmaktadır. Yüreğimdeki derinliklere baktığım zaman, Tanrı'nın sesini duyabiliyorum. Ruhumuza konuşması için Tanrı'nın Ruhu'nu alıyoruz, böylece yalnızca Tanrı'dan öğrenebileceğimiz şeyleri O bize iletebiliyor” diye düşünebilirsiniz.

Kulağa hoş geliyor ama Pavlus'un bahsettiği şey bu mudur? 1. Korintliler 2:12 ayetinde geçen “biz” sözcüğü (“Tanrı'dan gelen Ruh'u aldık”), tüm Korintlileri değil, yalnızca Pavlus ve arkadaşlarını kapsamaktadır. Buradaki karışıklık 1–5 ayetleri arasında Pavlus'un “ben” ve daha sonra da “biz” diyerek, Korintlilere “Tanrı'nın saklı bilgeliğinden” (7. ayet) söz etmesiyle başlıyor. Pavlus açıkça “siz Korintliler” ve “Biz Tanrı'nın emektaşlarıyız. Sizler de...Tanrı'nın binasisınız” diye düşünmüştür (bkz. 3:9). Bu nedenle, her imanlının Ruh'u alması ve her birimizin Tanrı'nın sözünde aydınlanmak için Tanrı'nın Ruhuna ihtiyacı olduğu doğru olsa da, Pavlus burada elçilere has olan hakikat emanetini aldıklarından ve bunu Korintlilere aktardıklarından söz ediyor. Bu da tam olarak İsa'nın olmasını vaat ettiği şeydir (Yuhanna 16:12–15) ve elçiler de kendilerine emanet edilmiş öğretiyi bu şekilde -insan sözü olarak değil, Tanrı sözü olarak (1. Selanikliler 2:13; krş. Vahiy 1:1–2)– kabul ettiler. 1. Korintliler 2. bölümündeki hiçbir şey, Tanrı'dan duymanın gerçek yolunun, dahilimizdeki şaşırtıcı ruminasyonları araştırmak olduğunu öne sürmez. Zira Korint'te –Pavlus'un en “karizmatik” topluluğunda– tüm kişisel izlenimleri veya deneyimleri hükümsüz kılan tarafsız bir standart olduğunu görüyoruz (1. Korintliler 14:37–38; 15:1–4).

Doğru, erken kilise döneminde Yeni Antlaşma henüz tamamlanmamıştı. Fakat o dönemde bile, onların yaşamları ve öğretileri, ellerinde bulunan Kutsal Yazılara tabiydi. Yeni bir vahiy aldıkları zaman da, vahyin Eski Antlaşma, elçilerden gelip gelmediği (Efesliler 2:20) ve elçilerin ilettikleri müjdeye (Galatyalılar 1:8) uyup uymadığı dikkatlice irdelenirdi. Bavinck bu konuda şunları yazmıştır, “Elçiler hayatta olup kiliseleri gezdikleri zaman, onların sözleriyle yazılı metinler arasında hiçbir fark gözetilmezdi. Gelenek ile Kutsal Yazılar iç içeydi. Ancak zaman geçip zaman aralığı çoğaldığı zaman, elçilerin yazdıkları daha önemli ve daha gerekli olmaya başladı. Kutsal Metinlerin gerekliliği, aslında, stabil değil, giderek artan bir niteliktir.”¹ Pavlus, Korintliler'in yalnızca Tanrı'nın

¹ Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics*, Hacim 1: Prolegomena, editör John Bolt, çeviri John Vriend (Grand

Ruhundan gelecek ilahi bilgeliğe ihtiyaçları olduğunu bilerek bu sözleri yazdı; öyle ki, müjdenin hakikatini kendisinin almış olduğu eşsiz Ruh aracılığıyla bildirdiğini anlayabilsinler.

İnsanlar “ruhsallık” hakkında, sanki insanın iç dünyasına odaklanmasıyla gerçekleşen bir şeymiş gibi söz ediyorlar. Ancak gerçek ruhsallık, içimizde bulunan bir şey değil. Tam tersine, Tanrı’nın ulu Kutsal Ruhu aracılığıyla bizim dışımızda var edilmiş bir şeydir. Tanrısal gerçekleri anlamamız için Tanrı’dan gelen Ruha ihtiyacımız var (1.Korintliler 2:12). Tanrı’nın Ruhundan işitmek için nereye başvururuz? Ruhun güvenilir sözcülerine (2:9–13), Tanrı’nın peygamberliklerini kaleme alanlara (Romalılar 3:2), Tanrı’nın esinlediklerini yazanlara (2.Timoteos 3:16) başvururuz. Kutsal Yazıların gerekliliği konusunun özeti şöyledir: *Tanrı’yı bilmek için Tanrı’nın vahyine ihtiyacımız vardır ve Tanrı’nın en kesin, kurtaran, son, mükemmel vahiy de Kutsal Yazılarda bulunur.*

Farklı bir Sevgi

Kutsal Yazıların gerekliliği konusunda sanki söylenecek başka söz kalmamış gibi görünse de, bu, Pavlus’un sunduğu argümanın özünü kaçırmak anlamına gelebilir. Vahyin nedeni, Tanrı’nın merhametini bilip kurtulmaktır. Kutsal Yazıların emsalsizliği ne sadece içindeki bilgelikte ne de ilahi kökeninde bulunur. Kutsal Kitap’ı diğer tüm kitaplardan –dini veya diğer türlü kitaplardan– tamamen farklı kılan şey, Kutsal Kitap’ın kendi sayfalarında rastlayacağımız eşsiz lütuftur. Tanrı’nın sevgisini, Kutsal Yazılar olmaksızın bilemeyiz.

Tanrımız konuşuyor ve konuşmasının sebebi yalnızca işitilmek veya yalnızca bilgi iletmek değil. O, bilinmeyi bilelim ve kavranılamaz olanı kavrayalım diye konuşuyor (1.Korintliler 2:9 krş. Yeş. 48:8). Belki de görmeniz gereken her şeyi gördüğünüzü, duymanız gereken her şeyi duyduğunuzu ve deneyimlemeniz gereken her şeyi deneyimlediğinizi düşünmüş olabilirsiniz. Fakat Tanrı’nın kendisini sevenler için hazırladıklarını henüz görmediniz, duymadınız ve hayal bile etmediniz (1.Korintliler 2:9). Çarmıhın müjdesi budur. Bu müjde, bağışlanmış ve kurtarılmış biri içindir. Ve bu müjdeyi Tanrı’nın sözü dışında hiçbir yerde bulamazsınız.

Yalnızca sözü aracılığıyla çalışan Ruhun yardımıyla gerçekten ruhsal insanlar olabiliriz. “Ruhsal” kelimesini duyduğumuz zaman genellikle sakın ve derin düşünceli veya tapınmada gösterişli, doğal, tanrısal sözler kullanan ya da özellikle tapınma müziğine düşkün olan birini tasvir edebiliyoruz. Bunların tümü, Jonathan Edwards’ın ifade ettiği gibi “belirti değildir.”² Sıralanmış özellikler, hiçbir şeyi ne kanıtlar ne de çürütür. İyi

Rapids, MI: Baker Academic, 2003), 470.

² Jonathan Edwards, *The Works of Jonathan Edwards*, Hacim 2: *Religious Affections*, editör John E. Smith (New Haven, CT: Yale University Press, 1959), 127–190.

birer karakter özelliği olabilirler ancak kişiyi Kutsal Kitap tanımına uygun olarak ruhsal yapmazlar. Ruhsal insan, ruhsal gerçekleri anlar (1.Korintliler 2:13); doğal insan ise (ruhsal olmayan) Tanrı'nın Ruhuyla ilgili şeyleri kabul etmez çünkü "bunlar ona saçma gelir" (14. ayet). O halde, ruhsal olmayan kişinin anlayamadığı Ruhsal şeyler nelerdir? Bağlam içinde Pavlus açıkça yücelik Rabbinin çarmıha gerilişinden bahsediyor (8. ayet). Ruhsal insan, çarmıhla ilgili bildiriye kabul eden kişidir (1:18–24). Çarmıhı sevip, anlayıp ona bağlanmadığınız sürece, melekleri ne kadar çok sevdiğinizin, ne kadar çok dua ettiğinizin, ne kadar çok meditasyon veya yoga yaptığınızın, mucizelere ne kadar çok inandığınızın hiçbir önemi yok. Ruhsal insan, Mesih'in çarmıhta dünyanın günahları uğruna ölümünden başlayarak, tüm ruhsal şeyleri ayırt eden insandır. Bilge olmamızın tek yolu, müjdeyi kabul etmektir. Günahlarımız yalnızca müjde aracılığıyla affedilebilir. Tanrı'nın sevgisini bilip ruhsal olmamızın tek yolu, Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşan Ruha kulak vermemizdir.

Muhteşem DörtlÜ

Bu bölümün sonuna gelmişken, Kutsal Yazıların dört niteliğinin, günlük yaşam ve kutsallıkla ilgili ne gibi bir fark yarattığını ele almak için zaman ayırmaya değer. Danışmanlar, Kutsal Yazılar yeterli oldukları için anlamlı öğütler verebiliyorlar. Kutsal Kitap çalıştıranlar, Kutsal Yazılar açık oldukları için güvenle önderlik edebiliyorlar. Vaizlerin cesurca vaaz vermelerinin sebebi, ellerindeki Kutsal Yazıların yetkili olmalarıdır. Müjdecilerin de yaptıkları müjdecilik işini ivedilikle yapmalarının sebebi, Kutsal Yazıların gerekliliğidir.

Bu doktrinler fazlasıyla pratikler. Madem ki gördüğümüz tek şey Kutsal Kitap ise, o halde niçin onu okumuyor, çalışmıyor, ezberlemiyor ve başkalarına da öğretmiyoruz? Niçin kiliselerimizi pragmatik felsefenin sığ toprağına inşa edelim? Niçin dünyanın gereksiz bilgeliğini kullanalım? En derin acı ve buhran anlarında neden ilk olarak dağların güzelliğine ya da benliğimizin yankı odasına bakalım ki? Tapınma hizmetlerimizde Kutsal Yazıları bu kadar az kullanmamızın sebebi ne? Niçin Kutsal Kitap'ın özüne aykırı şarkılar söyleyelim? Kutsal Kitap varken, insanların kulağına zekice gelen sözlerine hayranlık duymamızın sebebi ne?

Son sözü, Tanrı'nın sözü söyler. Tanrı'nın sözü anlaşılırdır. Tanrı'nın sözü gereklidir. Tanrı'nın sözü yeterlidir. Her çağda, Hristiyanlar Kutsal Yazıların bu niteliklerinin tehdit edildiği ve saldırıya uğradığı her yerde savaşacaklardır. Fakat daha da önemlisi, her gün Kutsal Kitap'ın kendisi hakkında öğrettiğini bildiğimiz şeylere inanmak –ve de en zoru yaşamak– uğruna iman mücadelesi vereceğiz.

Mesih'in Tahrif Edilemez Kutsal Kitap'ı

Tanrı, kendilerine sözünü gönderdiği kimseleri ilahlar diye adlandırır. Kutsal Yazı da geçerliliğini yitirmez. Baba beni kendine ayırıp dünyaya gönderdi. Öyleyse 'Tanrı'nın Oğlu'yum' dediğim için bana nasıl 'Küfür ediyorsun' dersiniz?

YUHANNA 10:35-36

Bu bölümün özünde bir soru var. Bu Kutsal Yazılar hakkındaki öğretimizi şekillendirecek ve belirleyecek hem basit, hem de aynı zamanda önemli bir sorudur. Soru şudur: İsa, Kutsal Kitap hakkında neye inanıyordu?

Eğer bir Hristiyan iseniz, tanıma sadık kalarak İsa'nın söylediği her şeye inanmalısınız. O, Tanrı'nın Oğlu'dur. O, bizim Kurtarıcımız ve Rabbimizdir. Bizler O'nun örneğini izlemeliyiz, buyruklarına itaat etmeliyiz ve Kutsal Yazılarda öğrettiği her şeye bağlı kalmalıyız. Kuşkusuz bunun anlamı, İsa'nın Kutsal Yazılar hakkında inandığı her şeye inanmamız demektir.

Eğer Hristiyan değilseniz, İsa'nın söylediklerine değer verebileceğinizi düşünüyorum. Fiilen tüm insanlar, hatta farklı dinlere mensup kişiler bile, İsa'nın önemli bir öğretmen olduğunu kabul ederler. En azından O'nun önemli bir şahsiyet ve büyük bir peygamber olduğuna inanırlar. Yani eğer Hristiyanlığı araştırıyor veya Hristiyanların yalnızca inançlarını değil aynı zamanda inançlarının temelini öğrenmek istiyorsanız, en doğrusu şu noktadan başlamaktır: İsa Kutsal Kitap hakkında neye inanıyordu?

İsa'nın şu an elimizde bulunan bir Kutsal Kitap'ı olduğunu düşünmemeliyiz. Özellikle de evinin bir köşesinde King James Çevirisi olduğunu düşünmek de doğru olmaz. O dönemde henüz James kral değildi ve insanların kitapları yoktu. O dönemki insanların parşömen tomarları vardı ancak onlar da evlerde değil, sinagoglarda muhafaza edilirdi. Bu kutsal parşömenler, tüm toplumlardaki en değerli servet olarak kabul edilirdi. Yahudi ibadeti, kutsal yazıların okunmasına ve açıklanmasına odaklıydı. İsa da, her birinci yüzyıl Yahudi'si gibi bugün Eski Antlaşma adıyla bilinen, İbrani Kutsal Yazıları biliyordu.

Yeniden o soruyu sormak istiyorum: İsa'nın Kutsal Yazılar hakkındaki inancı nasıldı? Bu bölümde, İsa'nın Kutsal Kitap'ı nasıl yorumladığını veya nasıl tamamladığını veya nasıl öğrettiğini sormuyorum. Yalnızca basit ve son derece can alıcı soruyu soruyorum: İsa'nın, Kutsal Kitap hakkındaki inancı neydi? İsa'nın, Kutsal Yazılar hakkındaki inancını söyleme konusunda hatalı ve aşırı korkak bir şekilde davrandığını söylemediğimiz sürece, Tanrı Oğlu'nun kutsal yazılar hakkında inandığı her şeye aynı

şekilde inanmamız gerekmektedir. Bizim Kutsal Yazılar hakkındaki öğretimizin, İsa'nın Kutsal Yazılar hakkındaki öğretisiyle aynı olduğunu söylemekte hiçbir sakınca yoktur.

Peki, O'nun Kutsal Yazılar doktrini nasıldı? Öğrenmek için Yuhanna müjdesiyle başlayıp, Matta'daki birkaç bölüme göz atalım.

Sınırsız ve Geçerliliğini Yitirmeyen

İsa'nın Yuhanna 10:35–36 ayetlerinde verdiği cevap, söylemiş olduğu en önemli ve aynı zamanda kafa karıştırıcı şeylerden biridir. Bağlam, anlamamıza yardımcı olacaktır.

Yahudiler, İsa'yı taşlamak istiyorlardı (31. ayet) çünkü O bir insan olarak kendisini Tanrı'ya eşit saymıştı (33. ayet). Bu suçlamaya karşılık olarak İsa, Mezmur 82'den alıntı yapıyor. Kendisine karşı yöneltilen küfür iftirasından korunmak için Kutsal Yazılara başvuruyor ("Yasa" sözcüğü [Yuhanna 10:34] burada "Kutsal Yazılar" kelimesiyle yer değiştirerek kullanılıyor). Yahudiler, O'nun kendisinin "Tanrı'nın Oğlu" olarak ifade etmesine kızmışlardı ve bu nedenle İsa onlara Kutsal Yazılardan alıntı yaparak, "ilahlar" (elohim) kelimesinin, kötü kalpli krallar (veya hakimler, yargıçlar veya yöneten yetkililer) için de kullanıldığını hatırlattı. Mezmur 82:6 ayetinde kullanılan "ilahlar" kelimesi bizi telaşa düşürebilir ancak burada Tanrı'nın sözleriyle konuşan mezmur yazarı biraz iğneleyici sözler kullanarak şunu söylemeye çalışıyor: "Bakın, insanlar arasında adeta ilahlar gibi olduğunuzu biliyorum, ama bir gün diğer tüm insanlar gibi öleceksiniz." İsa, Tanrı olduğunu 82. Mezmur'u kullanarak kanıtlamaya çalışmıyor. O, kendisine karşı gelenlere bir gönderme yapıyor: "Sizler 'Tanrı' kelimesine çok takmışsınız ancak bakın Kutsal Yazılarda bu adamlara 'ilahlar' deniliyor. Ünvanımdan dolayı beni sıkıştırmak yerine daha büyük şeyler yapmalısınız."

İsa'nın argümanındaki önemli (göz önünde bulundurmamız gereken), hususlardan biri de, O'nun "Kutsal Yazı geçerliliğini yitirmez" (Yuhanna 10:35) cümlesidir. Burada İsa kendisini savunuyor ve yaptığı alıntı Tevrat'ın veya Yeşaya'nın ulvi ayetlerinden biri değildi. O, savunmasını pek de bilinmeyen bir mezmurdan yapıyor. Ve buna rağmen, 82. Mezmur'un yetkili olduğunu hiç kimseye kanıtlamak zorunda kalmıyor. İsa, kendisine karşı olanlara, "Kutsal Yazının geçersizliğini yitirmediğini" ikna etmeye çalışmıyor. O yalnızca, hepsinin hemfikir olabileceği ortak bir zemin olarak gerçeği ileri sürüyor. İsa için Kutsal Yazıların her kısmı –bireysel ifadeler ve az bilinen pasajlar dahil– sorgusuz sualsiz yetki sahibidir. Robert Watts, İsa hakkında şu yorumu yapıyor, "O'nun yanılmaz tahminine göre yaptığı şey, Yahudilerin Kutsal Yazı olarak adlandırdığı yazıların herhangi bir cümlesinin veya yarı tümcesinin veya herhangi bir ifadesinin yanılmazlığını kanıtlamak için yeterliydi."¹ "Geçersiz" (*luo*) sözcüğü gevşetmek, salıvermek, ihraç et-

¹ Robert Watts, *The Rule of Faith and the Doctrine of Inspiration: The Carey Lectures for 1884* (London: Hodder & Stoughton, 1885), 139.

mek veya feshetmek anlamına gelmektedir. Yuhanna 10:35 ayetinde geçen *luo* sözcüğü kırmak, hükmü ortadan kaldırmak veya geçersiz kılmak anlamı taşımaktadır. İsa böylece Kutsal Yazıların hiçbir şekilde tahrif edilemeyeceğini vurguluyordu. Hiçbir vaat veya tehdit tamamlanma beklentilerini bozamaz. Hiçbir ifade hatalı olamaz. Tıpkı Yahudi topluluklar gibi İsa da Kutsal Yazıların Tanrı'nın sözü olduğuna inanıyordu; öyle ki, Tanrı tarafından konuşulan ya da Tanrı tarafından yazılmaya karar verilen herhangi bir kelimenin hatalı veya yanlış bir kelime ya da geçersiz kılınmış bir söz olabileceğini düşünmek kaba bir küfür olacaktır.

Ne bir Harf veya Ne bir Nokta

İsa'nın Kutsal Yazılar hakkındaki inancını öğrenmek için bakacağımız ikinci bölüm, Matta 5:17–19 ayetleridir:

Kutsal Yasa'yı ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. Size doğrusunu söyleyeyim, yer ve gök ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa'dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak. Bu nedenle, bu buyrukların en küçüğünden birini kim çiğner ve başkalarına öyle öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde büyük sayılacak.

Yuhanna 10:35 ayetinde kullanılan kelimenin aynısı (*luo*; geçersiz kılmak), Matta 5:19'da “çiğnemek” olarak tercüme edilmiştir. Amaç büyük ölçüde aynıdır. İsa, Tanrı buyruklarının “en küçüğünü” bile kaldıran veya hükümsüz kılan insanları azarlıyor. İsa bazı terimleri değiştirerek kullanıp –“Peygamberlerin yasası,” “Yasa,” “bu buyruklar”– yalnızca Musa'nın getirdikleri değil, bir bütün olarak Tanrı sözünü kastettiğini belirtiyor. Hatta “bir harf” (Grekçe ‘iota’. ‘iota’ Yunan alfabesinin değer olarak en küçük harfidir) ve “bir nokta”dan (İbrani alfabesinde harfleri birbirlerinden ayırmak için kullanılan minik işaret veya grafiksel çengel) bahsederek, İsa'nın özellikle yazılı olan Tanrı sözünü kastettiğinden emin olabiliriz. İsa'nın gelmesiyle Kutsal Yazılardan en ufak bir harf veya nokta bile tahrif edilmemiştir. Evet, tamamlandı ve gelişinin ışığıyla daha anlaşılır oldu, ancak asla tahrif edilmesi, hükmü kalkmadı ve çiğnenmedi. Kutsal Yazılara karşı yaklaşımı bundan daha farklı olanlar, Tanrı'nın egemenliğinde en küçük sayılacaklardır. Kutsal Yazıların güvenilirliği hakkında, İsa'nın bu pasajda ifade ettiğinden daha kapsamlı anlatım bulmak zordur.

Fakat birisi şöyle bir soru sorabilir: İsa ara sıra Eski Antlaşmanın yanlış olduğunu savunmuyor muydu? Bazı olaylarda Kutsal Yazıları düzeltmedi mi? Öyle görünebilir, ancak daha yakından incelendiğimizde, Mesih'in doğru bir şekilde yorumlandığı ve uygulandığı zaman Kutsal Yazıların ayetlerini asla düzeltmediğini görürüz. Örneğin, İsa'nın Şabat günü kuralını çiğnediği, böylece kendi ilesini ihlal etmekle birlikte, Kutsal Yazıları da esnek hale getirdiği iddia edildi. Fakat İsa, Kutsal Yazılara başvurdu –Davut ile adamlarının adak ekmeklerini yeme hikâyesi– ve böylece Ferisilerin, Kutsal Yazıları ihlal edecek yeni standartlar oluşturdıklarını kendilerine göstermiş oldu (Markos 2:23–28).

Bununla birlikte, İsa'nın tüm yiyecekleri temiz ilan ederek yasayı çiğnediği iddia edildi (Markos 7:19). Fakat bu da, İsa'nın yasayı tamamladığını gösteren müthiş bir örnektir. İsa temizlik ritüellerinin veya yasanın buyurduğu doğrulukların ilahi kökenini asla sorgulamadı. İsa'nın öğrettiği şey, insanların ihtiyacı olan temizliği ve paklığı Mesih'e gelerek bulabilecekleriydi (18–23. ayetler).

Benzer şekilde bazı Hristiyanlar, Musa'nın izin verdiği boşanmanın İsa tarafından yasaklanmasının, Kutsal Yazılarda bir hata olabileceği ihtimalini doğurduğunu savunmaktadırlar. Fakat aslında İsa Musa'nın buyruğunu reddetmedi; daha iyi bir yorum yaptı. Daha liberal Yahudiler, hayatlarının her alanında Musa'nın boşanma iznini fırsat bilip kullandıklarından dolayı, İsa onlara metnin asıl anlamını açtı. Boşanma, yalnızca taraflardan biri zina ederse kabul edilebilirdi (Matta 19:3–9).

En zor örnek de, İsa'nın Matta 5:38 ayetinde Musa'yla yapılmış antlaşmada geçen “göze göz” yasasıyla ilgili yaptığı yorumdu. Matta 5. bölümde yazılmış tüm “...dendiğini duyduunuz” cümleleri, Ferisi ve din adamlarının geleneklerine ithafen söylenmesine rağmen, 38. ayette İsa direkt Eski Antlaşmadan alıntı yapıyor. Ve bir kez daha İsa'nın Kutsal Yazıyı değil, ayet hakkında yapılmış yanlış yorumu düzelttiğini görüyoruz. Tevrat, sözde lex talionis (kisas yasası) hakkında birkaç yerde bahsetmiştir (Mısır'dan Çıkış 21:24; Levililer 24:20; Yasa'nın Tekrarı 19:21). Yasa, suçluları cezalandırmak ve toplumu korumak üzere kamusal adaleti yönetirdi. Bizler yasanın şiddet ve öç içerdiğini düşünmeye meyilliyiz. Ne var ki, asıl amacı bu tarz suçlu davranışları engellemektir. “Göze göz” ilkesinin amacı da haksız cezaları yasaklamaktır. Adil bir ceza olarak nitelendirilmesiyle birlikte, göze gözden *daha başka şeylerin de* karşısını almıştır. Karşısı alınan şey, kişisel öç ve yasa dışı infazdı; ne var ki İsa'nın günlerindeki insanların birçoğu buyruğu bu şekilde algılıyorlardı. Yahudi önderler, buyruğu kamu hukukuna yanlış şekilde uyguluyor ve her şeyi kendi çıkarları doğrultusunda kullanıyorlardı. İsa, ayetin metne aykırı şekilde kullanıldığını söyleyerek son derece haklıydı.

Dağdaki Vaaz boyunca ve özellikle Matta 5. bölümde, İsa kendisini dinleyenlere Kutsal Yazının gerçek anlamını açıklıyordu. Amacı Kutsal Yazıları düzeltmek değildi. Kutsal Yazının verdiği sorumluluğu, insanların yüreklerinde uyandırmak istiyordu. Tanrı sözünün, insan geleneklerinin veya yanıltıcı önermelerin altında ezilmesini istemiyordu. Bunun yerine, Kutsal Yazının her bir parçası, Hristiyan yaşamının her bir alanına uygulanmalıydı. “İsa için” diyor Donald Macleod, “Kutsal Yazıların “en ufak zerresine ve harfine” olan bağlılık ne yasacı ne de kaçamak bir tutumdur... Yasanın yalın ve katı bir şekilde yerine getirilmesi, öfkenin yanı sıra cinayetten; zinanın yanı sıra şehvetten; yeminin yanı sıra yalan yere ant içmekten kaçınmak anlamına gelir. Öbür yanağını çevirmek, bir mil daha yürümek ve sadaka verirken bunu boru çalarak duyurmamak anlamına gelir.”² İsa hayatımızda Kutsal Yazıların daha az değil, daha fazla etkin olmasını

² Donald Macleod, *The Trustworthiness of God: Perspectives on the Nature of Scripture*'de “Jesus and Scripture,” editörler Paul Helm ve Carl Trueman (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2002), 73.

istiyor.

İsa'nın Matta 23:23'te "Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını -adaleti, merhameti, sadakati- ihmal edersiniz" dediği zaman, pekiştirdiği nokta da tam olarak budur; ancak bunu yaparken, nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığına dair olan sorumluluklarını da boşlamadı. Kuşkusuz İsa Kutsal Yazılarda geçen küçük buyrukları yerine getirirken büyük buyruklara karşı itaatsiz olmamızı istemezken, aynı zamanda küçük parçaları da gözden kaçırmayıp, büyük resmi anlamamızı ister. Yasanın ruhuna ve içeriğine itaat etmemizi bekler. Mesih'imiz kendisini Kutsal Yazıların yorumcusu olarak görür, düzelteni olarak değil. Kutsal Yazıları yalanlamaz, tamamlar. Kutsal Yazıların hatalı yorumlamalarını defeder ancak Kutsal Yazıların en ufak ayrıntısına kadar hatasız olduğunu savunur.

Tarihsel Tarih

İsa'nın Kutsal Kitap'ı nasıl gördüğüyle ilgili olan üçüncü metnimiz, Matta 12:38-42 ayetleridir:

Bunun üzerine bazı din bilginleri ve Ferisiler, "Öğretmenimiz, senden doğaüstü bir belirti görmek istiyoruz" dediler. İsa onlara şu karşılığı verdi: "Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Peygamber Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecektir. Yunus, nasıl üç gün üç gece o koca balığın karnında kaldıysa, İnsanoğlu da üç gün üç gece yerin bağrında kalacaktır. Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır. Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır."

Bu metin, İsa'nın Kutsal Kitap tarihini nasıl direkt ve tutarlı bir biçimde ele aldığından örneklerinden biridir. Eski Antlaşmadan yapılan ve zor anlaşılan bir bölüm varsa, kesinlikle Yunus hakkında olan bu bölümdür. Buna rağmen İsa, büyük balığın karnındaki Yunus hakkında, kendisinin ve dinleyicilerinin bu olayın tarihselliği ile ilgili hiç tereddütleri yokmuş gibi emin bir şekilde konuşuyor.

Şüphesiz bazı uzmanlar –hatta Kutsal Yazılara karşı en saygın kişiler bile– Yunus'un hikâyesini kelimesi kelimesine kabul edip edemeyeceğimizi sorguluyorlar. Sonuçta Yunus'un öyküsü Krallar, Tarihler veya Mısırdan Çıkış gibi tarihsel bir kitaptan alıntılanmamıştır. Bizler nasıl edebiyattan bir örnek kullanıyorsak, İsa da Yunus'tan yaptığı alıntıyı o şekilde kullanmıştır. Belki de, bizler nasıl "Gondor'un Vekilharçları gibi" veya "Luke ve Obi-Wan gibi" ifadeler kullanıyorsak, İsa da "Yunus gibi" ifadesini o anlamda kullanmıştır. Muhtemelen Yunus bir masaldı ve asla herhangi bir tarihselliği yoktur.

İsa'nın konuşmasının geri kalanını saymazsak, bu açıklama mantıklı görülebilir. Çünkü eğer Yunus mecazi bir örnekse, o halde İsa'nın niçin tarihsel bir kişilik olan Güney Kraliçesini de aynı cümle içinde kullandığı merak uyandıran bir meseledir. Daha eleştirel bir biçimde, son olarak, Yunus'un hikâyesinin çoğunun veya tamamının mecazi

olması durumunda, İsa'nın, son günde Ninovalıların Kefernahum'u yargılayacakları ile ilgili bildirisini de doğru olarak kabul etmek kolay olmaz. Bu sanki Gondor halkını ima ettikten sonra, kitlenizi uyararak, Mordor orklarının bir gün kalkıp onları yargılayacak ve mahkûm edeceklerini söylemeye benzer. Bu pek de mantıklı değil. İsa'nın dinleyicilerinin ne kadar büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduklarına dikkat çekmesiyle ilgili T.T. Perowne şu yorumda bulunmuştur, "Yani hayali bir peygamberin, hayali hikâyesinde imgelenen hayali kişilerin, bir gün kalkıp pişmanlık duymayan dinleyici kitleyi yargılayıp mahkûm edeceklerini mi varsaymalıyız?"³ Tamamen aksine. Müjdelerde, İsa'nın Habil, Nuh, İbrahim, Sodom ve Gomorra'dan, İshak'tan ve Yakup'tan, çölde man ve yılanlardan, yasayı veren Musa'dan, Davut ve Süleyman'dan, Güney Kraliçesi'nden, İlyas ve Elişa'dan, Sarefat'taki dul kadından, Naaman'dan, Zekeriya'dan ve hatta Yunus'tan bile hiçbir olaydan, mucizeden ve hatta tarihsellikten şüphe etmeden bahsettiğini görüyoruz. İsa, Kutsal Kitap'a dayalı tarihin tarihselliğine kesinlikle inanıyordu.

İsa'nın, Kutsal Yazıların sunmuş olduğu gibi, tarihselliğine olan güveninden "kurtulma" yollarını aramaktan ziyade, eğer İsa Kutsal Kitap'ı ele almakta haklıysa, geri kalan daha büyük Kutsal Kitap eleştirilerinin de yanlış olması gerektiğini kabul etmeye hazır olmalıyız. Son 150 senedir uzmanların birçoğu, Eski Antlaşmanın görüldüğü gibi olmadığını savunuyorlar. Kutsal Kitap'ın ilk beş kitabı Musa tarafından yazılmadı (ve daha sonra birkaç yeri düzeltildi) ve bazıları Musa'dan bin yıl sonrasına dayanan çeşitli kaynaklardan özenli derlemelerin sonucudur. Yeşaya kitabı, Yeşaya tarafından değil, iki veya üç "Yeşaya" tarafından yazılmıştır ve tüm kehanetler, onlar yazmaya başlamadan önce gerçekleşmiştir. En çarpıcı olanı ise şu ki, eğer liberal uzmanlar haklılarsa, o halde kilise İsrail'in tarihini iki bin yıldır yanlış biliyor. O halde, İsrail'in mücadelesi tek gerçek Tanrı'ya sadık kalıp yasaya itaat etmek değildi. Aslında var olan şey İsrail'in evrimsel bir gelişim sürecinden geçerek önce canlıcılıktan çoktanrıçılığa, sonra henoteizme (birçok tanrının varlığını kabul edip, yalnızca birine tapmak), oradan da tektanrıçılığa geçerek kahinlerin yasacılığında zirveye ulaşmaktı. Mısırdan çıkış dönemine ait olduğunu iddia eden kitaplar, aslında Hezekiel'den sonraki tarihe aittir. Yasa verildikten sonra yazıldığı iddia edilen Birinci Samuel kitabı, aslında İsrail'in yasayı almadan *önceki* yaşantısını anlatmaktadır. Ve İsrail'in yaşamının ve dininin temeli olarak kabul edilen Tevrat'ın ilk beş kitabı, İsrail'in ihtişamlı günlerinin geride kalmasından çok uzun süre sonra oluştu.⁴

Çağdaş uzmanlar için gayet sıradan gibi görünen bu iddiaların hiçbiri, İsa'nın Eski Antlaşmaya olan yaklaşımıyla dolaylı yoldan bile bağlantılı değildir. İsa, İsrail'in uzun tarihi boyunca Yahve'nin himayesi altında olduğuna; halkın milli antlaşmasının Musa tarafından verildiğine; Tevrat'ın ilk beş kitabının İsrail tarihinin sonunda değil, başında ortaya çıktığına; ve Tanrı'yı izlemeyip, Sina'da kendisine verilmiş buyruklara itaat etmemesinden dolayı peygamberlerin İsrail'i azarlayıp pakladığına inanıyordu. Buna rağmen eğer çağdaş eleştirmenlerin tashihi tarihleri doğruysa, demek ki İsa inandıkları şeyler

³ John Wenham, *Christ and the Bible*, 3. basım'dan alıntılanmıştır (Eugene, OR: Wipf & Stock, 2009), 20.

⁴ Bu paragraf, Donald Macleod'un, *Jesus and Scripture* kitabının 91. Sayfasında yer alan iddialarının özetidir.

konusunda muazzam bir şekilde yanılıyordu. Macleod şöyle yazmıştır, “O, İsrail’in erken tarihindeki canlılığı fark etmemiştir. Levililerin etik tektanrıcılığa ihanet olduğunun farkında değildi. Karma yazarlığı kanıtlayan çifte anlatılara karşı kördü. Musa’nın Yasasının Tekrarı kitabını yazmadığını gözler önüne seren çelişkilerden kesinlikle haberdar değildi.” Başka bir deyişle İsa, “Romulus ve Remus’tan daha farklı olmayan milli bir efsane tarafından alınmıştır.”⁵

İsa’nın, İsrail tarihini kendisinden iki bin yıl sonra yaşamış olan Alman eleştirmenlerden daha iyi bildiğini düşünmek daha mantıklı değil midir? İsa’nın tarafında olup, O’nun vahiy konusundaki yüce görüşünü benimseyip, Kutsal Kitap tarihi ve kronolojisi konusunda sağduyuya dayalı anlayışına sahip olmak daha güvenli değil midir? Bazen, biz Hristiyanlara nihai yetkinin Kutsal Yazılarda değil, Mesih’te olduğuna inanmamız söyleniyor. Mesih’in Kutsal Yazılarda yalnızca kendi yaşamına uygun olan kısımları kabul edeceği söylenir; öyle ki, Kutsal Kitap’a dayalı tarih, kronoloji ve kozmoloji gibi kavramlar bizi uğraştırmassın, çünkü Mesih bunların bizi uğraştırmassını istemezdi. Kutsal Yazılara değil de Mesih’e tapmamız ve Mesih’i Kutsal Yazıların dışında ve üstünde tutmamız gerektiği fikri, birçok liberal Hristiyan ve sayıları hiç de az olmayan evanjelikler tarafından ortaya atılmaktadır. J.I. Packer, “Peki Kutsal Yazıların Yargııcı Mesih kimdir?” diye soruyor. “Yeni Antlaşmanın ve tarihin bize gösterdiği Mesih değildir. Mesih, Kutsal Yazıları yargılamaz; itaat eder ve tamamlar. Sözle ve eylemle de Kutsal Yazıların nihai yetkisini tasdik eder.”⁶

Kutsal Yazıları nihai yetki sahibi olarak kabul edenler genellikle Tanrı sözünü yücelttikleri için putperest muamelesi görürler. “İzleyicilerinin Kendisini Kutsal Yazıların Yargııcı kılmalarına izin veren, itaat talebinde bulunmadan önce tasdik gerektiren ve olumsuz olan kısımların hükmünü kaldıran bir Mesih, insanın hayal ürünü olup, ilahiyatçının benzerliğinde var edilmiştir. Böyle bir Mesih, Kutsal Yazıların ve tarihin Mesih’inden kesinlikle farklıdır. Böyle bir Mesih’in uydurulması [on emirdeki] ikinci emrin ihlali değilse, ne olduğunu izah etmek zordur.”⁷ İsa kendisini Kutsal Yazıların merkezindeki kişi olarak görse de, asla yargııcı olarak görmemiştir. Kutsal Yazıların üstünde olan bir İsa, kendi hayal ürünümüzden başka bir şey değildir.

Yaratanın Sözleri

İsa’nın Kutsal Yazılarla ilgili öğretisini anlamak için kullanacağımız son kısım, Matta 19. bölümdür. Ferisilerin boşanma ile ilgili sorularına cevap verirken, İsa onlara Yaratılış kitabını anımsatıyor:

İsa şu karşılığı verdi: “Kutsal Yazılar’ı okumadınız mı? Yaradan başlangıçtan ‘İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı’ ve şöyle dedi: ‘Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.’” (Matta 19:4-5)

⁵ A.g.e., 92

⁶ J. I. Packer, “Fundamentalism” and the Word of God (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1958), 61.

⁷ A.g.e., 61-62

Bu ayetler, İsa'nın Kutsal Yazıların kaynağı ile ilgili ve birçoğumuzun gözden kaçırdığı ayetlerdir. Yaratılış 2:24'e bakarsınız İsa'nın alıntı yaptığı, erkeğin annesini ve babasını bırakıp karısına bağlanacağı ve tek beden olacağı ayetini görebilirsiniz. Fakat bu sözler belirli bir konuşmacıya ait değildir. Yalnızca anlatım metninin bir parçasıdır. Ancak şimdi İsa'nın söylediklerine bakın. Yaratılış 2:24 ayeti yalnızca Kutsal Yazılardan bir alıntı değildir; "başlangıçta onları yaratanın" sözleridir. Daha açık söylenemezdi: İsa için Kutsal Yazılardaki sözler Tanrı'ya aitti. Bu, İsa'nın Kutsal Yazılar doktrininin özü ve Kutsal Kitap'ı doğru anlamının temelini oluşturmaktadır.

İsa'nın sırf kendisini dinleyenleri cezbetmek için belirli varsayımlar edindiğini söylemek doğru olmaz. Birçok alanda –Mesih ile ilgili milliyetçi tutumlardan, Ferisilerin geleneklerinden, diğer uluslara ve kadınlara karşı davranışlarına kadar– dinleyicilerin hassaslığına hiç aldırış etmemişti. Fakat onların Kutsal Yazılar hakkında yaptıkları yanlış *yorumlamaları* düzeltmeye çekinmezken, İsa, yurttaşları olan Yahudilerin Kutsal Yazıları aşırı abartılı bir üstünlükte gördüklerini asla düşünmemiştir. Ve eğer bu temel konuda hatalı olmuş olsalardı, İsa onlara karşı çıkardı. Böylelikle daha evvel onları "insan öğretmenlerine" uyduklarından dolayı azarladığı gibi, Kutsal Kitap'a bakış açılarını da düzeltirdi.

İsa, Kutsal Yazıların insan yazarları olan Musa, Yeşaya, Davut ve Daniel hakkında bahsetmekten de çekinmedi. Fakat onlar geri planda olanlardı. Onlar, Kutsal Yazıların asıl yazarı olan Tanrı'nın altında çalışan alt-yazarlardı. Tıpkı Pavlus'un Romalılar 9:17 ve Galatyalılar 3:8'de "Kutsal Yazılar" ifadesini Eski Antlaşmada konuşan Tanrı'yı kastederek kullandığı gibi, böylece İsa da 110. Mezmur'dan alıntı yaparak "Davut'un kendisi, Kutsal Ruh'tan esinlenerek şöyle demişti" (Markos 12:36) diyebilirdi. Kutsal Ruh, Tanrı ve Kutsal Yazılar, konuşan üç farklı konuşmacı veya üç farklı sınıf değildirler. Hepsi aynı ilahi yazara, aynı yetkiyle atfedilmektedirler. Bu nedenle, İsa Şeytan'a sürekli "... diye yazılmıştır" şeklinde cevap vermişti. Ve yine sırf bu sebepten dolayıdır ki, İsa hiç kuşkusuz veya mübalağasız bir biçimde Yaratılış bölümünü, Yaratan'ın yazdığını beyan edebiliyordu. Kutsal Yazılar Tanrı'nın sesi olduğundan dolayı, İsa için güçlü, belirleyici ve yetkilidir.

Efendinin Yolu, Sözün Yoludur

İsa, Kutsal Yazıları mümkün olabildiğince en yüksek derecede tutuyordu. O, Kutsal Kitap'ı derinlemesine biliyor ve seviyordu. Genellikle Kutsal Yazı dilinde konuşurdu. Kolaylıkla Kutsal Yazılardan imalarda bulunurdu. Hatta çok büyük denenme ve zayıflık anlarında bile –İblis tarafından denendiğinde veya çarmıhta öldürüldüğünde– Kutsal Yazılardan alıntılar yapardı.

Asıl amacı Kutsal Yazıları tamamlamak olup, öğretisi Kutsal Yazıları yüceltmıştır. Asla Kutsal Yazılara saygısızlık ve ihmal etmedi, fikir ayrılığına düşmedi. Yasanın, peygamberliklerin, anlatımların ve şiirsel metinlerin her parçasını tasdikledi. O, asla hiç kimsenin Kutsal Yazıları ihlal etme, görmezden gelme, sulandırma veya reddetme yetkisi olduğunu kabul etmedi.

İsa, Kutsal Yazıların –tümünün– esinlenmiş olduğuna inanıyordu. Kronolojileri, mucizeleri ve yetkilendirilmiş yazıları, tarihsel gerçekler olarak kabul etmiştir. O, yasa ruhunun en ufak bir harfinin bile küçümsenmeden riayet edilmesi gerektiğine inanıyordu. Kutsal Yazıların ilahi kaynaklı olduğuna tanıklık ederken, insan aracılığıyla yazıldığını da doğruladı. Aynı zamanda Kutsal Kitap'ın gerekli, yeterli, anlaşılır ve son söz olduğunu kabul ediyordu. Kutsal Yazılara aykırı hareket etmeyi veya Kutsal Yazılardan daha üstün olmayı asla aklından bile geçirmedi.

Kutsal Kitap'ın tamamen doğru, ahlakça yüksek, önemli ve kendisi hakkında olduğuna ve de Tanrı'dan gelip, kesinlikle kusursuz olduğuna inanıyordu. Kutsal Yazılarda ne yazıyorsa, Tanrı da onu söylüyor; ve Tanrı ne söylemişse, yanılmaz Kutsal Yazılarda kâğıda dökülmüştür.

Öyleyse bu bölümün başında İsa'nın Kutsal Yazıları nasıl gördüğüyle ilgili yöneltilen sorunun cevabı da tam olarak budur: Kutsal Yazılara daha derinden hayranlık veya onları İsa'dan daha doğru bir şekilde onaylamak imkânsızdır. İsa, iradesini Kutsal Yazılara teslim etti, beynini Kutsal Yazıları incelemeye adadı ve Kutsal Yazılara itaat etmek için yüreğini alçalttı. Rab İsa, Tanrı'nın Oğlu ve Kurtarıcımız, Kutsal Kitap'ın her cümlesinin, her ifadesinin, her sözcüğünün, her harfinin, en ufak noktasının Tanrı sözü olduğuna inandı—ve Kutsal Kitap'taki hiçbir nokta ve de hiçbir kitap asla tahrif edilemez.

Kutsal Yazılara Bağlı Kalmak

Sense öğrendiğin ve güvendiğin ilkelere bağlı kal. Çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun. Mesih İsa'ya iman aracılığıyla seni bilge kılıp kurtuluşa kavuşturacak güçte olan Kutsal Yazılar'ı da çocukluğundan beri biliyorsun. Kutsal Yazıların tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

2. TIMOTEOS 3:14-17

Kutsal Yazılar hakkındaki bir kitabı ele aldığınız zaman, bu muhtemelen son değil, ilk bölüm olurdu. Sonuçta 2. Timoteos 3:16 ayeti, Kutsal Kitap'ın tümü hakkındaki en bilindik ayettir. Bir anlamda, Kutsal Yazıların Tanrı tarafından esinlendiğini söyledikten sonra, başka hiçbir söz söylemeye gerek kalmıyor. Esinlemenin tanımı tam olarak şöyledir: Kutsal Kitap'taki her şey Tanrı'nın ağzından çıkmıştır. Yeterlilik, anlaşılabilirlik, yetki ve gereklilik—2. Timoteos 3:16 ayeti doğruysa, bunların da doğru olması ve eğer bunlar doğru değilse, 2. Timoteos 3:16 ayetinin de yalan ayet olması gerekiyor. Kutsal Yazıların doğru anlaşılmasını geliştirmek için bundan daha önemli bir ayet yoktur.

Buna rağmen, burada bitireceğim. Beklentilerin aksine, Mezmur 119 ile başladım ve 2. Timoteos 3. bölüm ile bitireceğim.

Bunu iki nedenden dolayı yaptım: İlki, şunu görmemenizi istedim ki, Kutsal Yazılardaki birçok ayet de aslında bu ayetten farklı bir şey öğretmiyor. Kutsal Kitap'ta, Kutsal Kitap hakkında her şey, daha önce de görmüş olduğumuz gibi tek bir ilkeyi öğretiyor: 'Kutsal Yazılarda ne diyorsa, Tanrı da onu diyor.' Mezmur yazarının Tanrı sözünden duyduğu zevk, Tanrı sözüne olan arzu ve bağımlılığı hakkında ifade ettiği her şey, Tanrı'nın sözünün her kelimesinin, sözlü veya yazılı olsun, Tanrı'nın kendisi tarafından esinlendiğini varsayar. Eğer 2. Timoteos 3:16 ayetindeki esinleme öğretisi varsayılmamış olsaydı, 119. Mezmur putperestlikle eşdeğer sayılırdı.

Bölümü bu ayetlerle bitirmemizin sebebi, ayetlerdeki devamlılığa yapılan vurgudur (2. Timoteos 3:14). Arayışta olan birçok insanın bu kitabı okuduğunu duysam çok heyecanlanırım ve sanırım eğer kitabın bu kısmına kadar geldiyseniz, muhtemelen bir Hristiyanısınız. Birçoğunuz, Kutsal Kitap'ı daha önce okudu. Kutsal Kitap konusunda neye inanılması gerektiğini de, o yüzden merak ediyorsunuzdur. Size Kutsal Yazılar – en azından bir kısmı– öğretildi. Bu kitabı da okumanızın sebebi muhtemelen ya Kutsal Kitap'a adanmışlığınızın olması, ya da adanmışlığınızı daha da güçlendirmektir. Bu kitabın sonuna yaklaşmışken belki de en iyi açıklama 14. ayetle özetlenebilir: Bağlı kal.¹ Bildiğiniz ve öğrenmiş olduğunuz şeyleri unutmayın. Kim olduğunuzu görmezden

¹ Ç.N. Orj. "Bağlı kalmaya devam et."

gelmeyin. Yolunuzda devam edin. İlerlemeye devam edin.

Pavlus, 14. ayete bir tezatla başlıyor. Bir taraftan, kendisine zulmedenleri düşünüyor (11. ayet). Bununla birlikte, kötü ve sahtekâr insanların gittikçe daha beter halde olacaklarını düşünüyor (13. ayet). Muhtemelen kendisini terk eden Dimas (4:10) ve büyük kötülüğü dokunan İskender (4:14) gibi insanları kastediyordur. Sonrasında “Sense...” diyerek devam ediyor (3:14). Bu başka bir bakış açısı; bu bir tezat. Pavlus, Timoteos’un o sahtekârlara ve döneklere benzememesi için uyarıyor. Pavlus diyor ki, “Bak, müjdeye bağlı bir şekilde yetiştirildin, köklendin, temellendin. Şimdi ise gelişmen lazım; aynı yönde ilerlemeye devam et; aynı imanda sabit kal.”

Ve bu, başka her şeyden çok, Timoteos’un Tanrı’nın sözüne yakın kalması gerektiği anlamına gelir. Müjdede ilerlemeye devam etme buyruğu, Timoteos için olduğu gibi her birimiz için geçerli olup, kutsal yazılarda ilerlemeye ve büyümeye devam etmemiz için bir teşviktir. Luke Skywalker’ın Death Star’a ilişkin söylediği “Hedefe kilitlen” sözü, her Hristiyan için de iyi bir tavsiyedir. Kararsız kalmayın. Doğru yoldan ayrılmayın. 2.Timoteos 3:14–17 ayetlerinde verilen mesaj, tam olarak budur. Denenip sınanacağız. Yorgun düşeceğiz. Çeşitli baskılar altında kalacağız. Mesih İsa’da kutsal bir yaşam sürmek istediğimizden dolayı zulümlere maruz kalacağız (12. ayet). Fakat Tanrı’nın bizler için asla değişmeyen talimatı şudur: Kutsal Yazılara bağlı kalın, dikkatli ve istikrarlı olun.

Geçmişinizi Düşünün

Şükürler olsun ki, Pavlus yalnızca buyruğu vermekle kalmayıp, nedenleri de açıklıyor. 2.Timoteos 3:14–17 ayetlerinde, Kutsal Yazılara bağlı kalmamız için dört neden görüyoruz: geçmişimiz, Kutsal Yazıların gücü, orijinallliği ve uygulanabilirliği. Pavlus’un ilk uyarısıyla –geçmişimiz ile ilgili uyarısıyla– başlayacağız.

Bu ilk maddenin her Hristiyan için geçerli olmadığının farkındayım. İmanlıların birçoğu kısa zaman önce Mesih’e gelmişlerdir. Milyonlarca insanın hiç Hristiyan geçmişi yok. Fakat yine de bu durum geçerlidir –Tanrı’nın planının her zaman böyle olacağına inanıyorum– çünkü Hristiyan bağlılığın en doğal yolunun, aile tarafından yayıldığına inanıyorum. Hatta ailemizin, imana gelmemizde hiç rolü olmasa bile, geçmişimizde Tanrı’nın kurtaran lütfunun aracısı olan biri vardır. O ya da bu şekilde, Pavlus’un Timoteos’u teşvik etmesi demek, Tanrı’nın bizleri teşvik etmesi demektir. Size imanda rehberlik eden kişiyi anımsayın. Sizinle müjdeyi paylaşan kişiyi anımsayın. Kutsal Kitap’ı size ilk öğreten kişiyi unutmayın.

Timoteos için bunların bir kısmını yapan Pavlus (2:2) ve önemli ölçüde büyükannesi Lois ve annesi Evniki’ydi (1:5; 3:14–15). Bu genç pastör müjdeyi büyükannesinden ve annesinden öğrendiğinden dolayı, Pavlus onu Kutsal Kitap’a ve müjdeye bağlı kalması konusunda uyarıyor. Genellikle bu şekilde düşünmesek de, aslında böyle düşünmeliyiz. Çocukken size öğretilen imanı terk etmeden önce, o imanı size öğretenler hakkında düşünün. Ben, din öğretmenlerinin birçoğunun liberal olduğu sıradan bir Hristiyan üniversitesinde okudum. Birçok sınıf arkadaşımın imanlarının zayıfladığını ve bir daha asla

eskisi gibi sağlam imana sahip olamadıklarını gördüm. Bana niçin benim de aynı yola gitmediğim sorulduğunda verdiğim en iyi cevap –Tanrı lütfunun dışında– ebeveynlerime ve beni yetiştirenlere, öğretmenlerden daha fazla güvendiğimdir. Üniversite öğrencisi olarak bazı şüphelerim vardı. Cevabını bilmediğim yeni sorular türemiştir. Fakat değişmememin sebebi çocukluğumda bana öğretilenler ve bunları öğretenlerdir.

Kuşkusuz, herkes iyi ebeveynlere ve iyi bir kiliseye sahip olmuyor. Fakat buna rağmen Pavlus'un Timoteos'a vermiş olduğu bu buyruk, önemini yitirmiyor. Pazar okulu öğretmenlerinizi anımsayın. Gençlik grubu önderlerinizi anımsayın. Pastörlerinizi anımsayın. Babanızı anımsayın. Ebeveynlerinizi anımsayın. Annenizi anımsayın. Sizin için en iyisini isteyen onlar değil mi? Sizi sevmiyorlar mı? Sahtekârlar mıydı? Savundukları her konuda yanıldılar mı? Sizden önce doğmuş olan, size Kutsal Kitap'a güvenmeyi öğreten, sizden daha tecrübeli ve muhtemelen daha bilge olan insanların, aniden kara cahil ahmaklar olduğunu düşünmek sizce mantıklı mıdır? Sizce onlar sizin alaycılığınızı, tahkirinizi ve reddinizi hak ediyorlar mı?

En iyi pastörler ve ebeveynler mükemmellikten uzaktırlar. Pavlus, kılavuzlarımızı her neyin pahasına olursa olsun izlememiz gerektiğini söylemiyor. Ama şöyle bir durum var: kendi otoriteleri dışında, her bir otoriteyi kendi başlarına sorgulamaktan hoşlanan ergenlerin ve yirmili yaş grubunun şunu göz önünde bulundurması lazım: Kutsal Kitap hakkında inandıklarınızdan vazgeçmeden önce, Kutsal Kitap'ta inandığınız şeyleri size kimlerin öğrettiğini anımsayın.

Bir konferansta gerçekleşen panelde birisinin John Piper'a şöyle bir soru sorduğunu anımsıyorum, "Niçin yanılmazlığın doğru olduğu sonucuna vardınız?" Ağzından çıkan ilk cümle herkesi şaşırttı: "Çünkü annem onun doğru olduğunu söyledi." Yine de bu cevap bir baştan savma veya kelime oyunu değildir. Piper, birçoğumuzun hayatında derin gerçeği ve Kutsal Kitap'a dayalı derinliği ele alıyordu. Çocukluk inancınızı es geçmek büyüdüğünüzün belirtisi olmadığı gibi, ömür boyu inandığınız şeylere inanmaya devam etmek de zayıflık belirtisi değildir. Kutsal yazıları çocukluğumuzdan itibaren bilmek ne büyük bir ayrıcalıktır! Timoteos'un Kutsal Yazılara bağlı kalmasının nihai sebebi, Lois ve Evniki'den de ötedir. Ancak Tanrı sözünü ilk defa onların ayaklarının dibinde öğrenmiştir; ki bu da hiç de önemsenmeyecek kadar küçük bir şey değildir.

Kutsal Yazıların Gücünü Düşünün

Tanrı sözü gerçekten her şeye kadirdir. Tanrı her şeyi söz aracılığıyla yarattı. İbrahim, söz ile çağrıldı. İnsanlar Sina dağının çevresinde söz ile toplandılar. Onların Babil'deki sürgünden kurtuluşu da söz ile gerçekleşti. Lazar, söz ile dirildi. Elçilerin kilisesi söz ile var edildi. Kurtuluş tarihi boyunca Tanrı'nın sözü aracılığıyla yarattığını, lanetlediğini, çağırdığını, dönüştürdüğünü, topladığını, bereketlendirdiğini, donattığını, gözdağı verdiğini ve vaat verdiğini görüyoruz. Bizim kişisel geçmişimizde, Tanrı sözünün bizi kurtarabilecek gücünün de şahidi oluyoruz (2. Timoteos 3:15).

Kutsal Yazılar, bilmek istediğimiz her konuda bize her şeyi söylemiyor. Fakat bilmemiz gereken önemli şeyler konusunda her şeyi açıklıyor. İnternette bulabileceğimiz sayısız terabaytlık bilgiden daha fazlasını veriyor: bilgelik. Kutsal Yazıların amacı sizi akıllı, göreceli, zengin yapmak veya iyi bir iş ve eş bulmak ya da tüm sorunlarınızı ortadan kaldırıp nerede yaşamanız gerektiğini bildirmek değildir. Asıl amacı, Mesih'e iman edip kurtuluşa erişmeniz için sizi yeterince hikmetli kılmaktır.

Dünyadaki hiçbir şeyin böyle bir gücü yoktur. Cumhurbaşkanı'nın sözleri önemlidir. Ebeveynlerinizin sözleri onurlandırılmalıdır. Eşinizin sözleri kıymetlidir. Ancak sizi yalnızca Tanrı'nın sözü kurtarabilir. Tanrı kendisini yalnızca Kutsal Yazılarla açıklamıştır. Günahlarımızın bağışlanmasıyla ilgili müjdeyi yalnızca Kutsal Yazılarda buluruz. Yalnızca Kutsal Yazılar aracılığıyla İsa Mesih'e yönelir ve O'nun adına iman ederiz. Dünyaya söyleyecek önemli sözlerle sahip olup olmadığınızı düşünmeyin. Gönül kırık ve ihtiyaç sahibi insanlara yardımcı olup olamayacağınız konusunda kaygılanmayın. Hayatınızda değişim gücünü görmüyorsanız, umutsuzluğa kapılmayın. Müjdede ilerlemeye ve Kutsal Yazılarda gelişmeye devam edin. Kutsal Yazılar çok daha büyük şeylere kadirdirler.

Kutsal Yazıların Orijinallliğini Düşünün

“Orijinallik” kelimesini kullanırken, yaratıcılığı veya sanatsal niteliği kastetmiyorum. Kastettiğim şey tam olarak Kutsal Yazıların orijini ile ilgilidir: nereden geldiği ve kimin tarafından var edildiği. 2.Timoteos 3:16 ayetinde çok bilindik bir cevap var: “Kutsal Yazıların tümü Tanrı *esinlemesidir*.” Geçtiğimiz yüzyıl boyunca bazı uzmanlar Kutsal Yazıların “ilham” sonucu var olduğunu, bizlere ilham vermek için ilham verici bir kitap olduğunu ileri sürdüler. Fakat B.B. Warfield yüz küsur yıl önce bu yeni yorumu kapsamlı bir biçimde çürütmüştür. Warfield titiz bir akademik çalışmanın sonucunda, *theopneustos* (Grekçe “Tanrı tarafından soluk vermek”) sözcüğünün, “esas olarak Kutsal Yazıların doğasının veya etkisinin değil, kökeninin açıklaması”² olduğunu ifade etmiştir. Warfield'ın başka bir yerde de söylediği gibi, “Kutsal Kitap'ın yazarları, Kutsal Yazıları İlahi Ruha soluk vermiş insan yapımı eserler olarak görmez ve böylece nitelikleri yükselmez ve de yeni niteliklere sahip olmazlardı; ancak Kutsal Yazıları insan aracılığıyla yazılmış İlahi ürün olarak kabul ederlerdi.”³ Kutsal Yazıların esinlemesi, gelecek için umut veren

² Benjamin B. Warfield, *The Inspiration and Authority of the Bible* (Phillipsburg, NJ: Presbyterian & Reformed, 1948), 296.

³ A.g.e., 153.

bir hadise değil, geçmişle temellenmiş bir gerçektir. Kutsal Yazılar yalnızca esinlenmiyor veya esinlenmemiştir; solunmuştur. Mesih'in üstünlüğünün sözlü bir ifadesi olarak, Kutsal Yazılar ilahi yetkinin ağırlığını, ilahi kökene sahip olduğundan dolayı taşımaktadır.

Bu gerçekler, Kutsal Yazıların tümü için geçerlidir. Her kitap, her bölüm, her satır, her kelime –hepsi– Tanrı'nın soluğu ile var edilmiştir. Yalnızca teolojik kısımları değil. Yalnızca akılda kalan olaylar değil. Yalnızca bizde yankı uyandıran kısımları değil. Tümü –tarih, kronoloji, felsefe– Kutsal Kitap'ın tasdiklediği tüm gerçekler, Tanrı'nın gerçekleri olarak kabul edilmelidir. Kutsal Kitap'taki her kelimenin orada yazılı olması, Tanrı istediği içindir. Bu nedenledir ki, Kutsal Kitap'a kulak asmalı, bağlı kalmalı ve Kutsal Kitap'ın öğretilerine kendimizi teslim etmeliyiz çünkü Kutsal Kitap Tanrı'nın kitabıdır—Pavlus'un bahsettiği Eski Antlaşma yazıları, Pavlus'un bizzat kendi eliyle yazdığı yeni antlaşma kilisesi mektupları (1.Selanikliler 2:13) ve Petrus'un yazdığı mektuplar (2.Petrus 3:16).

Eğer Kutsal Yazılar Tanrı'nın esinlemesiye, o halde Kutsal Kitap sayfalarında bir birlik olduğu da son derece önemlidir. Kutsal Kitap'taki üslup ve insan yazarlığındaki herhangi bir farklılığı küçümsemeyerek, teolojik farklılık ve sözde çelişkilerin aslında bir çözümü olduğunu bilerek Kutsal Kitap'a yaklaşmalıyız.

Kutsal Yazıların birliği, sanki Kutsal Yazılarda en önemli kısımların yalnızca İsa'nın sözleri olduğu ve sanki daha fazla önem taşıdığı ve de nasıl oluyorsa diğer ayetlerden daha direkt vahiymiş gibi bir anlam taşıyan “kırmızı yazılar”⁴ saçmalığından tamamen kurtulmamız lazım. Evanjelik esinleme anlayışı, Kutsal Yazılardaki buyruklar ile müjde-deki buyrukları eşit tutmamıza izin vermiyor. Pavlus'un kaleminden çıkmış Romalılar mektubunda eşcinsellik hakkında yazılmış düşünceler, İsa'nın Matta'daki sözlerinden daha önemsiz değildir. Yalnızca İsa'nın ağzından çıkan sözler değil, ancak Kutsal Yazıların tümü Tanrı esinlemesidir.

Tanrı'nın lütfekar bir biçimde kendini açıklaması, Sözün beden alması ve Tanrı sözünün yazıya dökülmesiyle gerçekleşti. Bu iki vahiy şekli, bizlere tek Tanrı'yı, tek hakikati, tek yolu ve yaşamamız için birbiriyle uyum içinde olan vaatler, uyarılar ve buyrukları açıklamıştır. Kutsal Kitap'ın tanrısal sözleri olmadan Tanrı olan Sözü bilmenin bir yolunu aramamalı ve beden almış Söze bakmadan Kutsal Kitap'ın sözlerini okumamalıyız. Konu Tanrı'yı ve O'nun Mesih'teki ve Kutsal Metinlerdeki gerçeğini görmeye gelince, biri diğerinden daha güvenilir, daha sağlam veya daha uygun değildir. Kutsal Yazılar, Tanrı tarafından esinlendiği için Tanrı-insan olan İsa Mesih'le aynı yetkiye sahiptir. Kutsal Yazılara itaat etmek, Tanrı'ya itaat etmek demektir. Kutsal Yazılara isyan etmek, Tanrı'ya isyan etmektir. Kutsal Kitap, tıpkı Tanrı gibi başarısız olamaz, bocalayamaz veya yanılmaz.

⁴ Ç.N. Kutsal Kitap'ın İngilizce çevirilerinin bazı basımlarında İsa'nın sözleri kırmızı renkli harflerle yazılmıştır.

Kutsal Yazıların yanılmaz üstünlüğü, Tanrı sözünün Tanrı tarafından esinlenmesi görüşü, en başlangıçtan beri Hristiyanların kabul ettiği bir gerçektir. Romalı Klement (30–100) “Kutsal Yazılar, Kutsal Ruh’un gerçek konuşmasıdır” diye yazmış ve “[Kutsal Yazılarda] doğru olmayan veya çelişkili hiçbir şey bulunmamaktadır” diye de eklemiştir. İrenaeus (120–202) Kutsal Kitap’ı yazarların “her konuda müthiş bilgiye sahip olduklarını ve asla yanlış bir şey söyleyemeyeceklerini” ileri sürmüştür. Origen’e göre (185–254), “kutsal yazıtlar tamamen Kutsal Ruh’la esinlenmiştir ve ne Yasada veya Müjdede, ne de Elçinin yazılarında İlahi Hakikatten esinlenmemiş bir pasaj yoktur.” Augustinus (354–430), Jerome’a şu açıklamayı yapmıştır, “Kanonik düzeyde olan Kitaplara, öyle büyük hürmet duyup onurlandırıyorum ki, herhangi birinde tek bir hata bile bulunmadığına emin bir şekilde inanıyorum.” Jerome (393–457) Kutsal Yazıların “Kutsal Ruh tarafından yazılmış ve düzenlenmiş... en saf kaynak” olduğunu beyan etmiştir.⁵ Aquinas (1225–1274), “Kutsal Yazıların yazarı Tanrı’dır”⁶ diye iddia etmiştir. Calvin, eğer Kutsal Yazıları takip edersek “hata yapma tehlikesinden korunmuş” olacağımızı ileri sürüyordu. “Kutsal Metinlerde yazılanlara hata bulmaya çalışmadan, ne öğretilirse” sınıksız bağlanmak zorundayız. “Tanrı’ya duyduğumuz saygıyı, Kutsal Yazılara duymalıyız.” Kutsal Yazılarda Tanrı “var olan en kutsal dudaklarını açmıştır” ve elçiler de “Kutsal Ruh’un emin ve yetkin yazıcılarıydı.”⁷ Esinlenmenin bir romandan daha öte bir şey olduğuyla ilgili Calvin’den daha birçok alıntı yapmak hiç de zor değildir.

Yakın zamana kadar, her gelenekten gelen Hristiyanlar, Kutsal Yazıların tam güvenilirliğini ve kapsamlı doğruluğunu kabul etmişlerdir. Esinlenme hakkında üstün bir görüşe sahip olmak –yani kaynağın Tanrı olduğunu kabul etmek– herhangi bir geleneğin, ilahiyatçının veya okulun icadı değildir. Bu yalnızca Hristiyan olmanın bir parçasıdır.

Kutsal Yazıların Uygulanabilirliğini Düşünün

Pavlus’un, Kutsal Yazılara bağlı kalınmasıyla ilgili son gerekçe de uygulanabilirliktir. Daha evvel *theopneustos* kelimesini inceledikten sonra Tanrı sözüne bu konuyu ele alarak devam etmek biraz gereksiz gibi görülebilir. Fakat Pavlus için Kutsal Yazıların uygulanabilirliği tüm önermenin sonucudur. Uygulanabilirlik, azametli ilahiyatın sonucu ve tamamlanışıdır.

Kutsal Yazılar öğretmek için yararlıdır. Bize Tanrı’nın kim olduğunu ve ne istediğini bildirir. Bize kim olduğumuzu, niçin bu dünyada yaşadığımızı, nereden geldiğimizi ve nereye gittiğimizi açıklar. Sevgi ve evlilik, yaşam öncesi ve ölümden sonrası hakkında bilgi verir. En önemlisi de, günah ve bağışlanma, Mesih ve çarmıh, nasıl kaybolduğumuz ve nasıl bulunduğumuz hakkında öğretir. Kutsal Yazılar da, Tanrı’nın söyledikleri

⁵ Bu alıntılar, Carl F. H. Henry, *God, Revelation, and Authority*, 6. hacimde yer almaktadır (Wheaton, IL: Crossway, 1999), 4:370–372.

⁶ *Summa Theologica* I.i.10, “Introduction to St. Thomas Aquinas”ta, editör Anton C. Pegis (New York: Modern Library, 1965).

⁷ Bu beş alıntı, sırasıyla, Matta 22:29 ayetinin yorumundan alınmıştır; *Institutes* 1.18.4; *Institutes* 1.6.1 (cf. 1.8.5); *Institutes* 2.12.1 (ayrıca bakınız 1. Petrus 1:25 üzerinde yorumlar 1.8.5; 3.22.8; 3.23.5); *Institutes* 4.8.9.

olduğuna göre bu konularda Kutsal Yazılarda belirtilmiş olan her şeye tamamen güvenebiliriz.

Kutsal Yazılar, azarlamak ve yola getirmek konusunda yararlıdır. Kutsal Yazılar bizi ikna edip avutur. Kesip, teselli eder. İşler kötüye gittiğinde bizi durdurur ve doğru yola yöneltir. Tanrı bize Kutsal Kitap'ı verdi çünkü bize ne düşündüğünü ve nasıl yaşayacağımızı anlatacak kadar çok sevdi.

Kutsal Yazılar doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. Hiç kimse antrenman yapmadan bir spor müsabakasında galip gelemmez. Hiç kimse pratik yapmadan müzikte başarıya ulaşmaz. Hiç kimse uzun yıllar çalışmadan burs kazanmaz. Ve hiç kimse saatlerini, günlerini ve yıllarını Tanrı sözünde geçirmeden, kutsallık okulunda başarıya nail olamaz. Kutsal Yazılara sıkı sıkıya bağlı kalmadan, asla hızlı bir şekilde olgunlaşamayız, etkili bir biçimde hizmet edemeyiz ve izzetli bir yaşam süremeyiz.

Yetkin Hristiyanlarsak, Kutsal Kitap'a ihtiyacımız olur. Kutsal Kitap, acılara karşı dayanıklı olmamız için bizi bina eder. Zor seçimlerle karşı karşıya kaldığımızda bize idrak yetisi verir. Başkalarına karşı sabırlı olmamızı ve bizi incitenlere iyilikle karşılık vermemizi sağlar. Kutsal Kitap sayesinde, yeni anne olmuş kadınlara yemek getirir ve hastanede yatan hastalar için dua ederiz. Kutsal Kitap, gerçeği seven ve gerçeği söyleyen insanlar olmamız konusunda bizleri donatır. Yoksullara yardımcı olmamızı ve tanımadığımız insanlara iyi davranmamızı buyurur. Kutsal Kitap'ın bizler için ve bizim aracılığımızla yapabileceklerinin bir sınırı yoktur. Asla Kutsal Kitap'a sığmayacak kadar büyüyemeyiz çünkü bizi büyüten Kutsal Kitap'tır. Kutsal Kitap yalnızca olgun olmayanlar için uygulanamaz ve yalnızca güneşin altında her şeyin yeni olduğuna inanan akılsızlar için yersizdir.

Ciddi Bir Mesele

Bu kitaba uzun bir şiirle başladım—şarkı söylemek, konuşmak, çalışmak, biriktirmek, itaat etmek, övmek ve Tanrı sözü ile dua etmek hakkında olan bir şiirle. Kitabın sonunda mezmur yazarının yüreğindeki sevinç ve eminliğin bizde de olacağını umarak uygulama ile başladım. Kutsal Kitap hakkında ve Kutsal Kitap'tan bildiğimiz her şeye dayanarak yüreğimiz övgüye, zihnimiz eyleme hazır olmalıdır.

Devam etmeye de hazır olmalıyız—Tanrı'nın sözünde, Tanrı'nın sözünü okumakta ve dinlemekte ve Tanrı sözünde doğrulanmış her şeye inanmakta devam etmeliyiz. Yeniye, ilericiye ve evrimleşmiş olana değer veren bir dünyaya, İsa Mesih'in dün, bugün ve sonsuza dek aynı olduğunu hatırlatmamız lazım (İbraniler 13:8). O hep aynı olduğu için, O'nun gerçeği de hep aynı kalır. Yani bazen kahramanlığın büyük kısmı tutarlılıktır. Charles Hodge, on dokuzuncu yüzyılda yaşamış olan Princeton'ın büyük ilahiyatçısı, Princeton Teoloji Okulunda asla yeni bir düşünce ortaya çıkmadığı için alay konusu olmuştu. Fakat bu aslında onun söylediği sözü kötüye kullanmaktan başka bir şey değildir. Hodge'un yakın dönemdeki biyografi yazarlarından biri bu kötüye kullanımın asıl amacının Hodge'un en büyük armağanını –yani ikna edici tutarlılık armağanını–

itibarsızlaştırmak olduğunu söyledi. “Hodge’un yorumunu orijinal bağlamında insanın özünü yansıtır. O, teolojik bir yenilikle ilgilenmiyordu çünkü doğru öğretişi geliştirmenin imkânsız olduğunu biliyordu.”⁸ Hodge, Tanrı hakkındaki yeni fikirler peşinde değildi çünkü hakikatin zaten açıklandığına inanıyordu. Böylece hayatını Kutsal Yazıların açıklanmasına ve savunulmasına adadı çünkü İsa’nın yaptığı gibi, Tanrı’nın sözü hakkında söyleyebileceğimiz tüm sözlerden öte –söyleyebileceğimiz ve söylememiz gereken şeylerden de öte– Tanrı sözünün gerçek olduğuna inanıyordu (Yuhanna 17:17).

Pastör olmuş köle tüccarı, ilahi yazarı John Newton “kalıcı verem” yüzünden vefat etmiş genç bir kadını ziyaret ettiğini anlatmıştır. Kadının “sade, ölçülü, sağduyulu ve Kutsal Kitap dışında pek de bir şey okumadığını” söylemişti. Newton’a göre kadın asla evinden on iki milden uzak bir yere seyahat etmemiştir. Kadının ölümünden birkaç gün önce, Newton onunla birlikte dua etti ve “Rab’be, ona gören gözler verdiği ve böylece kurnazca uydurulmuş masallara kanmadığı için şükretmiştir.” Son olarak kadın Newton’un sözlerini tekrarlayarak şöyle demişti, “Hayır, kurnazca uydurulmuş masallara değil; hakikaten gerçeklere inandım.” Daha sonra gözlerini Newton’a dikerek, ona görevinin ağırlığını ve gerçeğin ciddiyetini anımsattı:

Bayım, siz müjdeyi vaaz etme ayrıcalığına sahipsiniz. Çoğu zaman sizi büyük memnuniyetle dinledim; fakat ayrılmadan önce şunu söylememe izin verin: söylediğiniz veya söyleyebildiğiniz her şeyin çok az olduğunu görüyorum. Benim gibi ölüm döşğine gelmeden ve sonsuzluğu tam olarak görmeden, beyan ettiğiniz hakikatlerin ağırlığını ve ehemmiyetini kavrayamayacaksınız.

Kadının son günlerini anlatan Newton, kadının “tüm söylediklerinde, kürsüdeki nadir ilahiyat profesörlerinin ders verdikleri sırada sahip oldukları izzet, ağırlık ve kanıt vardı.” Hasta ve ölmekte olan insanları ziyaret ettiği gibi, bu kadında da Tanrı’nın sözünde yazılmış büyük gerçeklerin “güçlendirici kanıtı” olduğunu gördü. “Ah! Bayım,” diye seslendi kadın, “ölmek çok ciddi bir şey; hiçbir söz, ölüm saati gelmiş ruhu desteklemek için neyin gerekli olduğunu ifade edemez.”⁹

Ölüm saatimizde neyin gerekli olduğunu hiçbir söz ifade edemez. Fakat o anda ve o ana gelmeden önceki tüm anlarda bizleri ayakta tutacak sözler *vardır*. Onlar gerçeğin sözleridir, yaşamın sözleridir, bitmez tükenmez, asla bozulmaz, Mesih’i yücelten, Ruh’tan esinlenmiş, Tanrı’nın esinlediği Kutsal Yazılardır. Kutsal Yazılara bağlı kalmak şu anda çok basit bir şey gibi gelebilir ancak günü geldiğinde ağırlığını hissedeceğiz. Gün gelecek ve işte o an yaşamlarımızın saçmalıklar üzerine mi yoksa gerçeklikler üzerine mi inşa edildiği açıklanacaktır.

O halde gelin bozulması imkânsız olan Kutsal Kitap’a olan adanmışlığımızı zayıflatmayalım. Gelin bu ilahi yücelikte olan hakikatten uzaklaşmayalım. Sevincimizden ve arzumuzdan tereddüt etmeyelim. Tanrı konuşmuştur ve vahyi aracılığıyla hâlâ konuş-

⁸ Paul C. Gutjahr, *Charles Hodge: The Guardian of American Orthodoxy* (Oxford: Oxford University Press, 2011), 363.

⁹ Bu öykü, tüm alıntılar da dahil olmak üzere *Letters of John Newton*’dan alınmıştır (Edinburgh: Banner of Truth, 2007 [1869]), 100–101.

70 Tanrı'nın Sözüne İnanmak

maktadır. En nihayetinde Kutsal Kitap'a iman edebiliriz çünkü yetkisi ve doğruluğu Kutsal Kitap'tan ayrılamayacak olan Tanrı'nın gücüne, bilgeliğine, iyiliğine ve doğruluğuna iman ediyoruz. Kutsal Kitap'a inanıyoruz çünkü bu Tanrı'nın Kutsal Kitabıdır. Ve Tanrı da Tanrı olduğu için O'nun sözüne inanabiliriz.

Ek: Kutsal Kitap Üzerine En İyi Otuz Kitap

Bu ayrıntılı kaynakça geniş kapsamlı değildir. Bu, Kutsal Kitap’a dayalı Kutsal Yazarlar doktrininin gelişimi ve savunması için yardımcı olabilecek otuz kitabın listesidir. Genel kitlenin elde edebileceği kaynaklar olabilmesi adına, yalnızca kitapları sıraladım (şöyle ki, dergi, makale, ansiklopedik kayıtlara yer vermedim) ve kolayca ulaşılabilir kaynakları yazmaya gayret ettim. Böylece liste daha yeni kitaplardan oluştu. Her cilt “Yeni Başlayan,” “Orta Seviye,” veya “İleri Seviye” olarak sıralanmıştır ki, hangisinin size uygun olduğunu bilebilirsiniz.

İnanç Savunması Hakkında

- Craig Blomberg, *The Historical Reliability of the Gospels* (IVP Academic, 2007). Covers miracles, apparent contradictions, the synoptic problem, and other areas related to the trustworthiness of the four Gospels. (Orta Seviye)
- F. F. Bruce, *The New Testament Documents: Are They Reliable?* (Eerdmans, 2003 [1960]). Similar to Blomberg’s volume, but shorter, simpler, and more focused on the documents themselves. (Yeni Başlayan)
- Timothy Paul Jones, *Misquoting Truth: A Guide to the Fallacies of Bart Ehrman’s “Misquoting Jesus”* (InterVarsity Press, 2007). An excellent response to Ehrman’s “much ado about nothing” book on textual criticism. (Yeni Başlayan)
- Walter Kaiser, *The Old Testament Documents: Are They Reliable and Relevant?* (IVP Academic, 2001). Looks at the same sorts of issues as its New Testament counterpart: canon, history, archaeology, and textual transmission. (Orta Seviye)
- Michael J. Kruger, *Canon Revisited: Establishing the Origins and Authority of the New Testament Books* (Crossway, 2012). A terrific blend of history and theology put to good use in explaining the development of our self-authenticating canon. (İleri Seviye)

Klasikler

- Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics*, Birinci Hacim: “Prolegomena” (Baker Academic, 2003 [1906]), s. 283–494. You won’t find a better two hundred pages on the doctrine of Scripture from a Reformed perspective—brilliant, broad, and biblical. (İleri Seviye)
- John Calvin, *Institutes of the Christian Religion* (Westminster John Knox, 1960 [1559]), book 1, chapters 1–10. More devotional and easier to understand than you might think. (Orta Seviye)

- Peter A. Lillback ve Richard B. Gaffin Jr., *Thy Word Is Still Truth: Essential Writings on the Doctrine of Scripture from the Reformation to Today* (Presbyterian & Reformed, 2013). A remarkable collection of the most important statements on Scripture from those in the Reformed confessional tradition, especially in the line of Old Princeton.
- J. Gresham Machen, *Christianity and Liberalism* (Eerdmans, 2009 [1923]). Still the best antidote to the allure of theological modernism. (Yeni Başlayan)
- Francis Turretin, *Institutes of Elenctic Theology*, Birinci Hacim (Presbyterian & Reformed, 1997 [1679]), pages 55–167. Orderly in presentation and meticulous in substance; an overlooked classic. (İleri Seviye)
- Benjamin B. Warfield, *The Inspiration and Authority of the Bible* (Presbyterian & Reformed, 1948). A collection of Warfield's articles from the end of the nineteenth and beginning of the twentieth centuries; perhaps the most important influential book written on the doctrine of Scripture in the last 150 years. (İleri Seviye)

Kutsal Yazılar Doktrini Üzerine Genel Çalışmalar

- D. A. Carson, *Collected Writings on Scripture* (Crossway, 2010). No one writing on the doctrine of Scripture today writes more trenchantly and perceptively than Carson. (Orta Seviye)
- D. A. Carson ve John D. Woodbridge, *Hermeneutics, Authority, and Canon* (Baker, 1995). A very worthwhile collection of essays from the likes of Vanhoozer, Silva, Blomberg, and Moo. (Orta Seviye)
- ———. *Scripture and Truth* (Baker, 1992). The precursor to the volume above; includes fine essays from Grudem, Godfrey, Nicole, and Packer. (Orta Seviye)
- John Frame, *The Doctrine of the Word of God* (Presbyterian & Reformed, 2010). Despite a surprisingly low view of preaching and seventeen appendices, this may be the best contemporary single volume work on the subject. (Yeni Başlayan)
- Wayne A. Grudem, "Part 1: The Doctrine of the Word of God." Pages 45–138 in *Systematic Theology: An Introduction to Biblical Doctrine* (Zondervan, 1994). Exceptionally clear, well organized, and grounded in Scripture. (Yeni Başlayan)
- Paul Helm ve Carl Trueman, eds. *The Trustworthiness of God: Perspectives on the Nature of Scripture* (Eerdmans, 2002). Some chapters are better than others; the ones by Macleod, Trueman, Ward, and Helm are particularly strong. (Orta Seviye)
- Carl F. H. Henry, *God, Revelation, and Authority*, 6 vols. (Crossway, 1999). The most comprehensive defense of an evangelical doctrine of Scripture; dense, exhaustive, and magisterial. (İleri Seviye)
- Stephen J. Nichols ve Eric T. Brandt. *Ancient Word, Changing Worlds: The Doctrine of Scripture in a Modern Age* (Crossway, 2009). A narrative and documentary history of the battle for the Bible in the last hundred-plus years. (Yeni Başlayan)

- J. I. Packer, *“Fundamentalism” and the Word of God* (Eerdmans, 1958). Written for the controversies of another time and place, but still remarkably relevant; if you are going to read just one book on the doctrine of Scripture, read this one. (Orta Seviye)
- ———. *Truth and Power* (Harold Shaw, 1996). Great sections on preaching and the importance of the term “inerrancy.” (Yeni Başlayan)
- Mark D. Thompson, *A Clear and Present Word: The Clarity of Scripture* (InterVarsity Press, 2006). The best short volume on perspicuity; particular attention is given to the theology of Martin Luther. (Orta Seviye)
- Timothy Ward, *Words of Life: Scripture as the Living and Active Word of God* (IVP Academic, 2009). An excellent summary of classic Reformation theology, building on Calvin, Turretin, Bavinck, and Warfield; strong Trinitarian focus; affirms inerrancy but downplays its importance. (Orta Seviye)
- John Wenham, *Christ and the Bible*, 3. basımı. (Wipf & Stock, 2009). One of the best book-length examinations of how Jesus views the Scriptures. (Orta Seviye)
- John D. Woodbridge, *Biblical Authority: A Critique of the Rogers/McKim Proposal* (Zondervan, 1982). Demolished the Rogers/McKim proposal, which argued that inerrancy is an aberration in the history of the church and was not the doctrine of the Reformers. (Orta Seviye)

Kutsal Kitap'ı Çalışmak ve Yorumlamak Hakkında

- Robert Plummer, *40 Questions about Interpreting the Bible* (Kregel Academic, 2010). A wonderful tool for any discipleship class and for any disciple. (Yeni Başlayan)
- R. C. Sproul, *Knowing Scripture* (InterVarsity Press, 2009). Originally published in 1977, this updated edition (like the Plummer volume) looks at principles for interpretation and gives many practical suggestions for studying the Bible. (Yeni Başlayan)

Hatasızlık

- G. K. Beale, *The Erosion of Inerrancy in Evangelicalism: Responding to New Challenges to Biblical Authority* (Crossway, 2008). A necessary and vigorous defense of inerrancy in the wake of Peter Enns’s book *Incarnation and Inspiration*. (İleri Seviye)
- Norman L. Geisler, *Inerrancy* (Zondervan, 1980). An important collection of essays from an earlier day; Feinberg’s chapter on the meaning of inerrancy is especially valuable. (Orta Seviye)
- Vern Sheridan Poythress, *Inerrancy and Worldview* (Crossway, 2012). Demonstrates convincingly that inerrancy is a doctrine that matters for all of life. See also the companion volume, *Inerrancy and the Gospels*. (Orta Seviye)

Ayet Referans İndeksi

Yaratılış

2:24
3:1

Mısır'dan Çıkış

21:24

Levililer

24:20

Çölde Sayım

24:17-19

Yasa'nın Tekrarı

1:1-8
4:2
6:7
8:3

12:32
19:21
30:11-14

2. Krallar

22—23

Nehemya

8:8

Mezmurlar

2
19:1
19:7
82
82:6
110
110:1

119
119:75
119:105
119:167

Süleyman'ın Özdeyişleri

30:5-6

Amos

8:11

Matta

4:4
5
5:17-19
5:19
5:38
6:28
7:12
9:13
12:38-42

19
19:3-9
19:4-5
21:13
21:42-44
22:29
23:23
28:20

Markos

2:23-28
7:6-13
7:19

10:4-9
12:36

Luka

1:1-4

Yuhanna

6:68
10:27
10:34-35
10:34
10:35-36
10:35
14:26

16:12-15
16:13-15
16:14
17:17
20:31

Elçilerin İşleri

4:25
17:1-15
17:5

17:6

Romalılar

3:2
3:4
3:10

9:17

1. Korintliler

1:18-25
2
2:6-13
2:6
2:7
2:9
2:11

2:12
2:13
14:37-38
15:1-4
15:6
15:14-19

2. Korintliler

4:4
10:4-6

Galatyalılar

1:8

3:19-22

3:8

Efesliler

2:20

1. Selanikliler

1:9

2:13

1. Timoteos

1:4

4:7

2. Timoteos

3

3:16-17

3:14-17

4:3-4

3:14

4:4

3:15

3:16

Titus

1:14

İbraniler

1:1-4

4:12

1

9:25-26

1:2

11:3

2:3

13:8

2:8

3:7

1. Petrus

1:25

2. Petrus

1:3

1:20

1:16-21

1:21

1:16

3:16

1:19-21

1:19

1. Yuhanna

1:5

5:3

Vahiy

I:I-2

22:I6